PSB / DSP
Received / Regu
SEP 17 1987

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, SEPT. 2, 1987.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **A. Zaube**, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618; California Editor **Kārlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 36 SESTDIENA, 1987. GADA 5. SEPTEMBRIS 36. GADS SATURDAY, SEPTEMBER 5, 1987.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1.25 DOL.

Kārļa Ulmaņa 110 gadi

Katrai valstij dibinoties ir izcili valstsvīri. ASV tādi bija G. Vašingtons, Hamiltons, Madisons, Džefersons u.c. Tomēr, ja vaicātu, kuŗš no viņiem ir izcilākais, atbildi dod vēstures grāmatas, kuŗās par izcilāko minēts G. Vašingtons.

Arī Latvijai dibinoties bija izcili politiķi un valstsvīri (pieminēsim kaut tos latviešus, kas darbojās cara Krievijas valsts domēs), bet ja vaicātu, kuŗš bija izcilākais, ceru, ka vēsturē par tādu atzīs Kārli Ulmani. Prof. E. Dunsdorfs raksta: ,,Grūti iedomāties, ka kāds cits būtu varējis būt Latvijas pirmais ministru prezidents...nevienam nebija vajadzīgās drosmes...'' (E. Dunsdorfs, **Kārļa Ulmaņa dzīve, 119. lp.).**

Š. g. 4. septembrī paiet 110 gadu, kopš dzimis Kārlis Ulmanis, tādēļ jāceŗ, ka vismaz trimdā atcerēsimies mūsu izcilāko valstsvīru.

Apcerot Kārli Ulmani, viņa darbību parasti iedala divos posmos: 1) darbu pirms 1934. g. 15. maija un, 2) autoritārās valdības laikā.

Runājot par pirmo posmu, maz būs latviešu trimdā, objektīvu vērtētāju, kas noliegs Ulmaņa nopelnus Latvijai dibinoties un darbu t.s. partiju laikos. Pat okupētā Latvijā vēl runā par ,,veciem labiem Ulmaņa laikiem''.

Apcerot otru posmu, Ulmani gan peļ, gan slavē. Viņu jo sevišķi nosoda sociāldemokrati un kreisās grupas. Arī radikāli labā spārna pilsoņi Latvijas neatkarības gados vērsās pret Ulmani. Sociāldemokrati jo sevišķi izcēla to, ka Kārlis Ulmanis izdarījis apvērsumu varaskāres dzīts.

Ulmaņa piekritēji uzsveŗ kā toreizējos iekšpolitiskos, tā arī starptautiskos apstākļus. Sevišķi izceļ pārāk liberālo satversmi, kas nespēj nodrošināt stabilitāti valsts dzīvē un nebija piemērota reālās dzīves prasībām. Pat prof. E. Dunsdorfs savā grāmatā **Deviņvīru spēks** raksta (258. lp.), ka ,,Latvijas demokratiskā iekārta praksē nebija demokratiska''.

Beidzamā saeimā bija pārstāvētas 27 partijas, grupas un vieninieki. Ja ar mūsu augstākā kalna Gaiziņa 312 metriem tiešām nevaram pārsteigt sveštautiešus, tad partiju skaita ziņā demokratiskā Latvija bija ja ne sasniegusi, tad vismaz pietuvojusies pasaules rekordam.

Amerikas skolās ASV satversme tiek tā ideālizēta, ka jebkuŗu vēršanos pret to un kritiku dažkārt uzskata par grēku. (Žurnāla ,,Times'' 1. VI 87. g. redakcijas rakstā runā par ,,...sacred 200-year-old US Constitution.'')

Asu kritiku pret šo konstitūciju izteicis augstākās tiesas loceklis T. Maršalls. Viņš mudina amerikāņus nepārspīlēt ASV konstitūcijas slavēšanu. Šis dokuments taču atzinis verdzību un nav devis balsot tiesības sievietēm. Kādā Smisonija institūta simpozijā Virdžinijas universitātes profesors D. Hovards uzsvēris, ka Maršalla runa ,,get us away from the hagiography of the constitution''.

Interesanti atzīmēt, ka Gunnars Mirdals savā darbā **American Dilemma** (1944. g. izd., 12. lpp.) raksta, ka Amerikā valdot ,,fetišistisks konstitūcijas kults''.

Šis raksts autoram gribētos piezīmēt, ka konstitūcija nav novedusi ASV pie apvērsuma, bet gan pie pilsoņu kaŗa, kā norāda T. Maršalls.

Ir vispār atzīta patiesība, ka katram pilsonim jāpilda likumi, katram valstsvīram jo sevišķi jāievēro likumīgi pieņemta konstitūcija. Tomēr šie t.s. ,,dzelzs likumi'' ir pārkāpti agrāk, tos pārkāpj mūsdienās un pārkāps nākotnē. Vai varam to attaisnot? Tas atkarājās no tā, kā vērtējam motīvus, kas noveduši pie likumu nepildīšanas vai satversmes pārkāpšanas.

Franču Lielās revolūcijas laikā tienesis vaicāja kādam vecam vīram: ,,Vai tad jūs nezinājāt, ka likums paredz nāves sodu tiem, kas sniedz palīdzību emigrantiem?'' Uz to sirmgalvis atbildēja: ,,Es zināju jūsu likumu, bet es zinu arī kādu citu, un tas saka, ka tēvam jāpalīdz dēlam, ja tas ir nelaimē un briesmās''.

Indijā kopš Gandija un Nēru laikiem vārdu demokratija uzskatīja par ,,svēto govi''. Indīra Gandija 1975. g. lauza satversmi,nodibināja autoritāro valdību, ieviesa cenzūru. Viņa paskaidroja, ja to nedarītu, Indija kā valsts izirtu. Par to demagogi viņu vēlāk vajāja un tiesāja. Bet 1980. g. tauta no jauna, ar lielu balsu vairākumu, ievēlēja Indīru Gandiju par prezidenti, un viņas vārds bija tik populārs, ka pēc viņas noslepkavošanas par valdības galvu ievēlēja viņas dēlu bez piedzīvojumiem valsts politiskā dzīvē.

(Turpin. 12. lp.)

Archibīskaps
Arnolds Lūsis

Kapu svētkos

Kādā noskaņā mēs šodien nācām uz šejieni, lai pieminētu tos, ko šai dzīvē un pasaulē vairs nesastapsim?

Vai mēs nācām uz šo kapsētu kā uz pirmo piestātni ceļā, kas ved uz Nekurieni? Vai mēs nācām uz šejieni kā uz vietu, kur zemei atdodam tikai zemes tiesu, bet ne to brīnišķīgo — ar mikroskopu nesaskatāmo — neviena acīm vēl neredzēto dzīvības iedīgli, ko Dieva sūtītais Pestītājs nosaucis par dvēseli.?

Atbildi mums nevar dot cilvēki.

Atbilde mums ir jāmeklē pie Dieva.

Un daudz un dažādos veidos Dievs šo atbildi cilvēcei ir devis. Devis tā, lai dažādi cilvēki to saprastu un pieņemtu ticībā. Vecās Derības praviešiem Dievs atbildi deva, liekot tuksneša saules izdedzinātiem un izkaltušiem kauliem tērpties jaunā dzīvībā (Ecekieļa grām.) — un liekot pravietim pasludināt: ,,Tavi mirušie dzīvos.''

Mūžīgās, pārlaikmetīgās dzīvības apliecinājumu mūsu tāliem senčiem Dievs licis ietvert teiksmā par bārenīti, kas pagaŗo pupu uzkāpj debesīs, lai Īsu brītiņu pabūtu kopā ar savu māmuliņu...

Patiesību, ka Dievs dara dažādā veidā zināmus savus nolikumus cilvēces pestīšanas vēsturē, zīmīgi ir pateicis apustulis, mums īsteni nezināmais t.s. vēstules ebrējiem rakstītājs, norādot:,,Vecos laikos Dievs daudzkārt un dažādi runājis caur praviešiem un tēviem, bet šinīs pēdējās dienās uz mums ir runājis caur Dēlu, ko Viņš iecēlis par visu lietu mantinieku, caur ko Viņš arī pasauli ir radījis (ebr. 1:1)

Jēzus Kristus ir šīs augstākās un pilnīgākās dievatklāsmes nesējs cilvēcei.

Pie Viņa un Viņa evaņģelijā mums arī jāmeklē atbilde trim lielām mistērijām — dzīvības, mīlestības un nāves mistērijai.

Un Kristus mums atgādina, ka mēs neesam ceļā uz Nekurieni. Mēs esam ceļā uz kādu jaunu esību — kur iznīcīgais Dieva noliktā laikā tērpies neiznīcībā — un mirstīgais apvilks nemirstību. Šo jauno esību Pestītājs nosaucis par Dieva valstību, par Tēva namu, kas debesīs.

Ticot, ka mēs esam ceļā uz turieni, varam arī uz kapsētu iet ar rimtu mieru un cerību, ka reiz piepildīsies Pestītāja solījums, ko Viņš devis saviem mācekļiem, sacīdams: ,,Jums tagad ir skumjas. Bet es jūs atkal redzēšu. Tad jūsu sirds priecāsies, un neviens jums šo prieku vairs neatņems.'' (Jāņa ev. 16:22).

Notikumi Baltijas valstīs pasaules preses degpunktā

Laikā, kad nepiedodamā politiskā tuvredzībā trimdas sakarnieku šūniņas dzied Pūt vējiņi, un apkampjas ar Maskavas sūtītiem propagandistiem, latviešu drošsirdīgie nacionālisti Kremļa okupētajā tēvzemē augusta mēneša pēdējā nedēļā Rīgā atkal pulcējas pie Brīvības pieminekļa, lai prasītu Latviju latviešiem. Arī Tallinā un Viļņā mūsu likteņbiedri igauņi un lietuvieši tikpat bezbailīgi protestēja pret Hitlera un Staļina panākto vienošanos, kas nolaupīja brīvību Baltijas valstīm.

Arī rietumu pasaulē Melnās lentes dienas panākumi pārsniedza visas cerības. Lai pateicība mūsu modrajai centrālajai pārstāvniecībai — Pasaules Brīvo Latviešu Apvienībai un it visiem nacionālpolitiskā darba veicējiem, kuŗu pūļu rezultātā baltiešu pretestība padomju varai Latvijā, Igaunijā un Lietuvā nokļuva pasaules preses uzmanības degpunktā. Jo sevišķa pateicība Zviedrijas Nacionālajam Fondam, kas ar Andreja Eglīša un Rolanda Silaraupa palīdzību varēja ziņot rietumiem par drāmatiskiem notikumiem pie Brīvības pieminekļa Rīgā, kur 5000 drosmīgu latviešu nacionālistu izlauzās cauri no Maskavas atsūtītajai čekistu kēdei, lai noliktu ziedus pie Brīvības pieminekļa un izteiktu savas prasības un protestu pret Ribentropa un Molotova parakstīto paktu.

Šie panākumi dod mums ierosmi kāpināt politisko aktīvitāti un sniegt nepieciešamo palīdzību jaunam brīvības cī-

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1987. GADA 5. SEPTEMBRIS, 36. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618.

Redakcijas tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, teksta $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodota sludinājuma laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājumu tīkmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Ontario 10. septembrī vēlēs provinces parlamentu. Savu balsi nodot neaizmirsīs Dadzis.

Dr. A. Melliņš

Čekisti antisemītu lomā

Džons Barons (Barron) ir viens no ievērojamākiem sovjetologiem, kas pētījuši padomju slepenā dienesta KGB un tā priekšteču aktīvitātes Rietumu zemēs. Starp citu viņš sniedz informāciju par KGB provokātorisko lomu t.s. ,,naci noziedznieku'' ķeršanā. Čekisti ne vien apgādā viltotus dokumentus un lieciniekus, bet sūta uz Rietumiem provokātorus, kas organizē antisemītiskus aktus nolūkā kompromitēt attiecīgas organizācijas vai personas. Tādus aktus atbalsta dezinformācija Rietumu presē un iestādēs.

Šeit ir īss izvilkums no J. Barona grāmatas: ,,Laikā starp Ziemas svētkiem 1959. g. un 1960.g. februāŗa vidu Vācijas drošības iestādes reģistrēja 833 atsevišķus antisemītiskus aktus. Tad šī epidēmiskā parādība pazuda tikpat pēkšņi kā iesākās un tikpat noslēpumaini... Tādi paši antisemītiski akti pēkšņi parādījās arī Nujorkā, Londonā, Oslo, Vīnē, Parīzē, Parmā, Glasgovā, Kopenhagenā, Milānā, Antverpenē... Uz māju sienām, sinagogām parādījās pretžīdu saukļi un kāšu krusti, bet vainīgos nekad nepieķēra. Antisemītisks huligānisms parādījās arī Austrālijā — Pertā, Melburnā u.c.

Rietumvācijas policija apcietinājusi vairākus huliganus un izmeklēšanā noskaidrots, ka tie bijuši Vācijas komūnistu aģenti, kas bijuši pastāvīgā kontaktā ar Austrumvācijas čeku. Rietumvācijas tiesu iestādēs noskaidrojies, ka, piemēram, kāds Bernhards Šlotmanis (Schlottmann) sūtīts ar uzdevumu iefiltrēties labā spārna organizācijās, izprovocēt tās uz antisemītisku propagandu un huliganiskiem aktiem, kas kompromitētu šīs organizācijas un personas. Kāds no šādiem provokātoriem Rupperts Zigls (Sigl) liecinājis par plaši organizētu KGB kampaņu un dažādiem paņēmieniem, kā radīt pāniku žīdu starpā. Piemēram, KGB tam likusi pārtulkot no krievu valodas vāciski vēstules, adresētas Rietumos dzīvojošiem žīdiem ar draudiem viņu ģimenēm u.t.t. Visbiežāk provokātoriskās akcijas izmantotas preses un radio sakūdīšanai.

Austrālijā tanī laikā televīzijas stacijas raidīja dažādus incidentus, kuŗos naci uniformās tērpti vīri rīkoja tračus, vai arī rādīja Austrālijas nacionālsociālistu mītnes, izdekorētas ar kāškrusta karogiem, zobeniem, uniformām un saukļiem. Viss bija sarīkots speciālai televīzijas izrādei. Un pēkšņi visa šī butaforija no televīzijas skatuves pazuda. Jājautā raidītāju vadībai, kas šīs izrādes sagatavoja, pasūtināja un samaksāja?

Rietumu kapitālisti slavē sarkano Ķīnu un priecājas, ka tā atgriežoties pie kapitālisma. Ķīnas komūnisti esot pieļāvuši privāto uzņēmību, — mazus tirdzniecības uzņēmumus, veikalus un mazus zemesgabaliņus (,,pushektārniekus'') pie kolchoziem, kur kolchoznieki var audzēt produktus un pārdot brīvā tirgū. Tieši tādā pašā veidā Ļeņins ieveda tā saucamo NEP (Jaunā ekonomiskā politika) sistēmu Padomju savienībā tad, kad komūnistiskā saimniecība bija nonākusi galīgā postā un apdraudēja visu komūnisma sistēmas pastāvēšanu. Dažu gadu laikā šie mazie ražotāji sasniedza tādu uzplaukumu un ražību, ka izglāba saimniecību no galīga posta un komūnistu valdību no bojāejas. Kad ,,moris'' bija savu darbu padarījis, mazos uzņēmumus iznīcināja un viņu īpašniekus sadzina vergu nometnēs Sibirijā. Mazos lauksaimniecības zemes ,,kapitālistus'', tā saucamos pushektārniekus, tomēr bija spiesti pieļaut, jo tie ražo trešo daļu no visas komūnistu lauksaimniecības ražojumiem.

Sarkanā Ķīna atkārto Ļeņina paraugu sava režīma glābšanai, nevis kapitālisma atbalstīšanai, kā Rietumu prese mēģina iestāstīt.

Lasītāju vēstules

ACIS IR, BET NEREDZ!

Ikviens ar parastā cilvēka izpratni lasot bībeli, būs ievērojis, ka Dievs izdara cilvēkiem dažādas pārbaudes. Aizritējušās dienās šāds pārbaudes laiks latviešiem notika ASV un Kanadā. Lai atklātu bībelē minētos viltus praviešus, Dievs deva iespēju sabiedrībai iepazīties ar tiem tautiešiem, kuŗu apziņa kalpo Latvijas okupantu virzienā, kā arī ar tiem, kuŗiem acis ir, bet tie neredz. Savā pārbaudē Dievs lika pamatā Latvijā bolševiku izaudzināto, apmācīto un pašu okupantu izslavēto Ave Sol kamerkori. Šis pārbaudes laiks bija pārsteidzošo liels ar atklāsmi, kas šķiroja latvisko latvieti no apmulsumā nonākušā tautas brāļa. Pārbaudes laikā pat lielu ASV organizāciju atsevišķi vadītāji bija metušies rāpus Ave Sol priekšā, izsakot savu lielo prieku par bolševiku atsūtīto dziedoņu grupu, lai tā ASV un Kanadā apmācītu trimdā izkaisītos tautiešus tīrā latviešu valodā un dziesmā, tai pašā laikā liekot skanēt krievu dziesmām, tā atgādinot klausītājiem to kungu, kuŗam viņi kalpo.

Šajā pārbaudes un apmulsuma laikā daži latvieši pierādīja piekritību Latvijas okupantam — mūsu tautas vērdzinātājam, izsakot savu pateicību ar šīs zemes dolariem. Pierādījās, ka ziedojumi Latvijas Brīvības Fondam ir liels upuris, bet devums bolševismam nekad nav par lielu. Ave Sol programmas beigās (ASV) vairāki klausītāji bija pieprasījuši, lai mīļie viesi nodzied Dievs, Svētī Latviju, bet dārgie draugi atsacījušies to darīt, tā lieku reizi pierādot savu piederību Latvijas okupantu varai.

Tāpat pārsteigumu radījis fakts, ka dziedoņu vidū ir personas, kam ļoti vāja latviešu valoda. Lai nu cik gaišs kļuvis klausītāju prāts, saziedotie dolāru simti atpakaļ nav izmaksāti — Par vēlu! Lielu cildinošu rakstu par Ave Sol Montrealā iznākušā latviešu biedrības biļetenā publicējis M. Stauvers no Montrealas. Viņš nav izpratis šo pārbaudes laiku un zaudējis savu nacionālo stāju. Rakstītājs tā aizrāvies ar Ave Sol cildināšanu, ka būtu ar mieru doties korim līdz kaut vai uz Sibirijas sodu nometnēm.

Lūgsim Dievu, lai Latvijas okupantiem neizdotos savas idejas īstenot un lai Viņš dod gaismu, caur kuŗu ikviens varētu saredzēt to patiesību, kas apliecina mūsu kopību trimdā un kopējo cīņu Latvijas brīvības virzienā, bet ne sadarbību ar mūsu valsts okupantiem. Laikrakstā Latvija Amerikā atbildīgais redaktors savā rakstā minēja ļoti zīmīgus vārdus: ,,Pūt vējiņu, dzen migliņu''. Šos vārdus daudziem vajadzēja saprast. Ticēsim, ka nākotnē mūsu trimdinieku vienība paliks stiprāka, bet daudzi atgūs redzi un zinās, kāpēc Ave Sol nedziedāja Dievs, Svētī Latviju un mūsu himnu aizstāja ar krievu dziesmām.

Jānis Meija, Muskokā

ŪDENS TEK...

Lasot 23. maija vēstulniekā Elizabetes Jutas, A.S.V., tik sarkasma pilno vēstuli — tiešām bija jāraud... Miļā tautiete! Abrenes aka ir romantiskai dekorācijai. Ūdens tek krānos pie visām veselības atbilstošām normām. Pilī mazmājiņas ar gulamistabu un vannas istabu tuvumā.

Ja jaunieši gribētu apmierināties tikai ar to, kas ir, neskatītos, neiecerētu neko jaunu, plašāku, tālāku, pārdrošāku! Viņi grib visu esošo paturēt, bet arī viņiem ir liels prieks no klasēm uz amerikāņu vasaras brīvlaikā ar mugursomu plecos aiziet uz *savām* lauku mājām! Kaut basām kājām iespert *savā* puķainā pļavā! Izskrieties 32os hektāros, dziedāt no pilnas krūts, netraucējot nevienu kaimiņu... Un ja paliek prātā kāds franču vārds — jauniešu bagāžai tas tikai par labu.

Anna Kļaviņa, Francijā

JAUNIEŠI STRĀDĀ ABRENĒ

Jūlijā ceļoju pa Eiropu. Pavadīju arī dienu un nakti Abrenē. Tur talcinieku bars (galvenokārt jaunieši) cītīgi strādāja, berza sinas un krāsoja griestus, lai sagatavotu pili augustā paredzētajai atklāšanai. Tur izskanēja sajūsma: ,,Tā ir mūsu pils! Jūtamies kā daļa no tās!'' Pils likās iespaidīga, arī parks. Es gribētu novērst pārpratumu, kas varētu rasties plānu pētījot — arī pilī iekšā ir tekošs ūdens un labierīcības.

J. Šteins

Ārsts un rakstnieks

Arvēds Alksnis — Panaceja un viņas mācekļi, 265 lpp. Apgāds Gauja, 1987. Grāmata par ārstniecību, ārstiem un citiem cilvēkiem. Ojāra Jēgena vāks

Trīsdesmitajos gados Latvijā bija ļoti populārs angļu rakstnieks Kronins (Cronin) ar savu lielo romānu Citādele. Autors bija ārsts, kas līdz 50 mūža gadiem bija strādājis savā profesijā. Vērojot savu kollēgu nepiesātināmo mantkārību un nevīžību pret slimajiem, viņš nonācis asā konfliktā ar kollēģu ,,cietoksni'', atstājis ārsta darbu un sācis stāstīt visai pasaulei, kas īsti slēpjas aiz vairuma šķietamo ļaužu dziedinātāju un glābēju baltajiem pārvalkiem.

Tagad mums radies pašiem savs Kronins Dr. Arvēda Alkšņa personā. Aizgājis pensijā pēc gandrīz 50 pavadītiem gadiem ārsta un jauno ārstu skolotāja darbā, Arvēds Alksnis ir kļuvis rakstnieks. Par ārstiem, ārstēšanu un slimajiem šī ir jau viņa otrā grāmata. Pirmā — Hipokrāts spīlēs iznāca 1980.

Kā pirmajai, tā arī šeit apceramajai grāmatai — Panaceja un viņas mācekļi — nosaukumu Arvēds Alksnis ņēmis no vēsturiskajiem medicīnas tēviem un mātēm Grieķijā, kur saglabājušās leģendas par dieviem pirmajiem cilvēku kaišu dziedinātājiem. Tāda ir bijusi grieķu dieva Eskulāpa meita Panaceja. Vēl vienai Esulāpa meitai vārds ir bijis Higieja. No tās ir nācis mums visiem pazīstamais vārds — higiena. Pēc tūkstoš gadiem pasaules ārstiem pazīstamais — Hipokrata zvērests — arī ir nācis no tiem pašiem grieķu avotiem. Par visu to Arvēds Alksnis pastāstījis savas grāmatas ievadā.

Dr. Arvēda Alkšņa pirmā grāmata Hipokrāts spīlēs stāstīja par latviešu ārsta grūto darbu krievu un vācu okupācijas gados Latvijā un kara laukā ar latviešu leģionāriem. Otrā tikpat interesanti stāstīts par latviešu ārsta un viņa ģimenes dzīves sākumiem Amerikā. Dr. Klāvs Saldavs ar sievu Intu, divi bērniem un Intas māti Ozola kundzi iesāk pirmās gaitas pie Klusā okeana Amerikas ziemeļrietmos. Ar asu redzību jaunajā apkārtnē ar inteliģentu humoru un vietām ar satiru Arvēds Alksnis sāk izgleznot ar paša pieredzēm saistīto romānu.

Dzīves sācējiem ļoti palīdzīgs un draudzīgs ir vietējās baznīcas mācītājs un ļaudis. Pirmā apmešanās ir kara laikā celtajā barakā. Tur dzīvo arī daži Amerikas strādnieki. Intai laimējas atrast darbu pie zobārsta. Latviešu ārsts Klāvs Saldavs sāk meklēt darbu kā interns slimnīcā. Šefārsts nemaz neaicina Klāvu apsēsties. Apprasījies, cik ilgi Klāvs esot Amerikā, viņš saka, ka ārzemniekus, kamēr esot pietiekamā skaitā amerikāņu, viņu darbā nepieņemot. Eiropiešu izglītības līmenis esot par zemu. (48)

Pienāk Amerikai tik nozīmīgā Pateicības diena, kad visiem jāmielojas ar tītara cepeti. Saldavi var atļauties tikai nelielu cūkas cepeti. Ierodas fotografs, ,,Mani sūtīja Albāņu episkopāļu draudze. Mēs gribētu ievietot avīzē uzņēmumu, kur jūs visi mielojaties ar tītara cepeti.'' Pamanījis, ka tītara nav, fotografs turpināja.'' Tas nekas! ,,Uzlieciet tikai bļodu galdā, gan es dabūšu tītaru bļodā!'' Otrā dienā ir glīta bilde avīzē: Saldavu ģimene svinīgām sejām sēž ap Pateicības dienas galdu un patiesi — liels tītars ir bļodā! Atliek tikai pasmieties un pabrīnīties par Amerikas fotografa un avīzes māku un trikiem.

Dr. Klāvam Saldavam tikai pēc apnicīgas meklēšanas izdodas iekļūt Panacejas mācekļu rindās. Kāds kollēga pasaka atklāti — ,,Ja mēs tādus ieceļotājus laidīsim viegli pie darba, mūsu ienākumi samazināsies.'' Darbā tikt Saldavam palīdz Dr. Montgomerijs, kas nācis no Čechoslovākijas un ir žīdu izcelsmes. Tas Saldavu saprot, jo pats ir piedzīvojis visādus pazemojumus. Beidzot Klāvs Saldavs ir darbā kā interns slimnīcā ar 150 dol. algu mēnesī. ,,Kad pēc pulkstens sešiem devās mājās, viņš bija apmierināts. Viņš bija laimīgs, ka viņam ir darbs. Viņš bija laimīgs, ka var elpot atkal slimnīcas un operācijas zāles gaisu, kas viņam tik ilgi bija trūcis.'' (68) Tad nu tikai sākas interesanti, skumīgi, nospiedoši, aizvainojuši un arī komiski piedzīvojumi un pieredzes ar kollēgām jaunajā darbā. Dažs ar Klāvu Saldavu apietas augstprātīgi, kā ar neprašu iesācēju. Dažs cits savu chirurga darbu dara tik aplam, ka Saldavam, kam ir jau 13 gadu prakse chirurga zālē un universitātē, iekšā, tā sakot, ,,vārās''.

Rodas izdevīga reize parādīt sevi par chirurgu. Dr. Makkinons pēkšņi saslimst un nokrīt uz operācijas zāles grīdas. Dr. Saldavs sekmīgi pabeidz tikko Dr. Makkinona iesākto operāciju. Māsa, kas izskrējusi meklēt citu ārstu palīdzību, pamana Dr. Saldavu rīkojoties, uzsauc: ,,Jūs nedrīkstat operēt, jums nav licences!'' — ,,Nu jau ir par vēlu, operācija izdarīta! Es nevarēju ļaut slimniecei noasiņot!'' (74)

Pēc līču loču piedzīvojumiem un pūlēm un pēc koncentrētās mācīšanās uz licences eksāmeniem Klāvam Saldavam veicas sekmīgi nolikt eksāmenus kaimiņu pavalstī Kalifornijā, Sakramento pilsētā. Beidzot viņš var teikt: ,,Es esmu pārbaudījumus nolicis, esmu pilntiesīgs ārsts!'' (191)

Romānā nav tēlotas tikai notikšanas ārstu un slimnieku dzīvēs. Tanī ir rādītas daudzu cilvēku dzīves ar viņu pārdzīvojumiem visos dziļumos. San Francisko Klāvs Saldavs pamana kopā ar vīru Valdi ejam Ligitu. Ar to Vācijas gados viņam ir gadījies romantisks epizods. Ligita ir cita vīra sieva. Saldavam ir zināms, ka mīlestības nakts viņam ar Ligitu devusi bērnu, meiteni Mārīti. Šad un tad viņš Mārītei ir rakstījis pa vēstules rindai. Beidzot viņš saņem vēstuli no Ligitas pašas:

,,Mīļo Klāv! Ar šo vēstuli pārrunas izbeigsim, bērns nedrīkst ciest. Es zinu, Tu esi goda vīrs, Tu klusēsi. Savādi, ka bērns mums abiem ar Valdi ir ļoti piekēries. Arī Tu kādreiz uz bērnu raidīji tēvišķīgus skatus, to es Tev atļauju. Bet neaizmirsti, ka bērns ir Māra Klaudija Kalns! Iespējams, ka šī vēstule Tevi sāpinās. Mēs abi šai sajukumā esam vainīgi. Es tomēr jaunības grēku nenožēlōju. Es Tevi vienmēr mīlu! Ligita.'' (262)

Autors ir solījis, ka šim romānam vēl būs turpinājums divās grāmatās, kas iznāks nākamos gados. Tur lasīsim par paša Saldava, viņa sievas Intas, slepenās mīlestības Ligitas un daudzu citu cilvēku, ārstu un arī slimnieku, dzīvju un dvēseļu režģiem un mezgliem. Arvēds Alksnis, kas savā dzīves gājumā ir bijis ļoti sekmīgs ārsts, tagad parāda sevi par veiksmīgu rakstītā vārda meistaru. Viņa personā mums tagad ir pašiem savs Kronins (Cronin), kāds angļiem bija trīsdesmitajos gados.

Grāmatu apgāds Gauja grāmatu izdevis mīkstajos vākos ļoti gaumīgā apdarē. Vāku ar piemērotiem mediciniskiem simboliem zīmējis dzejnieks un mākslinieks Ojārs Jēgens. Otrā vākā ir arī īss Dr. med. Arvēda Alkšņa dzīves gājuma apraksts un foto.

Jānis Klīdzējs

Piemineklis diriģentam komponistam Jānim Barušam

1986.g. pavasarī vīru koris Viesturs Toronto, Ont., uzņēmās organizēt līdzekļu vākšanu koŗa ilggadējā diriģenta Jāņa Baruša piemineklim. Iecerētais ir sasniegts, un šā gada jūlijā piemineklis uzstādīts 16. sekcijā, 415. kapa vietā Jorkas kapsētā Toronto, Ont. ar tekstu:

Diriģents - komponists
Jānis Barušs
1921.g. 18. augustā
Madonā, Latvijā
1984.g. 11. novembrī
Toronto, Kanadā

Dziesmas apkārt
man kā
bites san.

Akmenī iecirsta vīru koŗa Viesturs nozīme.

Piemineklis ir ieapaļš, apmēram 66 cm plats un 90 cm augsts, iesarkans, dabīgs laukakmens ar nozāģētu galu uz 15 cm augsta četrstūraina lieta betona pamata. Technisko darbu veica Smith Monument Co. Ltd., Toronto, Ont.

Nevaram katram devējam personiski izteikt pateicību par sirsnīgo atsaucību un tādēļ ievietojam ziedotāju sarakstu.

Sevišķu pateicību viesturiešu vārdā gribam izteikt Latviešu Dziesmu svētku biedrībai Kanadā par 500 dol. atbalstu un 8. Latviešu Dziesmu svētku kopmēģinājuma dalībniekiem 1986.g. 4. jūlijā Toronto par saziedotajiem 324 dol.

Līdz šim esam saņēmuši 3,086.25 dol. un Smith Monument Co Ltd. izmaksāti 2,000 dol.

Visiem, visiem devējiem teicam mīļu, sirsnīgu paldies un labprāt dzirdētu jūsu ierosinājumus par atlikuma izlietošanu. Viens no viesturiešu ierosinājumiem būtu sakopot un izdot Jāņa Baruša komponētos darbus, kas arī būtu piemineklis viņa piemiņai.

Vīru koŗa Viesturs priekšnieks
Visv. Roze
12 CREE AVE.
SCARBOROUGH, ONT. CANADA
M1M 1Z2
TEL. (416) 267-7441 MĀJĀ,
(416) 264-3291 DARBĀ

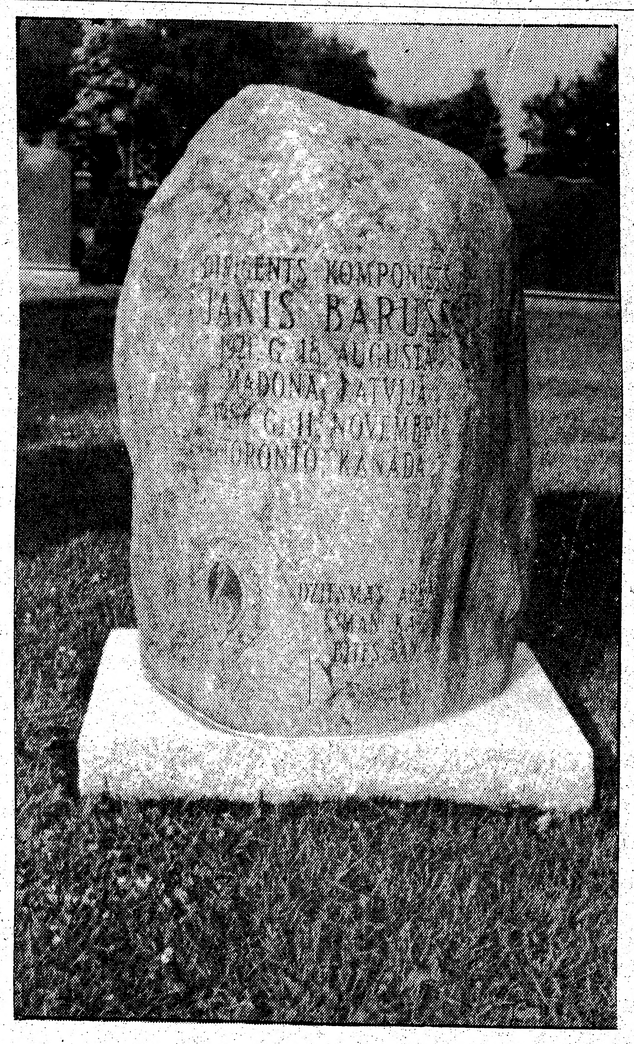

Komponista diriģenta JĀŅA BARUŠA kapa piemineklim ziedojuši:

L. Linde, Niagara Falls, Ont.; M. Lūsis, Scarborough, Ont.; A. Lūsis, Toronto, Ont.; Emīlija Bērziņa, Islington, Ont.; Lūcija Cauka, London, Ont.; B. Adamsons, Toronto, Ont.; Jānis un Mirdza Grizani, Canmore, Alb.; Ādolfs un Māra Pētersoni, St. Catharines, Ont.; Alberts un Vera Korsaks, Willowdale, Ont.; Arvīds un Astrīda Lagzdiņi, Shipley, England; P.A. Strautmanis, Toronto, Ont.; K.V. Pētersons, Toronto, Ont.; Juris Brigzna, St. Catharines, Ont.; Nora Birģelis, Niagara Falls, Ont.; Miervaldis un Zigrīda Pavasari, Islington, Ont.; Daugavas vanadžu ansamblis Senatne, St. Catharines, Ont.; Anna Vītola, Toronto, Ont.; B. Briediņa, Toronto, Ont.; Jūlijs un Toni Lechs, Bolton, Ont.; Māris Lūsis, Scarborough, Ont.; Nikolajs Dzedziedis, St. Petersburg, FL., USA; A. Vītols, Toronto, Ont.; Amanda un J. Kļaviņi, Alliston, Ont.; L. Zablovskis, Egbert, Ont.; Tālivaldis un Anna Šmiti, Cheverly, MD, USA; Kalamazū vīru koris, Kalamazoo, MI, USA; Ernests un Gaida Ozoliņi, Toronto, Ont.; Jēkabs Beķeris, Scarborough, Ont.; Oskars un Velta Zilveri, Nestleton, Ont.; Hamiltonas latv. ev. lut. Kristus dr. koris, Hamilton, Ont.; Bradfordas vīru dziesmu vienība (bij. Daugavieši), Bradford, England; Mārtiņš un Paulīne Vāgneri, Toronto, Ont.; Johans Strautmanis, St. Catharines, Ont.; Aivars Pone, Gloucester, Ont.; M. Vosveniece, Toronto, Ont.; Elmārs un Tonija Krūkas, Oro Station, Ont.; Toronto draudžu Bībeles stundu dalībnieki, Toronto, Ont.; Jaukts koris Daina, Toronto, Ont.; Oskars Zvirgzdgrauds, Willowdale, Ont.; Latviešu Dziesmu svētku biedrība Kanadā, Toronto, Ont.: 8. Latviešu Dziesmu svētku kopmēģinājuma dalībnieki, 1986.g. 4. jūlijā, Toronto, Ont.; Vīru koris Viesturs: 8. Latviešu Dziesmu svētku Kanadā saņemto kopkoncerta dalības maksu.

Sirsnīgi pateicamies visiem ziedotājiem,
kā arī tiem ziedotājiem, kuŗi iemaksas izdarīja tieši
TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBĀ,
par ko mums nav pilnīgu ziņu.

VĪRU KORIS VIESTURS

Vanagu Kārlis

Sutīgas piezīmes augusta sutā

Gadu skrejā aizvadīto augustu nelaimju virknē jāpiemin arī 1975.g. 1. augusts, kad Eiropas ,,drošības'' konferencē Helsinkos rietumnieki atstāja krievu jūgā uz mūžīgiem laikiem (Solžeņīcina analize!) trīs nelaimīgās Baltijas valstis. Vienīgi Francijas prezidentam Žiskāram d'Estēnam Helsinkos bija mugurkauls pateikt, ka, parakstot šo starptautisko dokumentu par PSRS robežu neaizskaramību (ar Baltijas valstīm maskaviešu krātiņā), Francija neapstiprina pēckara radušos status quo. ASV prezidents Fords, ja vēl atceramies, pirms došanās uz Helsinkiem piesmēja trimdas baltiešu vadību (mēs tam vēlāk pasniedzām goda velti). Mūsu trimdas vadība 1975.gadā Helsinku paktu ar daudzsološajiem cilvēku tiesību un brīvību pantiem labās cerībās izvērtēja pozitīvi. Helsinkos toreiz, pēc Ulža Gravas saskriešanās preses pieņemšanā (viņš aicināja arī citus mūsu runasvīrus nākt līdz, bet tie nobijās!) ar tag. PSRS valsts galvu Gromiko, visu baltiešu delegāciju somi pēc krievu pieprasījuma Helsinkos apcietināja. Bet toreizējais Kalifornijas gubernātors Ronalds Rēgens brīdināja ASV tautu, ka Pad. savienība Helsinkos vēlas pakļaut sev Austrumeiropu. Kad gubernātors Rēgens kļuva par ASV prezidentu, savos 8 darbības gados, izņemot frazes, ka ASV juridiski (praktiski gan!) neatzīst Baltijas valstu iekļaušanu PSRS, itin nekā praktiska nav pat ievadījis mūsu izkļūšanai no Sarkanās imperijas!

* * *

Mūsu ,,kara vēsturē'' nozīmīgs bija arī 1944. g. augusts, kad ģen. J. Kurelis organizēja pret vācu okupācijas varu vērstas latviešu nacionālo karavīru vienības, lai tad, kad vāci cīņā ar krieviem būs noasiņojuši, latviešu karavīri sadarbībā ar angļiem(!) atjaunotu brīvo Latviju. Kā vāci iznīcināja kureliešus, tas lasāms grāmatās.

* * *

Baigs bija 1945. gada augusts, kad komūnistu vara, otrreiz okupējot Latviju, izdarīja par 1941.g. 14. jūnija cilvēku medībām vēl nežēlīgākas un daudz plašāka apjoma deportācijas! Arī par tām mēs vēl neesam komūnistu neģēļiem atmaksājuši!

* * *

Laikmetiski jāatzīmē arī 1964. gada augusts, kad čeka Rīgā nodibināja bēdīgi slaveno, bet daudzu mūsu ,,klaidinieku'' iecienīto kultūras komiteju ,,sakariem ar tautiešiem ārzemēs''. Dibinātājos bija arī KGK izlūkošanas daļas priekšniekam J.Lukašēvicam pakļautais aģents Vilis Munters, prezidenta K. Ulmaņa protežētais Latvijas ārlietu ministrs, kuŗa dēļ ģen. J. Balodis sanaidojās ar prezidentu. V. Munters, Lāčplēša ordeņa kavalieris (par cīņām pret vāciem Ziemeļlatvijā), 1938.g. kā Latvijas pārstāvis ievēlēts par Tautu Savienības 101. sesijas prezidentu. Aizdipušajos 23 gados šī kultūrsakaru komiteja neticami, ar pārsteidzošām sekmēm, paveikusi savu Kangara darbu mūsu trimdas saimē, sašķēlusi to. Tas atkal spilgti uzzēla pagājušās nedēļās ar maskaviešu atsūtīto latviešu kori, parādot savu prasmi meistariski ielauzties mūsu trimdas nacionālos aplokos un sakult mūsu sadzīves straumes.

Kad koŗa fortissimo pauda, ka reiz ,,augšāmcelsies Gaismas pils'', kas lika domāt par nacionālo zemdegu, kad dzimtenes ilgās ,,Pūt vējiņi'' izraisīja trimdinieka acīs valgumu — viss tas taču bija jau gudri koŗa polītisko diriģentu iepriekš iekalkulēts, lai klausītāji aizmirstu, ar kādu īstu nolūku čeka atļāvusi korim koncertēt trimdas latviešu noorganizētajos sarīkojumos. Nemaz neprasot, cik no viņiem bija kompartijas ,,biedru karšu turētāji'', viņi visi bija iejūgušies maskaviešu varas un iekārtas kalpībā, bija okupācijas varas stutētāji. Vai nu karjēras, priekšrocību, vai arī baiļu dēļ, bet viņi bija padomju propagandas vienība zem sirpja un āmura sarkanā karoga, pie mums norīkota kā čekas stratēģiskās mašīnas dzīvs ritentiņš domstarpību un nesaskaņu padziļināšanai trimdas saimē, kas vēl neilgi pirms tam krasi nosodīja kompartijas tieksmes izmantot latviešu kultūru padvaras propagandai. Ja koristi ciemu dienās šeit izjuta, ka pasaulē ir tikai viena, kaut izkaisīta latviešu tauta, tad tiem vajadzēja arī izjust, ka šai latviešu tautai ir viens kopīgs nāvīgs ienaidnieks — padomju vara! Vai viņi šo atziņu pie mums tiešām guva, vai mēs vispār centāmies viņiem šo pārliecību iešķilt? Par to lai padomā tie, kam ar viņiem bija jebkāda saskare! Pārliecinošas ziņas ir tādas, ka vai nu iebiedēti vai ietrenēti, koristiem saskarē ar atsevišķiem tautiešiem kopējo sižu melodiju ,,Mēs gribam būt kungi mūsu dzimtajā zemē, mēs gribam sev paši te likumus lemt...'' neizdevās ieskandināt. Vai kāds guva pārliecību, ka koristiem, kas bija lojāli padomju pilsoņi (tikai tādus izsijātos laiž uz ārzemēm!) un audzināti vai pāraudzināti padomju ideoloģijā, bez kopējās latviešu valodas bija arī ar mums kopēja latviešu nacionālista sirds?

Kādos tad no koristu uzņemšanas saietos mēs vispār mēģinājām pārliecināt viņus, kālab mēs esam trimdā, kā mēs mēģinām palīdzēt tautiešiem tēvzemē izturēt un pārdzīvot svešo jūgu, kādi ir mūsu brīvības cīņas gala mērķi? Cik tad ciemu vietās koristi vaigu vaigā skatīja ,,trimdas nacionālistu'' demonstrācijas pret padomju okupācijas varu Latvijā (ne koristiem!), kas, kā Andrejs Eglītis it pareizi noraksturoja, ar Ave Sol sniegumiem grib nosegt un noklusēt noziegumus pret cilvēku tiesībām okupētajā tēvzemē?

Ja koristiem bija aizslēgtas mutes un aizbāztas ausis (viņiem bija jāatgriežas uz dzīvi ,,lielā brāļa'' nemitīgi terorizētajā padomju sprostā), kā tad nu īsti rosās ar izsludinātajām trimdas nacionālās sūtības cīņas manifestācijām Ave Sol piestātajos latviešu centros? Vispirms jānorāda, ka atgriežoties no Reikjavikas randiņa ar dižbiedru Gorbačovu, ASV prezidents Rēgens sāka vidžināt par abpusēju kultūras sakaru lielāku iedzīvināšanu ar Padomiju. Tas arī pavēra Rīgas korim labvēlīgu gaisotni oficiālajā novadā. Bet kā jau Gorkija ielas čomiņi kladzinājuši, ka ,,neviena padomju Latvijas cilvēka dzejas sarīkojums, neviena kino izrāde, neviena izstāde ārzemēs nenotiek bez svešatnes latviešu organizātoriskās un materiālās(!) aprūpes'', tā arī šoreiz koŗa haltūras polītiskā un saimnieciskā iespraukšanās latviešu trimdas ,,nacionālajos cietokšņos'' bija iespējama vienīgi, pateicoties mūsu pašu Trojas klepeŗiem, un te nu interesantu atklāsmi lasām mūsu sociķu partijas oficiozā ,,Brīvība'' šā pavasaŗa laidienā (nr.388), kur 4 slejas veltītas partijas viceprezidenta Girta Zēgnera cildināšanai, raksturojot viņu kā kultūrsakaru entuziastu(!) un apliecinot, ka ,,Zeidenberga grupa jau izkārtojusi(!) Ave Sol turneju ASV''. Te nu atklājas, kur un kuŗš ir tas ,,sliežu bīdītājs'' visai tai jezgai, kas ieķeselēja trimdas galotnes. Ģirtam jau pavasarī bija sauklis čekas inspirēto kultūrsakaru pastiprināšanai trimdā: ,,Ja vēl neesat iesākuši celt draudzības tiltus, sāciet tos tūlīt!'' Ģirta domu biedri jupīši tad nu trimdas centros veidoja sakaru tiltu — atbalsta komitejas Ave Sol aprūpei ar ,,direktoru padomēm'' un ,,uzņemšanas komitejām'', kas vāca no tautiešiem ,,sponsoriem'' naudu (Kanadas komiteja pat iespieda visu savu līdzdarboņu un arī sponsoru vārdu sarakstu, to starpā gan 13 ,,anonimi'' naudas devēji, kam kauns vai bailes savu vārdu ļaut publicēt). Šīs grupas varenā ietekmē tad nu ALA kongress priecīgi nolēma atbalstīt ,,tiltu celšanu'', bet ALA valde Vašingtonas sēdē (6.6.) noformēja, kādi īsti uzdevumi būs uzceltajiem sakaru tiltiem: (1) Latvijas mākslinieki, kas pa tiem šeit ieradīsies, ,,jāpārvērš par Latvijas brīvības sūtņiem un brīvības paudējiem tautai Latvijā!'', un (2) katrs viņu uzņemšanas sarīkojums šeit ,,jāpārvērš par nacionālu manifestāciju''. (Pārlasait šos mērķus vēlreiz, lai labāk izprastu ALA norīkojumus un kā tā tos pildījusi!). Darbi, protams, nesaskaņēja ar prātīgo vīru uzmundrinātājiem norādījumiem.

Jau pašā pirmajā sasatikšanā Bostonā nebija nedz ,,nacionālās manifestācijas'', nedz jebkāda sistēmatiska mēģinājuma pārveidot Latvijas ciemiņus par iecerētajiem ,,brīvības sūtņiem''! Bet Bostonā bija arī vienīgā vieta, kur apsveikuma runā iegailējās mūsu ļaunais liktenis. ,,Lai jūsu dziesmas palīdz mūsu tautai pārdzīvot šos apspiestības laikus un sagaidīt brīvu un neatkarīgu Latviju! Latviju latviešiem!'' — pēc saņemtām ziņām kori Bostonā apsveicis ALA priekšsēdis Lamberts, par ko tas tad nu arī pelnījis ozollapu vainagu, jo nekur citur tāda ,,acīs lēkšana'' nav notikusi. Nākamajā dienā Ņujorkas Linkolna centrā koŗa pārvēršanu par Latvijas brīvības sūtņiem Lamberga palīgs U. Klauss jau mēģināja netiešāk: ,,Visās pasaules malās izkaisītajai latviešu tautai ir viena pagātne un, cerams, būs arī kopēja nākotne!'' (Čomiņiem tikai jālūdz trimda atgriezties īstajās kopējās mājās!). Ka koŗa pieklājīga pacildināšana par ,,latviešu kultūras uzturēšanu dzimtenē'' būtu tā ALAs programmētā akcija koŗa pārvēršanai par Latvijas brīvības cīnītājiem, to gan grūti izprast. Latvijas ciemiņu ietekmēšana (kā ALA lēma!) Latvijas brīvības cīņai nenotika ne Klīvlandē (uzruna: ,,Lai dziesmās vienotā latvju tauta aug spēkā, slavā, daiļumā!''), nedz Čikagā. Visur visi izvairījās lietot vārdu ,,okupētā Latvija'' vai vēlēt, lai Dievs svētī Latviju!

Bet vai vispār bija iespējams darīt ko citu? Jā gan, — trimdas cīņas gara paudējiem, runasvīriem turēt mutes un nevāvuļot par iebraukušo koristu, mākslinieku u. tml. ,,pārvēršanu par Latvijas brīvības paudējiem un cīnītājiem''! Tas ir bīstams bumerangs, kas sasit trauslo trimdas kopības siltumnīcu, jo ,,nevar ar vienu mēli un muti vienlaicīgi divējādas valodas runāt!'' (Modris Lorbergs).

Par svešatnes tautiešu sirsnības trūkumu koristi gan nevarēja žēloties: no saziedotā uzņemšanas rīcības kapitāla un sarīkojumu atlikuma rīkotāju direktori varēja katram ciemiņam pat pasniegt aploksni ,,kabatas naudai'' kapitālistisko zemju našķiem. Labi būtu, ja viņi nekad neuzzinātu, ka trimdas vadības nodoms tos pārvērst par Latvijas brīvības un pretkomūnisma cīnītājiem cieta katastrofālu neveiksmi. Tas labskanīgākais no visa notikušā ir, ka abās pusēs tomēr palika atziņa, ka ,,latviet's esmu, latviet's būšu, latviet's vienmēr palikšu''! Arī tam ir neatņemama tautiska vērtība.

Bet trimdas iejutīgais nacionālpolītiskais cīnītājs lai nu savus nemainīgos uzskatus par trimdas cīņas sūtību un jēgu stiprina ar šiem Pāvila Brūveŗa vārdiem: ,,Ne vienmēr mēs varam vainot kultūras sakarniekus par mūsu tautas apspiedēju atbalstītājiem, taču tie ir vainīgi pie mūsu tautai uzlikto verdzības važu uzspodrināšanas! Ja viņi nav vainojami par padomju darba nometnēm un cietumiem, viņu vaina tomēr ir, ka tie pasaules lielākajam cietumam — Padomju savienībai — balsta tās ārējās sienas un kopj tās viltīgos miera baložus. Komūnistu režīms pastāv un darbojas tādēļ, ka ir ļaudis, kas to atbalsta un veicina!''

Mostieties modināmie! (Andrejs Eglītis).

MAPLE LEAF TRAVEL

Piedāvā lidojumus
PACKAGE TOURS

Lūdzu zvanait Inesei Grodnis
653-4351

655 St. Clair Ave W.

Leonija Ozolkalne

KUR TU ESI?

Autore mums ir ļoti labi pazīstama ar grāmatu Ugunī. Tāpat arī šoreiz ļoti raitā valodā aizved lasītāju kaŗa un pēckaŗa bēgļu gaitās, rādot vecākās un vidējās paaudzes cīņu par brīvu Latviju.

Laba dāvana visiem grāmatu cienītājiem.

Cena $19.00.

Pasūtinot un samaksājot līdz 1. oktobrim,

iesieta, 248 lpp. ASV $16 US, Kanadā $16.

(Sakarā ar augstiem pasta izdevumiem uz ASV, tā pati cena US dolaros).

Lūdzu piesūtait ..... eks. KUR TU ESI?

Vārds, uzvārds .....

Adrese: .....

.....

Samaksai pievienoju $..... uz Amber Printers & Publishers Ltd. vārda, 125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

Tu biji Minsterē, mans draugs

Dzirdēts, pārdzīvots, vērots.

„Tu esi Minsterē, mans draugs!" Tāds bija nosaukums Sidnejas latviešu teātŗa humora un satiras revijai Austrālijas aktieŗa Ulža Siliņa un Lijas Veikinas režijā PBLA Dziesmu dienās Minsterē. Nu varam sacīt — „Tu biji"... Bija un izbija jaukās Minsteres dienas, gaŗā Minsteres nedēļa, kas iesniedzās gandrīz līdz augusta pusei. Viscaur jaukas šīs dienas nebija laika ziņā. Salām. Un vai kā salām! Vēl labu laiku pēc Minsteres dienām slaucījām degunus un rijām saaukstēšanās tabletes.

Kad izlidojām no Toronto, šeit bija turpat 30 Celzija gradu, Minsterē zem 20... Smagi kļūdījās tie, kas nebija paņēmuši līdz siltos vilnas pulloverus un lietus mēteļus. Dikti noderīgi būtu bijuši arī lietussargi. Pie dzelzceļu stacijas plīvoja lielais Latvijas karogs. Iebraucējus uz Latviešu centru aizvizināja Latvijas krāsās karogoti autobusi un taksīši ar uzrakstu abās valodās: „Minstere sveic latviešus." Stacijas telpās pie informācijas galda tautu meitas ik iebraucēju apsveica ar rožu ziedu. Daudzi piesprauduši Dziesmu dienu pazīšanas zīmes, kuŗas redzēja visur pilsētā, un svētku dienās latviešus varēja satikt it visur. Bet neba jau pēc pazīšanās zīmēm vien tautietis varēja sazīmēt tautieti. Latviešu valodas skaņas latvieša ausij nepagāja gaŗām nekur. Minstere šajās dienās bija latviska.

Augusta pirmās svētdienas rīts bija apmācies un drēgns. Ceļā uz pils parku lietus mākoņi nobirdināja uz gājēju galvām krietnu rasu, bet kad tuvojās svētku atklāšanas akts ar runām un koŗa dziesmām, pārstājās arī īslaicīgais lietutiņš. Sirsnīgs bija satikšanās brīdis jau labu laiku pirms atklāšanas akta, kad varēja iebaudīt minsteriešu alu tieši no mucām, nogaršot dažādus ēdienus un noklausīties priekšnesumus. Atlika laiks arī botāniskā dārza apskatei turpat parkā, satikt savas puses tautiešus, kas bija šķērsojuši okeanu dažādos lidojuma laikos, aprunāties, kur nu katrs apmeties, un kādi plāni bez tiešajiem svētku sarīkojumiem vēl katram iecerēti. Nezinātāji zinātājiem apprasījās, kā var atrast jauno Minsteres Latviešu centru, jo tas taču bija visu svētku sarīkojumu un informācijas centrs, arī apvienotā Eiropas latviešu laikraksta Brīvā Latvija redakcijas un apgāda mītne.

Un tad jau bija pienākusi svētku atklāšanas stunda ar koŗa dziesmām, runām, apsveikumiem. Atzīmējams, ka PBLA priekšsēdis Oļģerts Pavlovskis savu uzrunu teica tautas tērpā, laikam pirmo reizi sava amata laikā. Viņš mudināja godā turēt latviešu valodu, par to cīnīties, kā to darījis Kronvaldu Atis. Saviļņoja brīdis, kad gaisā pacēlās simtiem balonu, kuŗus pavadīja daudzo simtu klātesošo sajūsmināti skatieni. Pēc tam sākās gājiens uz Minsteres Domu, kur notika oikūmēniskais dievkalpojums. Dziedātāji bija sagrupēti pēc savām patvēruma zemēm, tiem līdzi plūda Dziesmu dienu tauta. Gājienā, kā ziņoja vācu prese, noskatījās ap 7000 minsteriešu. Domā svētrunu teica māc. Sarma Eglīte, lūgšanu katoļu mācītājs A. Jerumanis. Dziedāja Anglijas latviešu vīru koris. Minsteres latviešu draudzes mācītājs Juris Ozoliņš bija šī iespaidīgā dievkalpojuma atbildīgais rīkotājs.

Un tad sākās tas, kas atkārtojas katros mūsu lielajos dziesmu svētkos, kur saplūst latvieši no dažādiem kontinentiem un zemēm — steigšanās no sarīkojuma uz sarīkojumu, no rīta līdz vēlam vakaram, visu gaŗo svētku nedēļu. Klāt vēl pievienojās sanāksmes, sēdes, izbraukumi, kas jau parādījušies vai vēl parādīsies šo lielo svētku aprakstos mūsu trimdas laikrakstos, kam vēl labu laiku atbalsosies lasītāju vēstules. Kā gan citādi, jo tas tā vienmēr bijis. Minsteres svētku somā starp daudzajiem ieguvumiem pārvedām Latviešu valodas gadu, par kādu PBLA izsludināja 1988. gadu, un citas vērā liekamas lietas mūsu tautas pastāvēšanas un nākotnes dēļ, Latvijas valsts brīvības labā. Atmiņā vienmēr paliks PBLA priekšsēža Oļģerta Pavlovska Minsterē teiktie vārdi: „Lai gan mēs esam atstājuši Latvijas zemi, mēs neesam atstājuši mūžīgo Latviju" un: „Atstāt zemi nenozīmē atstāt tautu." No Minsteres pārvedām arī ziņu, ka nākošās PBLA Dziesmu dienas, pēc skaita ceturtās, rīkos 1989. gadā atkal Eiropā. Vietu izraudzīs LAK EC. Nākošā PBLA valdes sēde notiks 1988. gadā Indianapolē, ASV.

No Minsteres savā ceļa somā pārvedām arī DV Centrālās valdes vēstījumu — aicinājumu latviešu centrālajām organizācijām pievērst vislielāko vērību, savu nākotnes darbu plānojot, latviešu tautas dzīvības interešu aizstāvēšanai. Nākošā DV Centrālās valdes sēde notiks 1988. gadā Straumēnos, Anglijā, iespējams maijā, bet DV Globālās dienas paredzētas 1989. gadā no 13. līdz 18. jūnijam Čikagā, ASV. Svinīgs brīdis bija pulcēšanās pie pulkveža Viļa Januma kapa Lauheides kapsētā, kur svētbrīdi vadīja mācītājs Juris Ozoliņš, piedaloties kādam simtam svētceļnieku, to vidū arī pulkveža meitai Veltai Janumai. DV Centrālās valdes priekšsēdis J. Frišvalds un Daugavas vanadžu priekšniece Austra Liepiņa nolika ziedus. No Kanadas vanagiem runāja A. Kalupnieks. Šķīrās ar vanagu dziesmu.

Jau otrās dienas rītā pēc svētku atklāšanas plaši rakstīja vietējā vācu prese. Westfalische Nachrichten bija ievietojusi vairākus rakstus ar foto attēliem no lielajām Dziesmu dienām, cildinot latviešus ar kuŗiem vāciešiem bijusi 700 gadu kopīga vēsture, no jaunākās vēstures pieminot arī Molotova-Ribentropa nodevīgo Baltijas valstu izpārdošanas paktu.

Dziesmu dienu apmeklējums Minsterē vēl nebūtu pilnīgs, ja neiegrieztos DV atpūtas namā Bērzainē, Vācijas dienvidrietumu daļā Freiburgā, šinī iecienītā tūrisma pilsētā, kur krustojas ceļi uz Šveici un Franciju. Daudziem Bērzaine būs labā atmiņā no Globālajām DV dienām pagājušā gada vasarā un citiem apmeklējumiem, bet daudzi tur tagad iegriezās pirmo reizi. Pēc Dziesmu dienām šeit krustojās daudzu latviešu ceļi. Bērzaines istabas bija vienmēr aizņemtas. Ļaudis atbrauca un pēc dažām dienām atkal devās tālāk, atstājot istabas citiem ceļotājiem. Daudzi brauca uz Franciju apskatīt jauno latviešu īpašumu Abreni, daži no turienes bija jau atgriezušies, debatējot par Abrenes saimnieciskajām iespējām noturēties. Pie Švarcvaldes alus kausa vakara stundās draudzīgi satikās latvieši no dažādām zemēm, arī pašas Vācijas, izteicot savus ieskatus par „Abru", kā saīsinājumā dēvēja Abreni. Daži pat apgalvoja, ka „Abras" vārds ierakstīts oficiālajos dokumentos. Otrs vairāk skartais pārrunu temats bija Rīgas kamerkoŗa Ave Sol viesošanās brīvajā pasaulē. Latvijas tagadējie valdnieki bija iemetuši trimdas latviešos tematu, par ko ieskatos dalīties. Visi atzina, ka koŗa sniegums bijis augstvērtīgs, bet...

(Turpinājums 14 lp.)

Dziedātāji gatavojas gājienam. Foto L. Niedre.

Minsterē plakāti vēstīja par Latviešu dienām. Foto L. Niedre

Dziesmu svētku biedrība Kanadā

piedāvā 8. Latviešu dziesmu svētku Kanadā koncertu izlases skaņu lentes.

Komplekts sastāv no 2 lentēm. Komplekta cena 18 dol. Kanadas naudā un 15 dol. ASV naudā.

Pasūtinājumus adresēt:

Žanim Šmitam,
133 Colin Ave,
Toronto, Ont. Canada M4P 2C4

8. Vispārējo dziesmu svētku pilsēta Indianapole

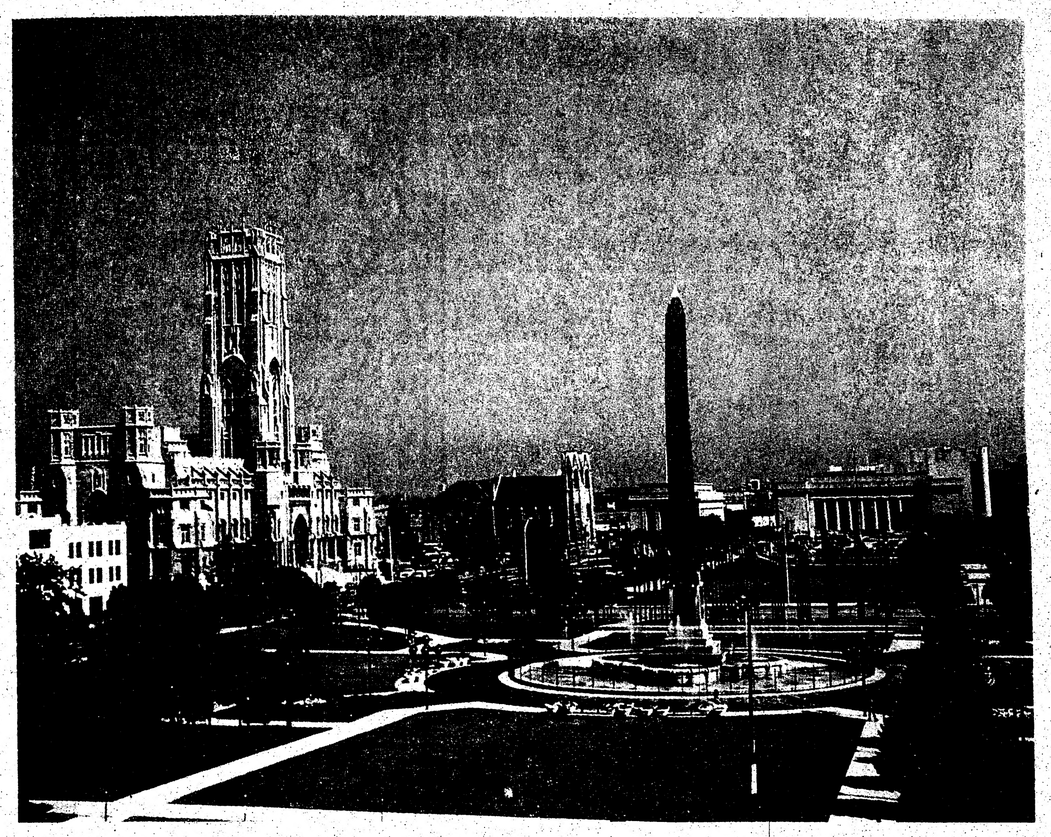

Indianas lielākā pilsēta ir Indianapole, ar 700,800 iedzīvotājiem metropoles rajonā un 1,666,600 kopā ar priekšpilsētām.

Indianapoles ciems izvēlēts par Indianas galvaspilsētu 1825. gadā sava izdevīgā centrālā novietojuma dēļ. No tā laika pilsēta ir nepārtraukti augusi plašumā, dažādu tautību un rašu piederīgiem šeit apmetoties uz dzīvi. Visai manāma, sevišķi agrākos gados, vācu iecelotāju ietekme, kuŗa no ienācēju grupām bija vislielākā. Vēl tagad aktīvi darbojas vairāki vācu sabiedriski klubi, restorāni un veikali.

Indianapoles progresa pulss ir tās dažādība. Izmantojot vietējos apstākļus un iespējas, attīstījusies plaša modernās technoloģijas rūpniecība, izveidojušies ievērojami sporta un mākslas iestādījumi, darbojas vairākas izcilas augstāko mācību iestādes.

Dziesmu svētku pilsēta ir viegli sasniedzama pa visiem lielajiem autoceļiem. Ērta gaisa satiksme. Lidlauks tikai 15 minūtes no pilsētas centra un visām lielākām viesnīcām un galvenām sarīkojumu vietām.

Indianapole ir skaista pilsēta un atzīta par tīrāko ASV sava lieluma grupā. No ASV 50 lielākām pilsētām Indianapole var lepoties ar mazāko nozieguma skaitu. Tā ierindojas starp septiņām pilsētām ASV mērogā, kuŗas uzrādījušas ievērojamus panākumus pilsētas centru un vēsturisko rajonu atjaunošanā, kā arī attīstījušas sekmīgu saimniecisku augšupeju. Izcils piemērs, kā vēsturiskas, novārtā atstātas celtnes piemērot un izmantot mūsdienu vajadzībām, ir kādreizējās dzelzceļa stacijas — Union Sation — pārveidošana par izklaidēšanās un iepirkšanās vietu, ar pāri par 100 dažādiem īpatnējiem veikaliem, interesantiem restorāniem un moderniem naktsklubiem. Piemēram, Holiday Inn viesnīca iekārtota pārveidotos 1920. gadu Pullmana guļamvagonos.

No veclaicīgās romaņu stila Uniona stacijas līdz modernajam 36 stāvu Indianas Nacionālās bankas stikla un marmora debesskrāpim ir daudzu gadu atstarpe, bet tieši šī dažādība veido pilsētas seju interesantu un pievilcīgu.

Vispār Indianapole ir bagāta ievērojamiem vēstures pieminekļiem un skaistām celtnēm, no kuŗām vairākās notiks 8. Vispārējo dziesmu svētku sarīkojumi. Sevišķi daudz pieminekļu kaŗavīru piemiņai. Pašā pilsētas vidū — Monument Circle, kas bieži vien devēts par „nācijas krustcelēm", paceļas 285 pēdas augstais Soldiers and Sailors monuments par godu visiem kaŗavīriem, kas cīnījušies Pilsoņu kaŗā, ar novērošanas balkoņu pašā augšā, no kuŗa labi pārredama visa pilsēta. Pieminekļa pakājē Ziemsvētku laikā pilsētas vidusskolu koŗi sniedz garīgus koncertus, vasarās notiek dažādi labdarības sarīkojumi. Jau vairākus gadus tieši Jāņu laikā vietējie amerikāņi pilsētas centrā rīko Vasaras saulgriežu festivālu ar dejām, priekšnesumiem un citām izpriecām. Centra dienvidu pusē Circle teātrī, kas ir atjaunots agrākais kino-teātris ar ļoti skaistām modernām telpām, notiks jaundeju skate un izlases koncerts. Circle teātris ir Indianapoles simfoniskā orķestra mājvieta, tur savā laikā spēlējuši vairāki latviešu mūziķi — Verners Taube, Viktors Ziedonis, Rūdolfs Miķelsons, Jānis Ādamsons, Imants Gleške, Žanis Dumpis.

Trīs blokus ziemeļos no centra atrodas World War Memorial Plaza, kas ir piecu bloku laukums, veltīts kaŗa veterānu piemiņai. Laukuma dienvidu pusi aizņem Memorial Shrine, kuŗa apakšstāvā kaŗa mūzejs, augšstāvā grezna marmora zāle, kur agrākos gados rīkoti latviešu koncertapvienības koncerti. Tālāk paceļas 100 pēdas augsts melna granīta obelisks ar strūklakām, kas simbolizē cilvēces ilgas pēc miera. Aiz tā novietoti plīvo visu ASV valstu karogi.

Šajā laukumā notiks pulcēšanās Dziesmu svētku gājienam. Laukuma rietumu pusē cēla un lepna paceļas Scottish Rite katedrāle, kur notiks garīgais koncerts. Sevišķi, kad apgaismota vakarā, šī gotiskā stila celtne piešķir Indianapolei senlaicīgu Eiropas gara mirdzumu. Tā uzskatīta par vienu no skaistākajām celtnēm visā ASV. Ir ieteicams ziedot mazliet laika un apskatīt tās vienreizēji grezno iekšpusi. No pulcēšanās vietas gājienam ejot 3 blokus austrumu virzienā, nonākam pie Murat templa, kas ir īpata vidējo austrumu stila celtne ar ļoti greznu un ērtu auditoriju, kur savā laikā viesojies Vinstons Čerčils, Elonora Ruzvelte, dejojusi Margota Fonteina u.c. Šeit notiek vietējās operas izrādes, kā vajadzībām nams arī celts 1910. gadā. Šeit notiks teātŗa izrādes. Iespējama arī baleta izrāde Daces Dindones izkārtojumā. Dace ir vidējās paaudzes baltedejotāja un choreografe, kuŗa strādā vietējā baletā — Indianapolis Ballet Theatre — par režisora asistenti. Ir choreografējusi un sagatavojusi daudzus skaistus uzvedumus.

Pēdējo desmit gadu laikā Indianapole izveidojusies par vērā liekamu sporta centru, ko stipri veicina jaunās un modernās sporta arēnas, pilsētas vadošo amatpersonu interese un labdarības organizāciju atbalsts. Tiek pat minēts, ka telpas un iespējas dažādām sporta spēlēm esot labākas un plašākās pasaulē. Visas zīmes rāda, ka Indianapole sāk ieņemt vadošo vietu amatieru sporta kustībā un tuvākā nākotnē kļūs tās galvenais centrs.

Ar simbolisko lāpas aizdedzināšanu un sportistu parādi 8. augustā sākās desmitās Pan American Games, kas ilgs līdz 23. augustam. Šī ir pirmā reize kopš 1959. gada, kad šīs olimpiskās priekšspēles notiek ASV.

Market Square arēnā, kur notiks Dziesmu svētku kopkoncerts un tautas deju lieluzvedums, ir vietas 18,000 skatītājiem atvēsinātās telpās, un tā atrodas trīs blokus austrumos no pilsētas centra. Ir mājvieta profesionālai basketbóla komandai Pacers.

Hoosier Dome, kas atrodas četrus blokus dienvidaustrumos no centra, ir pazīstamās un populārās futbola komandas Indianapolis Colts mājvieta ar 60,000 sēdvietām. Blakus tam konferenču centrs — Convention Center ar 6 izstāžu un 55 sanāksmju telpām, kuŗas iekārtos tēlojošās mākslas un lietiskās mākslas izstādēm. Turpat arī darbosies latvisko izstrādājumu tirdziņš, grāmatu galds un notiks svētku balle.

Vislabāk Indianapole būs pazīstama kā auto sacīkšu pilsēta. Indianapolis 500 ir līdz šim nepārspētās un lielākās auto sacīkstēs pasaulē, kad apmēram 300,000 auto sporta cienītāji pulcējas, lai noskatītos, kā 33 ātrākie auto braucēji sacenšas par apmēram 1,000,000 dol. lielām uzvaras balvām. Ik gadus maijā Indianapole kļūst par internacionālu mētropoli, kad pilsētā ierodas auto sporta cienītāji no dažādām valstīm un zemēm. Visu maija mēnesi notiek kvalificēšanās sacīkstes, kas savu kulmināciju sasniedz sacīkšu dienā maija beigās. Tad arī notiek dažādi ar 500 jūdžu sacīkstēm saistīti sarīkojumi, kā 500 Race Festival karalienes vēlēšanas un viena no krāšņākajām un lielākajām parādēm ASV ar filmu aktieŗu un citu ievērojamu personību piedalīšanos.

Indianapoles Motor Speedway ir vecākais auto sacīkšu skrejceļš pasaulē, kas nepārtraukti atvērts kopš tā ierīkošanas 1909. gadā. Sākotnējis tas bija domāts kā auto izmēģināšanas ceļš, bet jau 1910. gadā notika pirmās sacīkstes. Blakus ierīkots Speedway Museum, kur var apskatīt vēsturiskos automobiļus, uzvarētāju trofejas un iegādāties piemiņlietas.

Bērnu mūzejs — Childrens Museum — atrodas mazliet tālāk no centra, bet ir vērts to apskatīt kā lielāko un interesantāko šāda veida mūzeju pasaulē, kur jaunākā paaudze uzskatamā veidā var iepazīties ar citu tautu kultūrām un to vēsturi, apskatot 23,000 g. vecu mūmiju, izpētot noslēpumainas senlaiku alas u.c. nodarbības. Izcilas leļļu, rotaļlietu, mūzikas instrumentu, mākslas darbu u.c. kollekcijas no 120 dažādām zemēm.

Mākslas mūzejs arī atrodas ārpus pilsētas romantiskā 154 akru lielā parkā, ar strūklakām, skulptūrām, ēnainiem celiņiem. Tas atzīts par vienu no modernākajiem ASV un iekārtots trijos paviljonos, no kuŗiem Kranerta Paviljonā glabājas viena no labākajām orientālās mākslas kollekcijām vidējos rietumos (Midwest).

8. Vispārējo Dziesmu svētku pilsēta ir ļoti viesmīlīga, cilvēki laipni, smaidīgi, izpalīdzīgi, kā vietējie, tā arī latvieši. Indianapoles un tās apkārtnē apmetušies ap 1200 latviešu. Lielākās organizācijas ir — LSC, DV, Latviešu biedrība, Katoļu biedrība. LSC pieder savs nams, kur arī notiek visi latviešu un daudzi cittautiešu sarīkojumi. Viena ev. lut draudze, kuŗai arī pašai savs dievnams. Rosīga latviešu skola, tautas deju grupa koris, katoļu sieviešu ansamblis, koklēšanas un meiteņu dziesmu ansamblis. Jaunie sportisti izcīnījuši ne vienu vien uzvaru basketbolā un volejbolā — ASV mērogā. Un kuŗa cita pilsēta var lepoties ar lidmašīnu sabiedrību, kuŗa *pieder latvietim?* Indianapolē tāda ir Jura Miķelsona — American Transair, kuŗa ir izvizinājusi tautiešus pa tuvām un tālām pilsētām un visiem kontinentiem. Mēs pamatoti esam lepni par viņa sasniegumiem un pateicīgi par atbalstu latviešu sabiedrībai.

Rīcības komiteja cītīgi strādā, lai Dziesmu svētku laikā viss izdotos kā plānots un vēl skaistāk. Sarīkojumu klāsts, šķiet, būs bagāts un daudzveidīgs. Dienā, tāpat kā vienmēr un visur, paredzētas tikai 24 stundas, bet kaut kā, kaut kur varbūt atliksies kāds brīdis, lai apskatītu ievērojamākās vietas, jo katrai pilsētai ir savs tikai viņai īpatnējs un vienreizējs skaistums.

Aida Ceriņa

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS
(Izmantots apgāda "Imanta" 1956. g. izdevums - 12 sējumi)
Iznākuši 1 — 8 sējumi, katrs USA $22.—
9. un 10. sējums sagatavošanā
Pasūtināt: JĀŅA ZĪTARA GRĀMATNĪCA
24087 Azevedo Ave.,
Hayward, CA 94541 Tāļr. (415) 582-7276

Vilis Hāzners

Kaunīgās „Glasnostj" vēlēšanas Latvijā

Ja Gorbačova „perestroikas" (pārkārtošanās) programma skar gandrīz vienīgi lielās padomju valsts saimnieciskos jautājumu, tad t.s. „glasnostj" attiecas uz t.s. demokratizēšanās un citiem „kaunīgiem" pārkārtošanās jautājumiem.Nevar teikt,ka šiem „jaunumiem" („vecam vīnam jaunās mucās") nebūtu savu piekritēju. Visumā viena no atsaucīgākām t.s. padomju republikām ir tieši Latvija ar partijas vadītāju Borisu Pugo priekšgalā.

Pie tautas „demokratizēšanās" izpratnes padziļināšanas piederēja arī Tautas deputātu padomju vēlēšanas, kuŗās Gorbačovs solījās vēlētājiem dot iespējas minēt vairākus kandidātus uz vienu vietu resp. deputāta amatu.

Šo kandidātu nominēšana gan notika pavisam grūti nosaucamā demokratisma nozīmē. Ja to tā varētu uzskatīt, tad jāatskaita Latvijā Dobeles rajons, kur Gorbačovs pēc Pugo ieteikuma atļāva izkārtot vēlēšanas, uz vienu deputāta amatu minot divus kandidātus.

Šīs padomju vēlēšanas notika negaidīti kaunīgi, par tām nekā ne ziņojot, ne propagandējot presē vai citos propagandas pasākumos (TV, radio, sapulcēs un c.), kā tas bija bijis visos iepriekšējos komūnistiskās varas valdīšanas gados.

Vienīgi zināms „troksnis" bija kandidātu nominēšanas laikā. Tad daudz rakstīja un stāstīja par topošo jauno „glasnostj" demokrātismu.

Kā tad kandidātu nominēšana notika? — Kā vienmēr agrāk, tos nominēja strādnieku, kolchoznieku, arodbiedrību sanāksmēs un citur rīkotās tautas sapulcēs, pie kam partija deva sapulces dalībniekiem 2 līdz 4 kandidātus; no pēdējiem bija jāizrauga viens, kas tad nāca uz vēlēšanu saraksta. Pārējiem bija jāatkrīt resp. tos sapulcējušies izbalsoja. Parasti gan, ja bija vairāk izraudzīti nekā divi kandidāti, pārējie pirms balsošanas jau paši atteicās, motivējot ar nepiemērotību, piem. kāds krievs Rīgā pat motivēja savu nepiemērotību ar latviešu valodas pilnīgu neprašanu, kāda būšot vajadzīga Rīgas pilsētas izpildkomitejā (nieki, tāpat jau visas šīs izpildkomitejas sēdēs runā krieviski!, VH).

Citam bija atkal citi iemesli (part maz piedzīvojumu valsts darbā un tt.) un tā kandidātu nominētājiem atlika balsot augstākais par diviem, un par izbīdīto kandidāto tad arī vēlēšanās notika balsošana, kā vienmēr ar vienu kandidātu un, kā vienmēr, piedalīšanās vēlēšanās bija obligāta.

Ka Dobeles rajonā tika izraudzīti divi kandidāti, par to parasti nekāda informācija netika oficiālajos publicējumos sniegta.

Pēc kandidātu izraudzīšanas vairs nekur nevienā informācijas avotā nekādas ziņas neparādījās, atskaitot aicinājumu pilsoņiem izpildīt savu „valstisko pienākumu" un piedalīties bez izņēmuma vēlēšanās, kuŗas noliktas 21. jūnijā.

Minētajā dienā arī visā republikā notika vēlēšanas, *ievēlot Latvijas rajonu, pilsētu, Rīgas pilsētas rajonu, ciematu un ciemu Tautas deputātu padomes nākamiem četriem gadiem.*

Saprotams, visu to uzdevums ir partijas gribas izpildīšana, tāpat kā līdz šim, un nekādas demokratiskās tiesības vai iespējas! Tātad vecā partijas kārtība, neparādot ne soli uz propagandētās „glasnostj" pusi! Ja kaut kas par šo jauno garu liecinātu, tad tās būtu vēlēšanas Dobeles rajonā. Par to būs runa vēlāk šajā pašā rakstā.

21. jūnijā ievēlēja deputātus 26 rajonu, 56 pilsētu, 6 Rīgas pilsētu rajonu, 37 ciematu un 467 ciemu Tautas deputātu padomēs.

Interesanti pieminēt dažas jaunas vēsmas vēlēšanu norisē, kas, kaut ļoti niecīgā mērā, atšķiras no līdzšinējām.

Latvijas vietējo padomju vēlēšanās, neskaitot Dobeles rajona vairāk mandatu vēlēšanu apgabalus, kur vēlēšanas notika eksperimentu apstākļos (rezultātus izvērtēšot līdz 1990. gadam, VH), balsošanā piedalījās kopā 1.821.730 vēlētāju jeb 97,59%.

Dažādos vēlēšanu rajonos piedalījušos skaits bija šāds: rajonu padomju vēlēšanās 99,15%, pilsētu — 96,67%, Rīgas rajonu — 94,67, ciematu — 99,48 un ciemu — 99,56%. Par kopējo kandidātu sarakstu bija balsojuši no 93,99 līdz 98,84% vēlētāju. Par nederīgiem atzīti 676 biļeteni.

Tātad šajās vēlēšanās pārāk liela starpība ar iepriekšējām nebija, kaut dūšu bija parādījuši gan vairāk vēlētāji, vairs nebija parasto 99,98%!

Kopskaitā ievēlēja 573 vietējās padomes 22.707 deputātus. Šo deputātu sastāvā esot 33,33% strādnieku, 27,14% laucinieku. Partijas biedru esot 45.73%, bezpartejisko 54,27%, puse sieviešu (49,82%). No deputātiem 28,99% esot vecumā līdz 30 gadiem, starp tiem 18,21% komjauniešu (kopā ar partijas biedrim tie dod arī kopēju deputātu vairākumu). Pirmo reizi deputātu amatos esot ievēlēta puse (50,62%).

Kā vēlēšanu rezultāti rāda, ir izteikta arī zināma balsotāju nostāja, jo sešos vēlēšanu apgabalos nominētie kandidāti neesot ieguvuši vairāk par pusi no balsīm un tā neesot uzskatami par ievēlētiem; vēlēšanas šajos apgabalos būšot jāatkārto! Tātad sava laika „glastnostj" tomēr ir.

Par mēģinājumu ar diviem kandidātiem vēlēšanās Dobeles rajonā ziņas sniegtas atsevišķi. Rajons bijis sadalīts 146 vairākmandātu rajonos.

Pavisam vēlēšanās piedalījušies 97,12% vēlētāju, pa atsevišķiem vēlēšanu rajoniem nododot no 94,86 līdz 98,34% balsu, tātad visur trūkst pierasto 99.98% balsotāju.

No 882 vēlēšanu deputātu kandidātiem vairāk par pusi balsu ieguvuši 872, no tiem par deputātiem ievēlēti esot 691 (kur tad palika trīs vajadzīgo balsu neieguvušie? VH). Patiesībā tā tad nav ievēlēti 13.

Deputātu sastāvā esot 27,79% strādnieku, 30,39% kolchoznieku, 43,13% komūnistu partijas biedru, tikai 11,58 sieviešu un 26,92% jaunāki par 30 gadiem, bet 17,51% komjauniešu, kas atkal kopā ar partijas biedriem dod deputātu vairākumu. Gandrīz 60% deputātu ievēlēti pirmo reizi.

Par rezerves deputātiem, tātad otru kandidātu, kam trūkst 50% balsu, ievēlēti tikai 181 cilvēks.

Kādus rezultātus sniegs šo vēlēšanu analize, to varbūt būs iespējams uzzināt tikai pēc gadiem. No šīs analizes atkarāsies Gorbačova nākamās vietējo deputātu vēlēšanas pēc 4 gadiem: būs vai nebūs tās ar diviem kandidātiem. Latvija bija vienīgā republika, kur šādas vēlēšanas, pie tam tikai vienā rajonā, Gorbačovs bija uzticējis izdarīt vietējai KP vadībai.

Pavisam Latvijā ievēlēja vietējo pārvalžu deputātus kopskaitā 23.398, parastais birokratu skaits. Kau to pārsvarā ir partijas biedri (kopā ar komjauniešiem), tiem nekas nebūs jābalso, vienīgi jābūt partijas uzticīgiem kalpiem tās pavēļu īstenošanā un Gorbačova „prestroikas" un „glastnostj" iedzīvināšanā.

Patiesībā nekādas pārmaiņas (atskaitot Dobeles rajona mēģinājumu) deputātu sastāvā un ievēlēšanas kārtībā nebija, un viena kandidāta izraudzīšana no partijas noteiktiem ļaudīm „jaunajā demokrātisma" iedzīvināšanā vai radīšanā nedeva. Ar vienu vārdu sakot, viss palika pa vecam. Vienīgi partijas vadība bija atļāvusi lietot brīvāku valodu, kritizēt, saukt vainīgos vārdos un t.t., bet to varētu uzskatīt par „kaunīgu laipnību".

Līdz savu iecerēto mērķu sasniegšanai kā Gorbačovam tā viņa stingrajiem atbalstītājiem vēl būs jānoiet garš un grūts ceļa posms.

Vecie žīdu tautības rīdzinieki gaida labākus laikus. (Toronto Star)

Garas rindas pie Aeroflot gaisa satiksmes biroja Rīgā. (Toronto Star)

TORONTO ZIŅAS

Lasītāju un organizāciju ievērībai!

Lūgums ziņas par notikumiem Toronto nodot H. Miķelsonam (447-986) vai V.Sidarei (766-2261).

● TLTA Ģimnazijas mācību gads sāksies piektdien, 11. septembrī Latviešu Namā. Sagatavošanas un pirmās klases skolēniem jāreģistrējas plkst. 17, uzrādot pamatskolas beigšanas apliecību. Pārējiem ģimnazistiem jāierodas plkst. 18.

● Latviešu skola Valodiņa atsāks mācības piektdien, 11. septembrī, plkst. 18 Latviešu Centrā ar reģistrēšanos un svinīgu aktu. Skolā uzņem skolēnus bērnu dārza vecumā, arī tādus, kam ir grūtības ar latviešu valodu.

● Toronto sākusi darboties 1981. g. Kvebekas provincē dibinātā The Society For The Assistance and Defence of New Canadians and Ethnic Groups in Canada (SOFAD ECA). Tajā darbojas dažādu tautību immigrantu pārstāvji ar ievērojamiem portugaļu izcelsmes saimnieciskās dzīves vadītājiem. Preses konferencē The Boat restorānā Toronto sanākušie ziņu dienesta pārstāvji tika iepazīstināti ar šīs organizācijas mērķiem. To galvenais uzsvars, norādot uz to, ka Kanadai nepieciešami ieceļotāji, ir likts uz senāko gadu nelegālo ieceļotāju un viņu pēcnācēju legālizēšanu.

Sestdien, 3. oktobrī, plkst. 9 no rīta notiks Pļaujas svētku tirdziņš Sv. Andreja baznīcas zālē. Svētdien, 4. oktobrī notiks Sv. Andreja draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums ar sekojošu draudzes pēcpusdienu.

● **Toronto latviešu bridža kopa savas regulārās piektdienas vakaru spēles atsāks 11. septembrī, pl. 19 Latviešu Centra mazajā zālē. Nekādas biedru maksas nav. Jauni spēlētāji mīļi gaidīti. Sīkākai informācijai zvanīt kopas vadītājam Z. Augulim (663-3332) vai biedrzinei A. Plampei (499-0612).**

● Pēc kapu svētkiem Latviešu Centrā 13. septembrī būs azaids. Kārtējie azaidi sāksies 18. oktobrī.

● LPB Kanādas kopa rīko Tupeņu saietu 12. septembrī pl. 13 Purvainē. Autoru jaunāko darbu lasījumi.

Zelma,

lūdzu piezvanait N. Haddab kundzei saistā ar sarunāto mājas darbu. Tel. 922-7618.

● Mācītājs F. Kristbergs 29. augustā Sv. Jāņa baznīcā kristīja Marku-Uldi Zichmani, Klāva un Aijas, dzimušas Bramane dēlu.

● 3. jūnijā DV Toronto sieviešu koŗa Zīles'' jaunā valde satikās pirmo reizi pārrunāt un plānot 1987./88. g. sezonu. Jaunās valdes sastāvs šāds: priekšniece Anita Bredovska, viņas vietniece Baiba Zariņa, kasiere Zenta Krastiņa, sekretāre Ausma Magone. Valdes locekles Vija Joma, Aija Kārkliņa un Lilita Ķelle.

Zīles mēģinājumi atsāksies šā gada 15. septembrī. Kā līdz šim, mēģinājumi notiks otrdienu vakaros, plkst. 7:45 Daugavas Vanagu namā.

Jaunas dziedātājas var pieteikties.

● Labdarības pusdienas par labu Sidrabenes bērnu nometnei rīko svētdien, 27. septembrī, plkst. 14 Sidrabenes sabiedriskās ēkas zālē. Dalības maksa $30 no pesonas, par $25 saņemot nodokļu atlaides kvīti. Paredzēti mūzikas priekšnesumi. Pusdienas apmeklēt lūdz Sv. Andreja draudzes dāmu komiteja.

HAMILTONA

● 16. augustā Sidrabenē notika paplašināta Kanadas vanadžu valdes sēde N. Pulciņas vadībā, kuŗā piedalījās 7 apkārtējo vanadžu kopu pārstāves. Galvenokārt pārrunāja turpmāko sarīkojumu Sidrabenē, kas notiks sestdien, 3. oktobrī, pl. 7 vakarā pēc ASV un Kanadas DV valžu kopsēdes. Sarīkojuma nosaukums: ,,Kad Miķelnīcas zied''. Priekšnesumos dzirdēsim Detroitas vanadžu ansambli Astras Kalniņas vadībā, kā arī vietējos spēkus, — Hamiltonas vanagu nelielo ansambli, ko vada Skaidrīte Darkēvica. Paredzēts bagātīgs vakariņu galds ar dažādām speciālitātēm, kā piem., Sidrabenē lasītām sēnēm, zivīm u.c. gardumiem. Pēc labām vakariņām kāds deju loks nevar būt par ļaunu, un tā par deju mūziku apsolījies gādāt Alfrēds Grīnbergs ar Runču deju mūzikas lentēm. Par slāpju dzesēšanu ar pilnu bufeti gādās Āpšes ģimene. Ieejas maksa noteikta $7 no personas, bet par ēdieniem un dzērieniem būs jāmaksā atsevišķi.

Bez tam pārrunāja, kā atzīmēt mirušās ilggadējās Kanadas vanadžu vadītājas Monikas Jonānes piemiņu. Pēc gaŗākām pārrunām un M. Jonānes piederīgo ieteikuma vienojās savākt visu M. Jonānes piemiņai domāto naudu vienkopus un to iemaksāt Brīv-bas fondā. Tāda ir arī bijusi nelaikes vēlēšanās. Naudu M. Jonānes piemiņai iesūtīt var Kanadas vanadžu valdes kasierei Elgai Dāboliņai, 23 Brenlyn Crt., Hamilton, Ont. L9C 4N8. **J.G.**

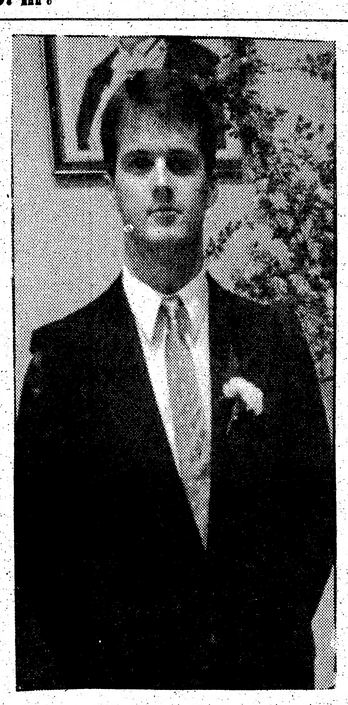

Jaunais TLTA Toronto Latviešu ģimnazijas direktors Pauls Legzdiņš

dzimis 1961.gadā. Beidzis TLB Sestdienas skolu, Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolu un TLTA ģimnaziju. 1983. gadā ar augstāko atzinību (High distinction) beidzis Toronto universitāti, iegūstot zinātņu bakalaura gradu (B. Sc.) psiholoģijā. 1985. gadā turpinājis studijas tās pašas universitātes Izglītības fakultātē, izpelnoties izglītības bakalaura gradu (B. Ed.) un uzslavu (Honours), kā arī vidusskolas skolotāja tiesības. 1986. gadā ieguvis maģistra gradu (M.A.) paidagoģiskā psiholoģijā Kalifornijas universitātē, Berkelejā. Pašlaik turpina studijas Ontario Izglītības studiju institūtā (Ontario Institute for Studies in Education) doktora grada (Ph.D.) iegūšanai paidagoģiskā psiholoģijā. Mācījis literātūru un tautas dejas TLTA ģimnazijā sešus gadus.

Druvai 25 gadi

Kā grezna rota Latvijai, septiņi sarkanbaltie karogi, kuŗus ienesa — Druvas, Kičeneras, Otavas, Bramptonas, Londonas, Hamiltonas un Kičeneras-Vaterlū Daugavas Vanagu nodaļu pārstāvji, Andai Sprūdžai atskaņojot Tev mūžam dzīvot, Latvija, nostājās viesu priekšā, lai darbīgajai Druvas nodaļai Purvainē atzīmētu viņas 25 darbības gadus. Tā kā mācītājs A. Dūmiņš bija šaslimis, paredzēto svētbrīdi vadīja Inta Purva.

R. Purvs īsā pārskatā iepazīstināja ar nodaļas vispārējo dzīvi un nobeidza savu stāstījumu ar kopīgi dziedātu Dievs, svētī Latviju. Kanadas vanadžu vadītāja Nora Pulciņa svētku runā ietvēra pašreiz trimdā un okupētajā Latvijā nacionālpolitiskā laukā notiekošos strāvojumus. Savu runu N. Pulciņa beidza ar okupētajā Latvijā nebrīvībā turētā brīvības cīnītāja Gunāra Astras vārdiem: ,,Latvieši spēs pārdzīvot šos tumšos laikus!''

Programmas turpinājumā Druvas nodaļa saņēma daudz apsveikumu un velšu. Nora Pulciņa sveica no Kanadas vanadzēm, Z. Akots — no Toronto nodaļas, (kliņģeris), Dzidra Taube un G. Šubiņš — Kičeneras-Vaterlū (ziedi), Sofija Roze un Elza Kudrašova — Bramptonas nod. (kliņģeris), V. Dāboliņš — Hamiltonas nod. (kaŗavīru dziesmu grāmata), R. Alksnis — Londonas nodaļas (ziedi), A. Šteinbachs — Niagaras nod., Milda un K. Millers — Otavas nod. (aploksne un ziedi), M. Zvejniece — St. Katrīnu vanadžu kopa un ,,Senatne'' (ziedi), Smaida un J. Melderi — Kesvikas nod. (ziedi), Milda Vītola un Ilze Spalviņa — Lauksaimnieku biedr. (ziedi), Astrīda Jakobsone un Vera Bebre — Toronto vanadžu kopas (kliņģeris Druvas vanadzēm), A. Šteins — Latvijas Brīvības Fonda. Laba vēlētāju rindu noslēdza A. Kalupnieks, sveicinot no DV CV, DV KV un valdes priekšsēža G. Brikmaņa, paziņojot par DV CV atzinības raksta piešķiršanu Ērikai Peniķei; A. Kalniņš saņēma atzinības kausu šaušanā Strēlnieku klasē Globālās dienās. A. Kalupnieks pateicās mājastēvam Rūdolfam Purvam par doto iespēju noturēt DV Kanadas valdes sēdi Druvas nodaļas Purvainē.

Ar klusuma brīdi godināja mūžībā aizgājušās vanadzes un latviešu pagasta sabiedrības locekles Austras Bukovskas piemiņu. Savā pateicībā klātesošiem viesiem un domās esot ar pārējo trimdas sabiedrību, A. Kalniņš mudināja nešaubīgi ticēt mūsu tēvu zemes Latvijas brīvības rītam.

Programmas daļā bija Andas Sprūdžas dziedātās un skandētās tautasdziesmas kokles pavadījumā. Klātesošie sniegumu uzņēma atsaucīgi. Atsaucības netrūka arī H. Miķelsona sagatavotās Harija Celma īslugas Tautiska būšana tēlotājiem Toronto Sieviešu drāmatiskā ansambļa izpildījumā. Par pazīstamām mūzikas melodijām rūpējās akordeonists E. Zakuls. Pāri par 100 apmeklētāju piedalīšanās DV Druvas nodaļas 25. gada svētkos bija skaists apliecinājums patiesai draudzībai. **...Ons**

Toronto draudžu apvienotie Kapu svētki notiks svētdien, 13. septembrī plkst. 11 Jorkas kapos, piedaloties archibīskapam Arnoldam Lūsim un draudžu mācītājiem. Kapu svētku nobeigumā Prezidenta K. Ulmaņa piemiņas komitejas pārst. noliks ziedus pie prezidenta piemineķa sakarā ar viņa 110 gadu dzimšanas dienas atceri.

● Ilggadēja Daugavas Vanagu organizācijas locekle, rīdziniece Alīda Austriņa-Veisa jauno Saulaines nometņotāju un iemītnieku vidū 7. augustā sagaidīja savu 85. dzimšanas dienu. Viņa savas trimdas dienas kopā ar ģimeni vadījusi Hanavas nometnē un ieceļojusi Kanadā, Toronto. 1970. gadā zaudējusi savu dzīves draugu Emīlu, bet 1976. gadā, ļaunas slimības sekās, meitu Astrīdi. Meitas piemiņai, kopā ar vēlāk apņemto dzīves draugu Eduardu Austriņu pie DV Toronto nodaļas nodibināts Astrīdas Veisas fonds, no kuŗa ikgadēju stipendiju Ziemas svētkos saņem kāds jauns trimdas latviešu sabiedrisks darbinieks vai grūtībās nonācis tautietis. Alīde pieder pie Sv. Andreja draudzes kopš tās dibināšanas Toronto.

Rosīgai Hamiltonas vanadzei 80 gadu

Š.g. jūlijā Hamiltonas Latviešu biedrības namā atzīmēta Almas Vilkas, dzim. Ozoliņas, 80. dzimšanas diena. Viņa dzimusi 1907.g. 8. jūlijā Mangaļos. Rīgā beigusi Feldmaņa mājturības skolu un precējusies ar Jāni Vilku. Vēlāk pārcēlušies uz Rēzekni, kur sākusies Almas sabiedriskā rosība aizsardzēs, vietējā korī un teātrī. Trimdas sākuma gados dzīvojusi Zviedrijā, pēc tam pārcēlusies uz dzīvi Hamiltonā, Kanadā. Šeit sabiedriskā rosība turpinās HLB, draudzes dāmu komitejā un vanadzēs. Par rosīgu darbu Daugavas Vanagu organizācijā A. Vilka apbalvota ar DV KV un DV CV atzinības rakstiem. Vīrs J. Vilks miris 1970. gadā.

Ģimenē divi dēli un meita, kā arī kupla saime mazbērnu un mazmazbērnu. **J. L.**

Indra Gubiņa

Tā trakā Maķedonija

(17. turpinājums)

Krastmalas diezgan stāvā kalna mala apaugusi kokiem un krūmiem, kuŗu zari līka taciņai pāri, kā gribēdami no zilzaļā ūdens padzerties. Vietām nācās pieliekties vai atliekt zarus, lai tiktu uz priekšu. Kad biju tik tālu, ka ne vairs dzirdēju, ne redzēju kuģīšu pārceltuvi, kad līcītī saules stari krita uz palielu pelēku akmeni, atsēdos uz tā, un pati it kā sastingu līdzi visam šim milzīgajam mieram un skaistumam. Zaļā pļaviņa tālumā uz krasta pakalniem izskatījās kā uzmests lakats. Pretējā pusē pār ezera ēnaino zilumu liecās koši dzeltenas apsītes. Lapas kā zvaigznes peldēja ūdenī, kā aizejošās vasaras asaras.

Arī pie manām kājām gulēja dažas dzeltenas lapas. Pacēlu vienu un sāku pētīt: līdzīga kļavlapai, bet mazāka, viena puse īpatni samtaina, arī starainums citādāks. Sikamore! Jā, tās kalnos te auga. Cita zeme, citi koki. Arī pati jutos citādāk, liela miera un gaismas apņemta. Man likās, ka šo vienreizējo skaistumu ieelpoju sevī, iesūcu, un tas nu būs mans līdz manai nobiršanai.

Saule iegriezās pievakarē, un slīpie stari kļuva zeltaināki, bet ēnas — gaŗākas un dzestras. Sāku pa taciņu iet atpakaļ, kur ezera burvību pie steķiem izbaudīja un mani gaidīja ceļabiedre. Te ļaužu vairāk, ar kuģīti atbrauc no otras malas gan vietējie, gan tūristi, visi smaidīgi, visi šīs vietas skaistuma pārņemti.

Pavisam kā no citas pasaules otrā rītā atklājas vienmuļā Līkas apkārtne, kad dodamies tālāk. Zeme te neauglīga, kaŗa laikā nopostīti ciemi, tikai retas mājas palikušas, un no tām iedzīvotāji tagad bēgot. Pamet, pievēršas tūrismam kā ienākumu avotam, vai aizbraucot darbos uz Eiropas zemēm. Pat spožā saule nespēj mazināt apkaimes pelēcību.

Pusdienas laikā esam piekrastes pilsētā Zadarā, kur vienā lielā laukumā satiekas daudzi gadu simteņi. Bijušā romiešu foruma drupas balo un drūp tālāk. Pār kolonnām lēkā bērni, kamēr vecmāmiņas uz kāda sena akmens sēž un ada. Daudzi no romiešu foruma akmeņiem iemūrēti blakus esošā bizantīniešu baznīciņā (kas tagad tikai tūristu priekam tiek rādīta kā mūzejs) un cieši piekļaujas 12. g.s. katedrālei, kamēr laukuma pretējā pusē pret zilo debesi slejas moderna, taisna augstceltne. Diena kļuvusi ļoti karsta, laukums ir putekļains, un apgāztās vecās romiešu kolonnas liekas kā krāsnis. Dodamies pilsētiņas šauro ielu ēnā pēc atspirdzinājumiem. Aiz vaļņa mūŗa, aiz lieliem vārtiem viz jūra, un vējiņš liekas staigājam pa taisno ielu kā gaidīts viesis. Ir tieši pusdienas laiks, gaiss karstumā vibrē. Bula laiks! Apkārtne grimst baltā gaismā un kaismē. Šī ir interesanta pilsēta, un tomēr gribas no tās tikt ātrāk projām.

Tālākais brauciens vijas gar Adrijas krastu. Jūra ir brīnišķīga, bet ceļmalas mājiņas pauž atklātu nabadzību,

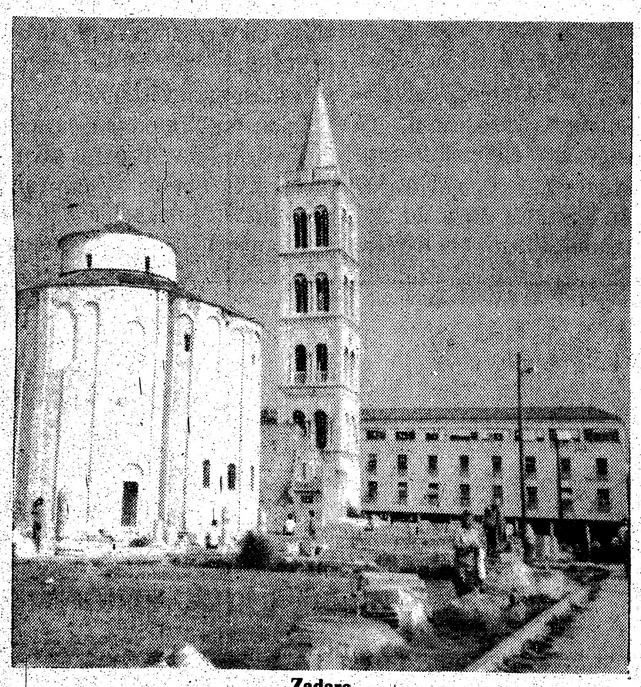

Zadara.

varbūt — pieticību. Ceļš izbūvēts tikai septiņdesmitajos gados. Pirms tam šiem iedzīvotājiem bija visai mazas iespējas no savām dzīves vietām izkustēties, uzņemt citas ietekmes, piegādāt citus meteriālus. Tā viņi dzīvo — daudzi pusgatavās mājās, ap tām mazi dārziņi, jo visur ir akmeņi, visur sausums. Kā vispār viņi te var izdzīvot?

Ir jau pievakare, kad piestājamies pilsētiņā Trigorā, kas patiesībā ir uz salas, tikai ar tiltiem savienota ar cietzemi. Plata, moderna promenāde gar jūras malu mūs aizved līdz šaurām ieliņām, kur grezna un interesanta saglabājusies 13. g.s. venēciešu celtā katedrāle. Aiz tās līkloču ielas, ejas, kā labirintā, bet visur kafejnīcas, restorāni, mazi veikaliņi. Ar saviem suvenīriem vai koka un ādas izstrādājumiem uzbāžas vienīgi čigāni. Vietējie iedzīvotāji ir atturīgi, laipni un izpalīdzīgi.

Ilgi šo pilsētiņu apbrīnot mums nav laika, jo līdz vakaram jānokļūst Splitā, kas tālāk Adrijas krastā iepletusies pa pussaliņu starp divi upju ietekām, un ir ar dabiski labi aizsargātu ostu līcī. Jau pilsētas tuvumā viss koptāks, apgabals auglīgāks. Māju priekšās redzam zaļus salātus, kāpostus, vīnogulājus un pat puķes. Neticami, viss vēl zied un aug — oktobrī!

Splitā iebraucam vakara krēslā, kad ostā un uz krasta promenādes aizdegas pirmās gaismiņas. No ierādītās istabas loga vērojam saulrietu, debesu violeto gaismu, kas vizmo ūdenī un līča viena krasta namu fasādēs. Pret violeto debesi asi izceļas tālumā esošie lielie kuģu silueti. Gaisma strauji izdziest. Te ir dienvidi.

Pilsētas īpatnību atklājam otrā rītā spožas saules gaismā, kad Nellija mūs aizved uz romiešu celto Diokleciana pili, kuŗa te stāv un kalpo visādām vajadzībām jau no 3.g.s. Dažādos laikos pilsēta bijusi pakļauta dažādām valstīm. Te valdījušas bizantīniskās lielvalstis — Venēcija, Kroatija, Ungārija un Austrija, pie tam katrs valdnieks pie pils kaut ko piebūvējis vai iebūvējis, un nu tā ir vienreizējs dažādu stilu un laikmetu konglomerāts. Pils platība ir liela, un tagadējās šaurās ejas, ieliņas, laukumi un katedrāles kādreizējā pils pagalmā svešiniekiem gan nav uzreiz izprotamas. Liekas, šajā juceklī tikai zinātājs var atrast vajadzīgo vietu.

Nepārveidoti no romiešu laikiem saglabājušies vestibili, kas tagad liekas kā plašas pagrabtelpas. Tās tik labā stāvoklī, pateicoties iedzīvotāju atkritumiem, kuŗus tie gadsimtiem tajos gāzuši. Tikai pēc 2. Pasaules kaŗa šīs telpas tikušas pilnīgi attīrītas un tagad ir ievērojama tūristu atrakcija.

Splita, būdama plaša ostas pilsēta ar lielām kuģu būvētavām, kaut kā ir internacionālāka, un tūristu priekiem te vairāk informācijas, sevenīru un veikalu.

Kad pirku grāmatiņu par šo interesanto pili, ievēroju, ka pār plecu manā naudas makā skatās slaida auguma puisis, kuŗš laikam bija dzirdējis arī manu jautājumu: Kur te tuvumā var dabūt kafiju? Viņš man parādīšot.

Līdz mūsu autobusa atiešanai laika nebija daudz, un es mazliet aizdomīgi puisi nopētīju, tomēr devos viņam līdz. Te ļaudis visapkārt, mūsu autobuss arī nav pārāk tālu novietots. Drošības pēc tomēr somiņu neturēju uz pleca jaunā cilvēka pusē, un ar vienu aci visu laiku vēroju viņa kustības. Viņš ļoti labā angļu valodā stāstīja par pili un arī par vienmuļo dzīvi šeit Splitā. Citur pasaulē esot daudz interesantāk. Izgājām no pils mūŗiem ārā, kur uz platās ielas stāvēja mūsu autobuss, bet viņš vedināja mani pāri ielai, kur esot laba kafejnīca. Nu, to es redzēju jau pati. Bet tad viņš iejautājās, vai pēc kafijas padzeršanas es viņu vedīšot uz viesnīcu, kur esot apmetusies? Es viņu? Kāpēc? Nu, mēs kopā varēšot pavadīt dažas jaukas, romantiskas stundas.

Labi, ka autobuss bija tepat tuvumā. Apsitos apkārt un, nevērojot satiksmi, pārskrēju ielai pāri, kur jau stāvēja mūsu gide un šoferis.

(Nobeigums sekos)

SENĀS BALSIS

No dainu pūra

TĒVZEMEI — SADZĪVEI—PADOMAM

Sakārtojuši K. un N. Puriņi

46.

Līgoties līgojās
Mana tēva tīrumiņi;
Vizulot vizuļoja
Mans vizuļu vainadziņš.
49920 Lielvārdes Rg.

Mirdzēt mirdz brāļa sēta,
Sīkajām māsiņām;
Tā mirdz brāļa rudzu lauks
Kuplajām vārpiņām.
49829 Lejasciema Vlk.

Zīdi, muna pupu driva,
Boltojim zīdiņim;
Zīdēs muna capurīte
Tautu golda galiņā.
50043 Tilžas Abr.

Bāliņš ara kalniņā
Ar dzeltenu kumeliņu;
Es iznesu launadziņu
Sudrabiņa bļodiņā.
27952 Džūkstes Jk.

Es bāliņu pasalaidu
Druviņā rudzu pļaut,
Lai rudzīši līgojās
Līdz ar manu bāleliņu.
49848 Rāmuļu C.

*

Tādu labu rudzu zemi
Palaiduši atmatā;
Tādu labu ļaužu bērnu
Ieņēmuši valodās.
8935 Vērgaļu Lp.

Tik spīdēt tik vizēt
Man' auguma pēlējam,
Cik saulīte nakti spīd,
Mēnesnīca dienas vidu.
8967 Suntažu Rg.

Sokous munc vainacenč
Šeju krist kaimiņūs;
Cel, Dīveņ, lelu vātru,
Nes tuoļuok vainaceņu!
10547 Līksnas D.

Sijājiet, niekājiet
Manu daiļu augumiņu!
Zeltiņš bira sijājot,
Sudrabiņš niekājot.
8904 Seces Jk.

Tik ar Dievu satikties
Man' auguma pēlējam,
Cik saulīte sasatika
Ar mēnesi tecēdama.
8965 Cesvaines Md.

*

No velēnas vien pazinu,
Kurš bij labis arājiņis;
No maizītes vien pazinu
Kura laba cepējiņa.
41506 Aiviekstes D.

Zinu purva purvmalītes,
Staigumiņa nezināju;
Acīm redzu tautu dēļu,
Padomiņa nezināju.
10644 V.K.Z.

Rāmi eimu, rāmi teku,
Rāmi laidu valodiņu;
Dievs dod mani rāmu rast
Sev maizītes arājiņu.
10580 Rudbāržu Azp.

Augsti kalni, dziļas lejas,
Tāļu balsis noskanēja;
Kas tikusi mātes meita,
Tāļu jāja precinieki.
11637 Kuldīgā.

Kreit, skujeņ, kur kryzdama,
Nakreit dziļā iūdinī.
Dūd, māmeņ, kur dūdama,
Nadūd borgā vīteņī.
40938 Mērdzenes Ldz.

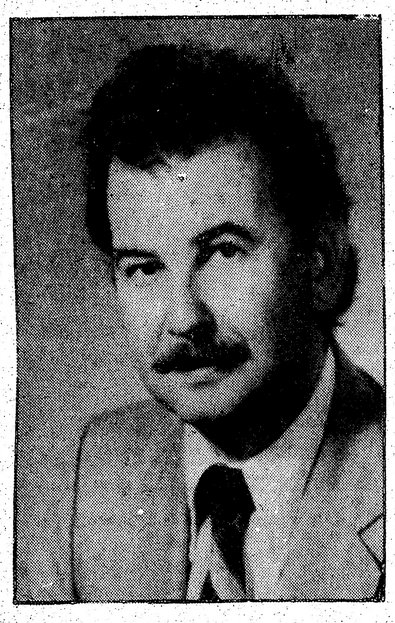

Ontario parlamenta vēlēšanās 10. septembrī

IEVĒLIET ATKAL

Yuri SHYMKO (X)

latviešu atbalstītais kandidāts
High Park - Swansea vēlēšanu iecirknī

SHYMKO vienmēr ir aizstāvējis latviešu prasības.

Jūsu nodotā balss par SHYMKO ir latviešu sabiedrības interesēs.

KOPĀ MĒS UZVARĒSIM!

Jūs varat mums palīdzēt 2126 Bloor St.W., tel. 766-8683.

Sarīkojumu Kalendārs

5. septembrī un 19. septembrī Latviešu Balss.

13. septembrī pēc Kapu svētkiem Latviešu Centrā azaids. Pieņem galdu pieteikumus, tel. 759-3090.

19. septembrī pl. 18.30 DV Kičenera-Vaterlū nodaļas 35 gadu atcere Schwaben klubā, 1668 King St. E., Kitchener, Ont. Programmā: Svinīgs akts, DV Vīru koŗa Kanadā koncerts. Saviesīgs vakars ar deju. Ieeja $20.-, vakariņas ieskaitot.

26. septembrī pl. 19 DV namā Toronto sarīkojums ,,Kas to zin, kur citu gadu...''

27. septembrī pl. 17 Latvijas universitātes dibināšanas atceres akts Toronto Latviešu Namā.

17. oktobrī pl. 18 Sidrabenē Rudens vakara sarīkojums.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 29. SEZONAS 1987/1988. GADA KONCERTI

1987. gada 20. oktobrī (otrdien) **Melita Mičule**, mecosoprāns no Vācijas. Irisa Purēna pie klavierēm.

1987. gada 1. decembrī (otrdien) **Linda-Biruta Alļe**, čello — no Vācijas. Olle Sjoberg pie klavierēm.

1988. gada 19. janvārī (otrdien) **Latviešu Kamermūzikas koncerts** Artura Jansona vadībā. J. Vītols — kvartets; T.Ķeniņa — kvartets klavierēm un stīgām; J. Mediņa — kvintets klavierēm un stīgām.

1988. gada 5. aprīlī (otrdien) **Pauls Berkolds**, baritons. Pēteris Zariņš pie klavierēm.

Visi koncerti notiks Jane Mallett teātrī, St. Lawrence Centre, 27 Front Street East, un sāksies precīzi pl. 20.00.

DAUGAVAS VANAGI

17. oktobrī pl. 18.30 Latviešu Namā DV Toronto nodaļas 37. gada svētki.

7. novembrī pl. 19 DV namā Kaŗavīru daudzinājums.

29. novembrī pl. 15 DV namā mūžībā aizgājušo DV biedru atcere.

5. un 6. decembrī DV namā Ziemas svētku tirdziņš.

13. decembrī pl. 14 DV namā vanadžu rīkotā Bērnu eglīte.

19. decembrī pl. 19 DV namā Ziemas svētku eglītas sarīkojums.

31. decembrī pl. 20 DV namā Jaungada sagaidīšana.

LATVIEŠU SPORTA APVIENĪBAS KANADĀ (L.S.A.K.) SACĪKŠU KALENDĀRS 1987.g.)

12., 26. septembrī Ziemeļamerikas Baltiešu meistarsacīkstes šaušanā Bērzainē.

Par starpnacionālām un citām attieksmēm

Šovasar Rīgā izveidota LKP CK *Nacionālo un starpnacionālo attieksmju komisija* ar pirmsekretāru Borisu Karloviču vadībā, jo atzīts, ka šīs attieksmes kļuvušas sarežģītākas, bet problēmas agrāk noklusētas. Latinforms ziņo, ka 3. augustā notikusi šīs komisijas sēde, kur apspriests divvalodu jautājums republikā (LuM, nr. 32). Ziņojumā uzsvērts, ka divvalodība kļūst par nepieciešamību un krievu valodas (,,brīvprātīgā starpnacionālās saziņas līdzekļa'') apgūšana veicina internacionalizācijas procesu, vēl ciešāku *tautas saliedēšanos* (agrāk teica: ,,tuvināšanos un saplūšanu'').

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

19., 20. septembrī Kanadas Latviešu meistarsacīkstes jaunatnei vieglatlētikā un Baltiešu meistarsacīkstes vieglatlētikā Sidrabenē.

20. septembrī golfs — kluba slēgšanas sacīkstes — New Market.

27. septembrī Kanadas Latviešu meistarsacīkstes futbolā Sidrabenē.

Tuvāka informācija —
Juris Tērauds, tel. 225—5534,
Olģerts Kurcigs, tel. 741-3665.

Sēdē konstatēja, ka latviešu skolās uzlabojusies krievu valodas mācīšana, bet krievu skolās vāji mācās latviski un nekā nezina par republikas vēsturi. Komisija uzdeva attiecīgajiem izglītības resoriem uzlabot latviešu valodas mācīšanu skolās ar krievu mācības valodu, bet ne ar vārdu nepieskārās sāpīgajam jautājumam par nepietiekamo latviešu valodas un literatūras stundu skaitu skolās, kur mācības notiek latviešu valodā. Arī par ,,republikas vēstures'' mācīšanu komisija klusēja.

*

A. Mauliņa atzīmē (LuM, nr. 32), ka V. Lāča LPSR Valsts bibliotēkai pieder sava veida rekords — materiāli techniskā nodrošinājuma ziņā tā ir *pēdējā vietā Padomju savienībā.* Latrepublikas Valsts bibliotēka ir vienīgā, kuŗai nav savas ēkas. Daudzas grāmatu krātuves ir avārijas stāvoklī, bet apmēram trešdaļa grāmatu lasītājiem nav pieejama. Mauliņa secina: *,,Pieticība un mazprasīgums* novedis mūsu nacionālo bibliotēku nožēlojamā stāvoklī.''

*

,,Pieticība un mazprasīgums'' savas nacionālās kultūras lietās ir senā verdzības gara atdzimšanas izpausme smagajos okupācijas režīma apstākļos. Tā ir gaužām bēdīga parādība, bet *daudz bēdīgāk ir, ja verdzības un rāpulības gars sāk izpausties tautiešos, kas dzīvo brīvā sabiedrībā.*

Man priekšā ,,Ave Sol'' koncerta programma Losandželosā 1987.g. 17. jūlijā. Tur iespiesta īsa maestro Imanta Kokara biografija. Lasu un negribu ticēt savām acīm:

,,In 1921, somewhere in Latvia, a small country on the Baltic Sea which was *incorporated by the Soviet Union after World War II...''*

Ja šis bezkaunīgais *vēstures viltojums* būtu iespiests kādā padomju aģitpropa brošūrā, varētu paraustīt plecus, bet to sacerējis brīvs cilvēks ,,lielajā demokratijas cietoksnī'' ASV. Un vēl trakāk — neviens nav cēlies kājās un protestējis! Un tas notiek laikā, kad latvieši (arī igauņi un lietuvieši) protestē pret nekītro *Molotova-Ribentropa paktu* — Baltijas valstu brīvības iztirgošanu, kas ievadīja vēl nepiedzīvotu starptautisku noziegumu virkni un joprojām nav oficiāli anullēts.

Protestam gatavojas arī mūsu tautieši okupētajā tēvzemē (tāpat arī viņu kaimiņi), bet *,,brīvais latvietis''* Losandželosā, *čokurā sarāvies,* pauž okupantiem pieņemamu dezinformāciju, ,,inkorporēdams'' Latviju (līdzīgi kādai biedrībai vai firmai) pēc Otrā pasaules kaŗa Padomju savienībā!

Es negribu zināt, kas viņš ir. Bet man gribot negribot jādomā: kādus pašapspļaudīšanas uzdevumus gan šis cilvēks būtu gatavs paveikt, ja viņam būtu jādzīvo okupācijas apstākļos! Lai Dievs nogriež!

*

Mārim Čaklajam, talantīgam latviešu dzejniekam, jādzīvo ,,tautu cietumā'' smagos un sarežģītos apstākļos, jāmēģina aizstāvēt savu un savas tautas identitāti. Nesen Milānas dzejas festivālā viņš ieguva apzīmējumu *,,Gorbačova dziesminieks''* (kopā ar diviem krievu biedriem), un viņam bija grūti izskaidrot iezemiešiem, ka viņš nav krievs, bet tikai krieviem pakļauts. Tāda nu ir viņa situācija. Tā ir kļuvusi vēl sarežģītāka, nākot atbildīgajā ,,Lit. un Mākslas'' redaktora amatā. J. Petera vārdiem runājot, Māris tagad ir ,,ar atbildību sasirdzis''. Vajadzīga stipra veselība, lai neļautu šai sērgai sevi deformēt. Jāvairās no liekas *pārcensības,* jo tā iedragā veselību. Diemžēl, tā pārņēmusi Māri, sacerot ,,redaktora sleju'' 7. augustā. Viņš piemin savu kollēgu Andreju Eglīti un apgalvo:

,,Latvieši — nezaudējiet modrību'' — aicina Andrejs Eglītis, LNF ģenerālsekretārs. (Acīmredzot, kādas organizācijas priekšnieks.) Pazīstams sauklis — esiet modri! Un pret ko? Izrādās pret ,,Ave Sol!''

Taču Andrejs savā aicinājumā (Latvija Amerikā, 4.jūl.) nemudina demonstrēt pret ,,Ave Sol!'' Viņa rakstā teikts: *,,Ne pret kori, bet varu, kuŗa stāv aiz koŗa.* Ar kori vara grib nosegt un noklusēt izdarītos noziegumus okupētajā Latvijā pret cilvēku tiesībām *— latviešu valodas nokaušanu.''*

Māri, tavs jaunais priekšnieks un ,,tētiņš'' Miša Sergejičs aicina būt godīgam un teikt tikai patiesību. Kāpēc tu nepaklausi šiem labajiem aicinājumiem? Bet, ja nu patiesību teikt zināmos gadījumos ir bīstami, tad klusē. Tā tu saglabāsi gara veselību.

Labu veselību visiem saviem tautiešiem novēlēdams, savus piebildumus beidz diplomētais dvēseļu dziednieks

Dr. Ulafs Jānsons

Tikšanās ar rakstnieci Irmu Grebzdi

literārā, mūzikālā pēcpusdienā 20. septembrī, pl. 16

LATVIEŠU CENTRA VIDĒJĀ ZĀLĒ

VISI LAIPNI AICINĀTI.

LPB KANADAS KOPA

RAIBĀ NEDĒĻA

ĻIGAČOVS BRĪDINA

Padomju prese ziņo, ka Gorbačovs savas saimnieciskās perestroikas reformas esot nodomājis sākt īstenot Baltijas valstīs. Tās jau esot sākušās Latvijā. Te jāpiezīmē, ka savā laikā Gorbačovs tāpat kā citi Kremļa augstie funkcionāri, vasaras pavadīja Rīgas jūrmalā. Pārņemot komūnistu partijas 1. sekretāra pienākumus, viņam tagad pēc protokola ir jābrauc atvaļinājumā uz Krimu, un Gorbačova prombūtnes laikā politbirojā pirmo vijoli nespēlē kāds no viņa labās rokas uzticības vīriem, bet gan politbiroja ideoloģijas nodaļas vadītājs Jegors Ļigačovs.

Reutera aģentūra no Maskavas ziņo, ka pag. pirmdienā Ļigačovs, uzrunājot kādu skolotāju konferenci, deklarējis: „Pad. savienība nekad nesamierināsies ar pāriešanu uz

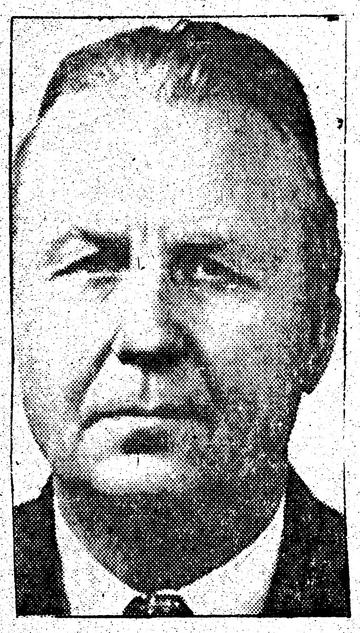

Ļigačovs nepieļaus ideoloģisku plūrālismu.

brīvā tirgus saimniecību. Tāpat tā noraidīs ideoloģisku plūrālismu vai rietumu parauga dmokratiju.

Mēs nekad nenovirzīsimies no Ļeņina ceļa un neuzdosim sociālisma ieguvumus. Viņš nosodīja arī reformistu intellektuāļus, kas mēģina diskriminēt partiju, pārspīlējot apspiešanas Staļina valdīšanas laikā. Šādi intellektuāļi radot kaitīgas diskusijas tautā un arī nēgatīvu iespaidu ārzemēs.

ASIŅAINS APVĒRSUMS FILIPĪNĀS

Militārā apvērsuma mēģinājums gāzt Akino valdību Fi-

Ģenerālis Ramoss Akino pusē.

Militārā apvērsuma vadītājs pulkv. Honosans.

lipīnās pagaidām likvidēts.

Apvērsuma rīkotājs pulkvedis Honosans vēl atrodas brīvībā un pat nodibinājis pagaidu valdību. Viņu atbalstīja jaunākie virsnieki un ideālisti, kas pārmeta prezidentei Akino to, ka viņa atrodas savu padomdevēju kliķes varā, kas neļauj tai kārtot valsts aktuālās saimnieciskās un politiskās problēmas. Armijas stāba priekšnieks ģenerālis Ramoss šoreiz vēl palika prezidentes Akino pusē, un ap 1000 dumpinieku padevās viņa komandētiem spēkiem.

Nākamajā dienā ap 1000 kadetu, izteicot savu līdzjutību apvērsuma rīkotājiem, pieteica bada streiku. Domā, ka agri vai vēlu prezidente Akino būs spiesta atteikties no amata armijas augstāko virsnieku spiediena rezultātā.

NOBELA MIERA PRĒMIJU IZRAĒLAS NODEVĒJAM

Pasaules uzmanību Izraēla izpelnījusies ne tikai ar pretrunīgo Klīvlandes autorūpniecības strādnieka Džona Demjanjuka tiesāšanu vien. Kaŗa noziegumos apvainotā ukraiņu izcelsmes Demjanjuka personā daži liecinieki saskatīja Treblinkas koncentrācijas nometnes nežēlīgo sadistu, ko nelaimīgie žīdi bija iesaukuši par Jāni Briesmīgo.

Citi liecinieki apgalvoja, ka Jānis Briesmīgais nogalināts 1943.g. nometnes iemītnieku sacelšanās laikā. Pats Demjanjuks apgalvo, ka nekad nav bijis Treblinkā. Viņa personas apliecību, ko tiesai no Kremļa piegādāja žīdu multimiljonārs Armands Hammers, apsūdzētais uzskata par KGB viltojumu. Arī no ASV izsauktie rokrakstu speciālisti atzinuši, ka Demjanjuka paraksts citos dokumentos atšķiras no Hammera piegādātās nacistu soda nometnes sarga apliecības.

Demjanjuka lieta nav vienīgā, kas pasaules preses uzmanības degpunktā tur Jeruzalemi. Lielā slepenībā tur sākusies spiegaVanuna tiesāšana, kas britu presei atklāja, ka Izraēla slepenībā ir izgatavojusi apm. 100 atombumbu. Izraēlas Mosad (slepenā dienesta) aģenti ievilināja Vanunu Romā lamatās un nogādāja to tiesāšanai Jeruzalemē. Domā, ka Vanuns atklājis arī citus Izraēlas rūpniecības noslēpumus, jo viņš vairākus gadus strādājis Izraēlas ieroču rūpnīcās.

Lielāko pārsteigumu sagādāja ziņa, ka Nobela miera prēmijas komisija saņēmusi vēstuli, ar kuŗu Vanuns ieteikts par kandidātu prēmijas piešķiršanai šajā gadā. Domā, ka ierosinājums nāk no žīdiem naidīgo palestīniešu puses.

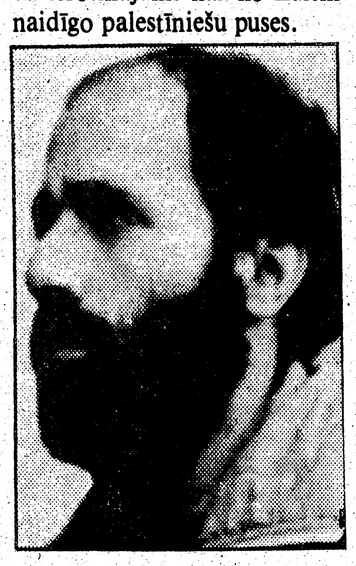

Mordekais Vanuns izpļāpāja Izraēlas noslēpumus.

Konfrontāciju valdībā radīja Izraēlas kaŗa lidmašīnas Lavī (tulkojumā „lauva") produkcijas pārtraukšana. Pēdējos septiņos gados šis projekts izmaksājis žīdiem 1,5 bilj. dol., kas nodokļos izteicas apm. 200 dol. uz katru izraēliešu ģimeni. Projektu iesāka ministru prezidenta Begina valdības laikā. To atbalstīja bij. sūtnis ASV Moiše Ārens un arī ģenerālis Šarons. Valdība Lavī projektu upurēja ar 12:11 balsīm. To uzskata par ārlietu ministra Šimona Pereza personisku panākumu. Aizsardzības ministrs Moiše Ārens jau piedraudējis ar demisiju.

Turpmāk Izraēla Lavī produkcijas vietā pirks no ASV F16 iznīcinātājus. Te jāpiezīmē, ka Vašingtona Izraēlas militāro budžetu atbalsta gadā ar 1,6 bilj. dolariem.

Beidzot jāpiezīmē pašu žīdu sadursmes Jeruzalemē. Tās radās pēc tam, kad valdība deva atļauju četros kinoteātŗos rādīt filmas arī sabata laikā. Ortodoksālie žīdi to uzskatīja par reliģijas principu pārkāpšanu un apmētāja kino gājējus ar akmeņiem. Policija sakarsušos prātus gan nomierināja, bet laicīgo — moderno un ortodoksāli reliģisko žīdu konfrontācija nebūt vēl nav beigusies.

KOMŪNISTU PROPAGANDISTS OTAVĀ

Kanadas politiskā skatuvē notiek raibas lietas. Bij. ministru prezidents Trudo asi kritizēja tagadējā premjēra Malrūnija Meach Lake konferencē panākto vienošanos Kanadas konstitūcijā, kuŗā ietvertas īpašas Kvebekas provinces prasības.

Tanī pašā laikā liberāļu partijā sākusies politiska veļas mazgāšana, kuŗas nolūks ir torpedēt tagadējo līderi Džonu Terneru. Lai gan pirms sešiem mēnešiem partija Terneram izteica pilnīgu uzticību, tagad atskan balsis par jauna līdeŗa vēlēšanu nepieciešamību. Domā, ka Ternera gāšanas aizkulisēs darbojas Trudo valdīšanas laika politiķi, kas sapņo par atgriešanos pie varas.

Valdība parlamentā pieņēma likumu, ar kuŗu pavēlēja atgriezties darbā dzelzceļniekiem streikotājiem, bet apvāršņa malā ar jaunu streiku jau draud pastnieku arodbiedrības prezidents Perro. Šoreiz pastnieki nestreikos algas pielikuma dēļ, bet gan tikai tādēļ, ka valdība paredzējusi ap 2000 mazākās pasta nodaļas nodot privātās rokās.

Rokas berzēdami, federālā parlamenta locekļi ar lielu steigu pieņēma arī likumprojektu, kuŗa ietvaros valdība varēs sākt vajāt un tiesāt aizdomās turētos nacistu kaŗa noziedzniekus Kanadā.

Tanī pašā laikā ministru prezidents Malrūnijs pieņēma audiencē Afrikas nacionālā kongresa funkcionāru Oliveru Tambo, kas ir komūnists un ieteic ar terroru mainīt tagadējo režīmu Dienvidafrikā. Šajā audiencē klāt bija arī ārlietu ministrs Klarks un kā par brīnumu vēlāk preses pār-

Izraēla nebūvēs vairāk Levī lidmašīnas.

stāvjiem izteicās, ka viņš Tambo ieteikumus pieņemšot tikai zināšanai, bet ne īstenošanai.

Šonedēļ Otavā ieradās Francijas ministru prezidents Žaks Žiraks, kas pārrunās ar Malrūniju Otavas un Parīzes domstarpības zvejas joslās Atlantijas okeana ziemeļu daļā, kur atrodas arī divas Francijai piederošas saliņas.

Tambo prasa Kanadas atbalstu valdības gāšanai Dienvidafrikā

No Otavas Žiraks dosies tālāk uz Kvebekas pilsētu, kur piedalīsies franciski runātāju valstu konferencē. Tur viņam pievienosies arī Francijas prezidents Miterans.

Malrūnijs Otavā tikās ar franču premjēru Žiraku.

Kārļa Ulmaņa...

(Turpin. no 1. lp.)

Arī prezidents F. Ruzvelts pārkāpa ASV konstitūciju. Otrā pasaules kaŗa laikā ievietojot koncentrācijās nometnē vairāk par 100,000 japāņu, kas nebija izdarījuši nekādu noziegumu.

Tie ir tikai daži piemēri, bet tādu ir daudz. Ko varam attaisnot, ko ne, lai spriež lasītāji.

Arī Ulmanis izvēlējās mazāko no diviem iespējamiem ļaunumiem: ja viņš nebūtu izdarījis apvērsumu, to agri vai vēlu izdarītu radikālās grupas, un tad kreiso grupu vadītāji zaudētu ne tikai īslaicīgi brīvību, bet arī dzīvību. Ja apvērsums neizdotos, varēja izcelties pilsoņu kaŗš.

Trimdas sociāldemokrati, manuprāt, sāk mainīt uzskatus par to, kā novērtēt iemeslus, kas noveda pie 1934. g. 15. maija notikumiem. Ar gandarījumu un prieku jāpārtulko no angļu valodas rindas, kas iespiestas speciālā Brīvības (Nr. 1/2, 385/6) izdevumā latviešu, angļu, vācu un zviedru valodā: ,,Pateicoties pasaules saimnieciskai krizei un antidemokratiskam noskaņojumam, kas pārņēma visu Eiropu, Latvijā 1934. g. notika bezasiņu coup d'etat. Salīdzinot ar citiem tā laika autoritāriem režīmiem, Ulmaņa režīms bija relātīvi maigs''.

Šie uzskati ne vien tuvāki patiesībai kā iepriekšējie, bet arī samazina to plaisu, kas arī trimdā šķir Ulmaņa pretiniekus no viņa cienītājiem. Tāpat ar šo uzskatu maiņu, šķiet, Bruno Kalniņš patiešām grib, kaut mazā mērā, sekot savam aicinājumam trimdā nenodarboties ,,ar destruktīvu iekšēju cīņu par sirds uztaisīšanu Maskavas pakalpiņiem'' (Br. Kalniņš, ,,Brīvība'' Nr. 10, 1981, 2. lp.).

Nav statistisku datu par to, vai autoritārās valdības laikā vairākums latviešu bija par vai pret Ulmani, bet trimdā, vismaz vēl Vācijā, Ulmaņa piekritēju bija vairākums. To norādīja vēlēšanas lielākās bēgļu nometnēs (arī Eslingenā), kuŗās kandidēja pazīstami Ulmaņa laika darbinieki. To atzina arī šo rindu autoram pazīstamais sociāldemokratu bij. deputāts V. Bastjānis.

Bija kļūdas gan partiju, gan autoritārās valdības laikā, bet mums jāatzīst visi tie sasniegumi, ko Latvijā reālizēja neatkarības gados, vienalga, vai tos ierosināja sociāldemokrati vai zemnieku savienība, vai tos reālizēja partiju laikos vai neatkarības pēdējos gados. Nav jāvairās arī no kritikas, ja vien to var pamatot ar faktiem un loģiku.

Nevar noliegt to, ka politiskā brīvība autoritārās valdības laikā bija ierobežota, tomēr garīgās un materiālās kultūras uzplaukumu Ulmaņa laikā atzīst pat tādi vēsturnieki, kas politiski noskaņoti pret viņu. Varam minēt A. Šildi un U. Ģērmani.

Jāpiekrīt vēsturniekam E. Andersonam, kas, apskatot 1938. un 1939. g., raksta: ,,Latvija plauka un ziedēja, un latviešu tauta brīvos apstākļos bija sasniegusi vēl gadsimtos nepiedzīvotu garīgās un saimnieciskās labklājības līmeni. (E. Andersons, **Latvijas vēsture.** Ārpolitika II, 9 lp.).

Kārlis Ulmanis 1918. gadā. Latvijas ministru prezidents

ASV pēdējais sūtnis Latvijā Džons Vailijs (John C. Wiley) cildina Ulmani ,,kā godājamu personu un varonīgu valstsvīru''. Ulmaņa nolūks bijis pacelts iedzīvotāju dzīves standartu un izglītību, palīdzēt zemkopjiem, sīkrūpniecībai, amatniecībai un tirdzniecībai. Latvijā nebijis diktātūras klimats. Ulmanis nesarausis personiskas bagātības. Viņu nevar apvainot par nepotismu. (E. Dunsdorfs, **Kārļa Ulmaņa dzīve,** 538.—539. lp).

Bij. ASV prezidents E. Huvers atzīst Kārli Ulmani par vienu no izcilākiem valstsvīriem Baltijas valstīs.

Ulmanim nebija personiskas dzīves. Tā visa tika atdota tautai un valstij. Uz viņu ar pilnu tiesību var attiecināt Kronvalda vārdus: ,,Mans augstākais prieks, manas dziļākās bēdas stāv latviešu tautas laimē un nelaimē''. Kārlis Ulmanis bija kopā ar tautu labās dienās, viņš gāja mocekļa ceļu kopā ar tiem, ko okupanti deportēja un nomocīja.

Šogad, kad paiet vairāk nekā simts gadu kopš Kārlis Ulmanis dzimis, gribētos Latvijas okupantiem atgādināt kādu rindu no prof. Dr. A. Švābes K. Ulmanim veltītā dzejoļa.

Var punduri tev ešafotu taisīt,
Ja gadu simteņi nāk kurpes raisīt.

Dr. Jānis Labsvīrs

Cilvēkiem ir nolemts vienreiz mirt, bet pēc tam tiesa. (Ebr. 9:27).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. MIS 1Z6.

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana bez maksas.
Zvanīt no pl. 10—23
tālr. 924-7095

Izīrējama mēbelēta istaba GERRARD-WOODBINE RAJONĀ. Zvanīt 691-3980.

Laipni lūdzam kārtot laikraksta Latvija Amerikā 1987.g. abonementa maksas,
kas paliek līdzšinējās un redzamas maksāšanas zīmē katrā numurā.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
5165 Yonge St. Willowdale, Ont. M2N 5P5
(Veikals atrodas pie North York Center — Yonge & Park Home krustojumā).

Ziedi kapu svētkiem
Ziedi kapu svētkiem speciāliepirkums.

Svaigi, griezti ziedi kapu svētkiem dabūjami par mērenām cenām. Iepērkoties personiski, **neļķes $8.95 ducī, rozes $15.00 ducī un gladiolas $10.00 ducī. Gatavojam arī ziedu sakārtojumus kapiem. Lūdzu pasūtinājumus nodot laicīgi.**

Veikals būs atvērts:
sestdien, 12. septembrī no pl. 9—17 un
svētdien, 13. septembrī no pl. 9—10.30.

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN

Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows 534-2926
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6

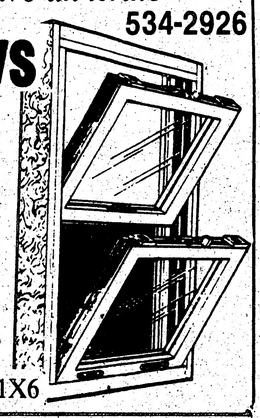

Valentīna Pāvula
NEPTŪNA KALPS
ir vienīgā grāmata mūsu literātūrā, kuŗā autors apraksta savu darbu — zemūdens dzīlēs nogrimušo kuģu un citu bagātību meklēšanā, kā arī daudzās citās bīstamās dēkās.

Jauns pienesums latviešu literātūrā līdz šim neaprakstītos ūdenslīdēja piedzīvojumos.

Rakstnieks Anšlavs Eglītis Valentīna Pāvula stāstījumu vērtē šā: ,,Neparasts, interesants, īpatnēji svaigā valodā uzrakstīts darbs. Saista nepārtraukti lasītāja uzmanību...''

Grāmatai 488 lpp. Mākslinieka Ērika Dzeņa vāka zīmējums.
Cena $28.50

Pasūtinot un iemaksājot līdz 1987.g. 1. novembrim, cena ASV $22.50 US; Kanadā $22.50.

VĀRDS, UZVĀRDS .....

ADRESE: .....

.....

Lūdzu piesūtait ..... eks. ,,Neptūna Kalps''.

Samaksai pievienoju ..... **uz Latvija Amerikā Ltd. vārda 125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.**

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkali
ALDONA KORMS un TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Māc. Alberts Galiņš †

Kapu svētkos

Dievs mājos jūsu vidū

Jāņa ev. 14. nod.

Zem saules nekas nav mūžīgs. Mirst miesa, un mirst arī dvēsele. Vienīgi mūžu mūžos valda Dievs un Viņa Gars, kas atrodams ticībā Jēzū Kristū. Kamēr cilvēks dzīvo, viņš cer, tic, mīl. Tā ir dzīvības gaisma. Kad no dzīves tiekam aizsaukti — dzīvības gaisma apdziest.

Jāņa evaņģelija 14. nodaļa glabā Jēzus sarunu ar mācekļiem par to, kad mācekļi būs palikuši bāreņi, kā Jēzus viņus apzīmē. Cik šie vārdi dziļi iegrimst katram sirdī, bet jo vairāk jums, tuvākie tuvinieki. Mēs tiešām jūtamies kā bāri: ,,Kas mīļus vārdus sacīs, Kas rādīs mums kur iet?''

Bāra bērns ir sāpju bērns. To izjūtam mēs, tāpat kā Jāņa evaņģelijā izjuta mācekļi. Varētu sagaidīt, ka no saviem mācekļiem šķiroties, Jēzum būs kāds šīs zemes dzīvei tuvāks padoms, kas tūdaļ apklusinās mācekļu skumjas, izvedīs viņus saulītē. Mēs jau vienmēr domājam pārāk cilvēciski, saprotami un rokām taustāmi un atkal un atkal aizmirstam, ka Dievam visas lietas ir iespējamas. Kur mūsu iespējas izsmeltas un mūsu varēšana izbeidzas, Dievs nāk ar jaunu gaismu, jaunām iespējām un jaunu dzīvību. Tā arī tagad mācekļiem jādzird Jēzus vārdi: ,,Jūsu sirdis lai neizbīstas. Es lūgšu savu Tēvu, un Viņš dos citu aizstāvi — Patiesības Garu, ko pasaule nevar dabūt, jo viņa to neredz un nepazīst, bet jūs to pazīstat, jo Viņš pastāvīgi ir pie jums un mājos jūsos.''

Kāds vārdos nepasakāms mierinājums — pats Dievs pie mums mājos ar savu Garu, kā Viņš mājoja visā aizgājēja dzīvē un šķiršanās laikā. Mums visiem ir pamats tā domāt un liecināt, un tā ir liela gaisma, kas krīt šodien mūsu skumjās. Tieši mūsu ceļos, jo kas mums aizsaukts pie Dieva debesīs, tas mīt citā dzīvē, to šīs zemes lietas vairs nesasniedz. Viņš ir pie Dieva mierā. Bet mums bāreņiem vajag mierinātāja vairāk kā nekad. Tas, kas noticis, iet pāri mūsu saprašanai, varam tikai raudāt...

Kamēr esam pasaulē, dzīvojam saistībā ar citiem, īpaši saviešiem. Ja kādu no mūsu vidus aizsauc, tad zem saules viņa vieta paliek tukša, un nav varas, kas viņu spētu mums atdot. Sirdī ieķērusies skumja vārsma: ,,Velti likšu istabiņas Svētvakaros tīras berzt, Tu vairs nenāksi ne mūžam Līdz ar sauli mani sērst''... Arī mūsu mīļie aizgājēji ne. Un tas ir tik ļoti skumji, tādēļ bieži vien šķirsts slīkst mīlestībā sanestā ziedu un vainagu kalnā, tādēļ ceļam mutautiņus pie acīm. Vienīgais, ko varam mīlēt no tālienes, no šīs dzīves krasta un — raudāt. Neraudam par aizgājēju vien, bet arī par mums pašiem, par cilvēka mūža ritēšanu un nolikumu vispār: kad dzīve galā, viss jāatstāj.

Drošu mierinājumu saņemam vienīgi ticībā Dievam. Ja dzīves laikā esam savā īpašumā satvēruši atziņu, ka mēs nepiederam sev, nedzīvojam sev, bet Dievam un piederam Viņam vienmēr, vai dzīvojam, vai mirstam, — tad tuvojamies stiprinājumam un mieram, kas lielāks par pasauli, ko šūpo mūžība. Tikai tad arī īstāki varam ieraudzīt, cik tas, un vienīgi tas svarīgi. Tad tuvojamies ticībai, kas visu spēj.

Dievu neviens nekad nav redzējis. Bet visi Viņu esam satikuši Svētajos rakstos. Arī šinī brīdī Viņš ir mūsu vidū un caur Jēzu Kristu savu Dēlu mūs mierina: ,,Es jūs nepametīšu bāreņus''... Kādā citā vietā Bībelē lasām: ,,Kur es aizeju, jūs vēl tagad nevarat iet, — vēlāk.'' Tagad ne! Viņš aiziet pie sava Tēva, lai vēlāk arī mēs tur ietu, tur būtu...

Mīļie, mīļie kristīgie draugi! Kaut mana un tava ticība to atrastu par neapšaubāmu patiesību. Varbūt šinī acumirklī neviens to pilnībā neiespējam. Bet atstarpei kļūstot lielākai no šķiršanās brīža — neiedomājamā un neizskaidrojamā veidā mēs kļūstam Jēzus apsolījuma mantinieki un liecinieki. Dieva Gars neļauj mums sāpēs un nespēkā sabrukt, salūzt un dienas vadīt pilnīgās necaurredzamās bēdās. Reiz pienāk skaidrības stunda, kad mēs varam un gribam pievienoties tiem neskaitāmiem un nepārredzamiem bāra bērnu pulkiem, kā šinī brīdī mēs, un liecināt un mierināt: zem šīs saules viss mirst, viss ir nīcīgs, bet mūžu mūžos valda Dievs un Viņa Gars mūs nes un vada cauri visai neziņai, sāpēm un bēdām, atstājot sirdī mieru.

Jūsu sirdis lai neizbīstas! Pats Dievs ar savu Garu nāks pie jums un mājos jūsu vidū.

Red. piezīme: Māc. A. Galiņš šo rakstu redakcijai piesūtīja dažas nedēļas pirms miršanas.

Pulkvedi Kandi atceroties

Latvju aviātoru salidojumā 12, 13. un 14. jūnijā Latviešu karavīru veterānu centrā Rotā piedalījās 25 personas. Pieminēja pēdējā Kara aviācijas pulka komandieri plkv. Rūdolfu Kandi. Viņš kritis 1942. g. 28. maijā Ļeņingradas frontē. Par viņa militārām gaitām pastāstīja A. Gerbers, uzsverot, ka Kandis, būdams Latvijas Kara skolas I. izlaiduma virsnieks, bija vienīgais, kas sasniedza pulkveža pakāpi Latvijas bruņotajos spēkos. Viņa apceri runātājs nobeidza ar kapteiņa Jāņa Ķirsona drāmatisko atvadu dzejoli savam kādreizējam priekšniekam. Pēc tam klātesošie ar atraitni Mildu Kandi un meitu Brigitu ar viņas dzīves biedru Raimondu Miniatu pakavējās atmiņās par pulkvedi un viņa nopelniem Kara aviācijas pulka tālākā izveidošanā, kas sasniedza nozīmīgu pakāpi Latvijas bruņotajos spēkos.

Sestdienas rītā salidojuma dalībnieki Brāļu kapos nolika ziedus uz lidotāju atdusas vietām un kritušo un bez vēsts pazudušo lidotāju un pulka karavīru kopējās atceres bronza tāfeles.

Pēcpusdienā aeronautikas un astronautikas inženieris Jānis Stankevics no Bostonas referēja par savu paidagogu Minesotas universitātē — ievērojamo lidmašīnu konstruktoru, aviācijas zinātnieku un autoritāti ASV un pasaules mērogā prof. Jāni Akermani, izceļot viņa fainomenālās spējas un lielo mīlestību pret saviem tautiešiem un sevišķi jauniem emigrantiem. Mums pazīstamais populārais būru lidotājs Gunārs Bumburs no ,,Gaŗās salas'' (Long Island) pastāstīja par 28,000 pēdu augstuma sasniegšanu savā buru lidmašīnā ,,Blanik'' un par citiem rekordiem.

Pēc priekšlasījumiem nolasīja apsveikumus no ASV, Kanadas, Vācijas, Austrālijas un no okupētās dzimtenes. Vakarā lielā pacilātībā un sirsnībā atzīmēja M. Kanda kundzes dzimšanas dienu, viņai pasniedzot rozes no bij. Kara aviācijas skolas priekšnieka pltn. Nikolaja Bulmaņa ģimenes apsveikuma telegrammu un pulkveža darināto gleznu, kā arī citus apsveikumus.

Bagātīgs bija aviācijas fotografiju klāsts, mūsu kara un civīlās aviācijas daļēja dokumentācija par laiku no 1919.—1940. g., kas tagad ir ar vēsturisku nozīmi un vērtību. Par to interesējās pat ievērojami pasaules aviācijas vēsturnieki un liels aviācijas entuziastu pulks, kā to pierādīja nule iznākušā lidmašīnu konstruktora inž. Kārļa Irbīša grāmata ,,Of Struggle and Flight''. Pirmais izdevums, 1200 eksemplāru, īsā laikā izpārdots. Otrs izdevums varbūt iznāks visai drīz.

Pateicoties inž. J. Stankevicam, foto izstādi reprezentēja arī interesanti un vienreizēji momenti no prof. J. Akermaņa dzīves.

Salidojuma beigās, V. Švāna ierosmē notika domu izmaiņa par Latvijas kara aviācijas dibināšanas 70. atceres gada dienu 1989. g. jūnijā. Diemžēl, tas var būt arī pēdējais salidojums, jo maz ir starp mums to Aviācijas pulka saimei piederīgo, kam Dievs būs lēmis sasniegt deviņdesmito dzīves gadu!

A. Gerbers

IZNĀKUSI LaRA GRĀMATU KLUBA PIRMĀ GRĀMATA

Ar Laimas Kalniņas stāstu un noveļu krājumu ,,Kur upes satiekas'' Latviešu Rakstnieku apvienības (LaRA) grāmatu klubs pieteic savu pirmo grāmatu.

Grāmatas cena abonentiem ir ASV $10 (Kanadā C$13.50; Anglijā £6.20; Vācijā DM18.60: Zviedrijā Kr. 64.-; Austrālijā A$14.20). Tāda pati cena būs nākamajām 2 grāmatām, ko paredzēts izdot šogad: Jāņa Gorsvāna romānam Mans mīļais auša un Astrīdes Ivaskas dzejoļu izlasei. Čeki vai naudas pārvedumi ASV vai atbilstošā citu zemju valūtā rakstāmi uz LaRA vārda un nosūtāmi LaRA kasierim uz adresi: Jānis Gorsvāns, 2300 S.Lewis St., Apt. 127, Anaheim, CA 92802. Lai atvieglotu kooperātīva grāmatvedību, var samaksāt par visām trim grāmatām uz priekšu. ($30.-, vai atbilstošā citu zemju valūtā).

Grāmatas tiks izdotas 600 eksemplāros. Kad visi abonenti būs apgādāti, pārpalikums būs dabūjams grāmatu galdos brīvajā tirgū ar 20—30 proc. uzcenojumu.

Jauni abonenti var pieteikties reizē ar samaksu LaRA kasierim, vai rakstot uz LaRA grāmatu kluba adresi: Nora Kūla-Priedīte, 29 Beverly Rd., Newton Hlds., MA 02161, USA.

Nākotnē klubs centīsies, tāpat kā šogad, izdot grāmatas tai pašā proporcijā: 2 prozas un 1 dzejas grām. gadā. Darbus izvērtēs īpaša komisija, kuŗā šogad darbojas Jānis Krēsliņš, sen., Nora Kūla-Priedīte un Gunars Saliņš. Autori aicināti iesūtīt darbus komisijai uz to pašu adresi. Manuskriptiem jābūt mašīnrakstā vismaz 2 eksemplāros. Izdošanai izvēlētie darbi, ja vien iespējams, vēlami latviešu valodas datora technikā uz mīkstajiem diskiem, iepriekš sazinoties ar apgādu par lietotajiem kodiem, etc.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties,

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins — 11290 Pine Valley Dr., Woodbridge, Ont., L4L 1A6, telef. 832-3264.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīca, 1021 College St., Toronto.

Nākošais dievkalpojums 20. septembrī pl. 13 Lietuviešu baznīcā, 1021 College ielā, Toronto.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 14 Walmer Rd. dievnamā. Visi mīļi aicināti.

Bībeles stundas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

SV. KATRĪNU DRAUDZE

Mācītājs Jānis Prauliņš, 301 Queenston, St. Catharines, Ont., L2P 2X5, tel. 685-3190.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša 3. svētdienā, pl. 15.00 Kristus lut. baznīcā, 140 Russell Ave, St.Catharines.

20. septembrī pl. 15 draudzes dievkalpojums.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave South.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā, 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Dūmiņš, P.O. Box 655, Port Colborne, Ont. L3K 5X8, tālr. (416)-834-6081.

4. oktobrī pl. 13.30 dievkalpojums ar dievgaldu.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl.13.30 baznīcā.

OTAVAS DRAUDZE

Mācītāja Sarma Eglīte, 40 Driveway, Apt. 708, Ottawa, Ont, K2P 2C9, tālr. (613) 234-6764. Otavas latviešu ev. lut. draudze — 83 Main ielā.

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta, svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bufalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.

TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU''
nepārtraukti
32 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja.
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

Tu biji Minsterē...

(Turpinājums no 5 lp.)

Bērzainē bija iegriezušies arī daudz latviešu no Austrālijas, kas izrādījās lieli ,,pasaules apbraucēji''. Vairāki bija atgriezušies no Latvijas apciemojuma, savienojot šo ceļojumu ar Dziesmu dienu apmeklējumu, citi ar lielām un smagām somām vēl cīnījās uz turieni, lai atstātu to saturu draugiem un radiem Latvijā. Latvijas apmeklētāju stāsti bija vaļsirdīgi, daloties ar klausītājiem dzimtenes vērojumos. Jaunie latvieši tur izteicoties brīvāk, bet vecākā paaudze atturīgāka, atminoties savus agrākos pārdzīvojumus un baidoties no vajāšanām. ,,Kaut Gorbačovs ilgi valdītu ar savām atklātības idejām'', Rīgā bijis dzirdams izteiciens. Bijis iespaids, ka latvieši tur tagad jūtoties brīvāki. Arī saimnieciskā dzīve liekoties labāka. Rīgas tirgi, kur kolchoznieki saved savus ražojumus, liekoties tikpat pilni kā agrākajos brīvības gados, kaut gan cenas augstākas. Veikalos tas citādi, tur preces lētākas, bet trūkst. Rīgā kustēties varot brīvi, nekāda izsekošana neesot pamanīta, kamēr viesnīcā iebraucēji esot sarunās uzmanīgāki, baidoties no paslēptiem mikrofoniem. Kāds tautietis ar salīgtu šoferi izbraucis apskatīt savu dzimto lauku māju un pagastu pat dažus simtus kilometru ārpus Rīgas un tikpat laimīgi atgriezies.

,,Bērzaine aicina ciemos!'' Tā lasām šīs mītnes izdalītā aprakstā. Šis īpašums, ko Daugavas Vanagu organizācija iegādājās par visas brīvās pasaules latviešu saziedotiem līdzekļiem 1952. gadā, nu jau uzņem savā pajumtē latviešu ceļotājus 35 gadus. Vairāki veterāni blakus ēkā tur dzīvo pastāvīgi. Objekta vērtība šajos gados daudzkārt augusi. Pārvaldnieks ir Sirdsvaldis Spurdziņš, kuŗu tuvākie paziņas dēvē par Valdi. Saimniece ir viņa dzīvesbiedre Helena, kas ar palīdzi, kuŗu vienkārši dēvē par Tanti, gādā par viesu labsajūtu un paēdināšanu, gatavojot garšīgas maltītes latviešu gaumē. Pārnakšņošana maksā tikai 12 vācu marku no personas, piemaksājot vēl 5 markas par gultas veļas un dvieļu lietošanu. Labas brokastis izsniedz par 5 markām, vakariņas 8 markas. Iespējams saņemt arī pusdienas, uz tām iepriekš pieteicoties. Iespējams arī pašiem gatavot ēdienu, kādām vajadzībām kalpo četras labi iekārtotas virtuves, atlīdzinot tikai elektriskās strāvas patēriņu, 1 DM dienā.

Pašlaik Freiburgā notiek ceļu un ielu pārbūves un remonta darbi. Pārbūvē arī ceļu uz Bērzaini, tāpēc auto braucējiem jāmēro pagarš apkārtceļš, kas sadārdzina braukšanu no dzelzceļstacijas līdz 20 DM, agrāko apm. 10—12 DM vietā. Var braukt arī ar pilsētas tramvaju, bet tad no gala piestātnes vēl atliek labas pusstundas gājiens uz Bērzaini kalnā, kas gados vecākiem

Latviešu demonstrācija Berlīnē guva lielu ievērību. **Foto L. Niedre**

ļaudīm pagrūti. No īpašuma atveŗas plašs skats uz Freiburgu ielejā starp kalniem. Īpašumu aptveŗ ap 5 hektaru platība, kas ir Bērzaines īpašums, kokiem apaudzis, skaista pastaigas vieta ceļotājiem. Celiņš caur Bērzaines īpašumu ved uz Freiburgas-Zēringenas pils drupām pašā kalna galotnē. Gar malām balti bērzi. Pie viena lasāms uzraksts: ,,Stādījis Vitalijs Mukts, DV Kanadas valdes priekšsēdis'' un datums: ,,19.04.1956.'' Gabaliņu tālāk otrs bērzs, kuŗu tai pašā dienā iedēstījis Latvijas sūtnis Kārlis Zariņš. Abi bērzi tagad izauguši par lieliem kokiem un vēstī par to dēstītājiem, kas jau pievienojušies mūžības ceļiniekiem.

Liekas, ka Eiropas apceļotājiem ceļš nebūtu vēl īsti nobeigts, ja tie nebūtu iegriezušies Bērzainē. Labu laiku pēc Minsteres dziesmu dienām tur vēl iegriezās šo svētku apmeklētāji. ,,Tu esi Minsterē, mans draugs!'' atgādināja Dziesmu dienu apmeklētājiem šis sauklis. ,,Un tu biji arī Bērzainē!''

Vera Sidare

Gaŗezerā skanēja dziesmas

Gaŗezera 9. Dziesmu dienas, kuŗu moto bija Dziesma, skani dzimtenei, notika no 14. līdz 16. augustam. Rīcības komitejas priekšsēdis Olģerts Cakars atklāja lietiskās mākslas izstādi, kur Gaŗezera mūzeja pirmajā istabā ar saviem darbiem piedalījās Osvalds Grīns ar sudraba, zelta un dzintara rotaslietām, Aleksandrs un Irēna Alunāni ar dzintara rotām, Rita Kubuliņa ar keramiku, O. Kutcers un A. Pariņa ar seno rotu atdarinājumiem. Mūzeja kamīntelpā ar saviem darbiem piedalījās I. Heidere ar ādas izstrādājumiem, P. Krike ar rotām, E.M. un V. Medņi ar ādas darbiem, audumiem, podiem, rotām, P. Ozoliņa ar koklēm, kokgriezumiem, J. Pabērzs ar koka darbiem, E. Barkāns ar keramiku un B. Lejiņa ar kokgriezumiem.

Valdemāra zālē O. Cakars atklāja tēlotājas mākslas izstādi ar Jāņa Aistara un Ilzes Arājas darbiem.

Kronvalda zālē notika pianista Pēteŗa Zariņa klavieŗu koncerts.

Nākošā dienā, 15. aug. Kronvalda zālē bija baritona Paula Berkholda koncerts ar Pēteri Zariņu pie klavierēm. Vakarā kopkoŗa koncertu dziesmu lejā sekmēja jaukais laiks. Pēc ASV himnas, prāvesta V. Vārsberga lūgšanas un kopkoŗa nodziedātās H. Pavasara dziesmas Lūgšana par dzimteni (A. Ūdŗa vadībā) uzrunu teica Dziesmu dienu rīc. kom. priekšsēdis Olģerts Cakars; sekoja Latvijas valsts himna.

Koncerta daļa sākās ar jauktā koŗa dziesmām — J. Zālīša Ceļš uz dzimteni, A. Kalniņa Kādi augsti kalni (diriģents Voldemārs Meļķis), un J. Norviļa Latvietim (Ilzes Kalnāres teksts), ko diriģēja Ernests Brusubārdis III. Pēc tam sieviešu koris dziedāja E. Dārziņa Nāru dziesmu Aijas Vinteres-Brugmanes vadībā, kā arī A. Ābeles Bēgļu ilgošanās un J. Kalniņa Dziedam vienu dziesmu Jāņa Zuikas vadībā. Sekoja jauktais koris ar Daces Štauveres-Aperānes Ziedi, ziedi, rudzu vārpa, Jāņa Zuikas vadībā, E. Melngaiļa Bārenītes slavināšanā un Rutas Brožes Trīs priedītes silā auga Andŗa Ūdra vadībā. Aijia Vintere-Brugmane diriģēja Māŗa Kristapsona Aiz Daugavas vaŗa dārzi, Rūdolfs Kalnmalis diriģēja A. Purva Kas kaitēja man dzīvot un B. Skultes Dziedot dzimu, dziedot augu. Andris Ūdris diriģēja Jāņu dziesmu savirknējumu Līgo.

Sekoja vīru koris ar trīs dziesmām: Arnolda Kalnāja Aiz ezera augsti kalni Aijas Vinteres-Brugmanes vadībā, Ernesta Brusubārža III Kam tu zviedzi, kumeliņi (kaŗavīru dziesmas) un A. Jurjāna Latvija — abas E. Brusubārža III vadībā.

Plašā koncerta pēdējā daļā dziedāja atkal jauktais koris: A. Ābeles Vienu pašu R. Kalnmaļa vadībā, V. Ozoliņa Papardes zieds, E. Melngaiļa Tautai un J. Vītola Gaismas pils Ernesta Brusubārža II vadībā (Ernesta trešā tēvs).

Pārtraukuma laikā godināja vecāko dziedātāju — 84 g. v. Kārli Upesleju (piedalījies visās deviņās dziesmu dienās) un jaunāko dziedātāju — 10 g. v. Ingrīdu Brugmani (dzied korī jau trešo gadu).

Pēc koncerta visus diriģentus aicināja uz estrādes, kur tiem pasniedza ziedus. O. Cakars uzaicināja visus vēlreiz nodziedāt Dievs, svētī Latviju. Atvadoties koŗis sāka un publika pievienojās dziesmā Pūt vējiņi. (Pēc himnas latvieši gan nemēdz dziedāt piedevas.)

Red.

Dziesmu lejā notika balle, kur deju mūziku spēlēja Dāvida Zadvinska kapella (no Grand Rapidiem).

Svētdien, 16. augustā brīvdabas baznīcā bija dziesmu dienu dievkalpojums prāv. V. Vārsberga vadībā. Zīmīgs bija prāv. Vārsberga konstatējums: kamēr brīvībā dzīvojošie Latvijas apmeklējumā bieži vien ir ļoti bailīgi (neapmeklē arī dievkalpojumus) un arī pēc atgriešanās atpakaļ brīvībā ir bailīgi un nevēlas izteikties, ko redzējuši un dzirdējuši, Latvijā ir izaugusi jauna paaudze, kas vairs nebaidās no okupantiem, bet droši pauž savas taisnīgās prasības respektēt latviešu tautu un tās valodu.

Devītās dziesmu dienas beidzās plkst. 14 ar baritona Paula Berkholda otru koncertu (jauna programma) Pētera Zariņa pavadījumā.

Ar dziļu izjūtu un skaistiem klusinātiem dziedājumiem izskanēja pirmās divas dziesmas — A. Žilinska Zilie sapņu kalni un A. Žilinska Mana māja (K. Skalbes teksts). Sekoja A. Žilinska Cimdu pāris, A. Kalniņa Atmiņas un Brīnos es, un 2 J. Mediņa dziesmas — Glāsts un Tā ietu.

Koncerta vidusdaļā bija P. Zariņa klavieŗu solo: L. Garutas trīs latviešu tautas dziesmu apdares, paša P. Zariņa apdare tautas dziesmai Ko tās kokles gauži raud, kuŗā pianists zem paceltā vāka daļēji spēlēja klavieŗu stīgas kā kokli. Sekoja E. Dārziņa Melancholiskais valsis, nedaudz aizņemoties arī no orķestŗa daļas (jo šis darbs ir rakstīts orķestrim).

Koncerta trešajā daļā P. Berkholds dziedāja divas J. Kalniņa, J. Ivanova, T. Ķenina un 2 B. Skultes dziesmas. Abi mākslinieki saņēma ziedus un daudz aplausu. Kad apmeklētāji, kājās piecēlušies, aplaudēja un negribēja iet mājās, P. Berkholds dziedāja vēl divas piedevas: A. Kalniņa Tēv un B. Skultes Dainu zeme.

Devītās dziesmu dienas Gaŗezerā bija izskanējušas. Par to sekmīgu izdošanos pateicība pienākas rīcības komitejai O. Cakara vadībā, visiem dziedātājiem, diriģentiem un darbiniekiem, izstāžu rīkotājiem un māksliniekiem, kā arī Gaŗezera administrācijai par šo dziesmu dienu atbalstīšanu.

A.D.

Valodiņa

Toronto Latviešu skola Valodiņa

IESĀK 10. MĀCĪBU GADU PIEKTDIEN, 11. SEPT.,
Kanadas Latviešu Centrā Toronto.

Reģistrēšanās pl. 18 vid. zālē; atklāšanas akts turpat pl.19.

Mācības notiek piektdienu vakaros no pl. 18—21 skolas telpās Centrā. Skola sākas ar bērnu dārzu 4g. veciem un beidzas ar 14 g. veciem. Īpašas klases latviski nerunājošiem bērniem.

Tuvākai informācijai zvanīt 445-2158 — U. Zommeram vai 883-4804 — Dr. A. Rubenim.

VALODIŅAS VALDE

Austra Rudzīte

Jaunsudrabiņa 110. dzimšanas un 25. nāves gada piemiņas sarīkojums

Kerbekā pie Mēnes ezera 1987.g. 8. augustā

Sakarā ar Dziesmu dienām Minsterē Jaunsudrabiņa piemiņas akti notika Minsterē jau 4., Kerbekā 8. augustā. Abās vietās mēs rakstnieka dzimumdienu atzīmējam katrā piecgadē. Lai gan J.J. dzīves un kapa vietā ierodas arī latvieši, taču te viss notiek vācu valodā divu iemeslu dēļ: runātāji ir vācieši, J.J. laika liecinieki, bez tam vietējā sabiedrība par jaunu jāiepazīstina ar mūsu rakstnieku, jo nāk paaudzes, kas viņu nepazīst.

Parasti referenti ir bijuši vācu rakstnieki un žurnālisti, kas apskatījuši J.J. darbus vai iekļaušanos Vestfāles literārā pasaulē. Pēdējās Ceļa Zīmēs ir līdz šim plašākais raksts „Jaunsudrabiņš Vestfāles rakstnieku vidū un presē", 1982.g. Klemensa Herbermaņa runa J.J. 105. dzimumdienā Kerbekā.

Šogad runāja divas sievietes: Mēnesnīcas kaimiņiene Erna Neuhausa un agrākā Kerbekas Štokuma skolas skolotāja Barbara Vintzingerode, pievēršoties Jaunsudrabiņa dzīvei Mēnesnīcā pirmajos gados.

Sanāksme Kerbekā bija ļoti liela, jo tur ieradās Minsteres Dziesmu dienu dalībnieki braucienam ap Mēnes ezeru un vietējie vācieši lielākā skaitā. Runāja birģermeistara un novada pētniecības biedrības pārstāvji. Dr. Andris Kadeģis no Minsteres, sanāksmi atklājot, uzsvēra valodas un dziesmu svētku nozīmi tautai svešumā. To sevišķi uzsvēra Sostes pilsētas prese, kam sekoja plašs raksts kopā ar uzņēmumiem „Soster Anzeiger", kur jau pirms sarīkojuma rakstīja par Jaunsudrabiņu ar piemiņas vietu attēliem: kapa pieminekli, Mēnesnīcu, Kerbekas mākslinieku mūzeja J.J. piemiņas istabu.

Šogad vairums latviešu, dziesmu svētku dalībnieki, neprata labi vāciski, tāpēc viņu vēlēšanās bija abu galveno runātāju tekstus ievietot aizjūras periodikā.

Tālāk seko vienas runas tulkojums no vācu valodas.

* * *

Barbara Wintzingerode

Jaunsudrabiņš manās bērnības atmiņās

Tanī laikā, kad sākās manas bērnības atmiņas par Jaunsudrabiņu, es biju maza meitene 7 līdz 8 gadus veca.

Toreiz es pavadīju savu tēvu Štokuma skolas skolotāju Heitkemperu tālās pastaigās. Reiz ceļā viņš sacīja, ka iesim pie Jaunsudrabiņa. Tēvs viņu pazina jau kādu laiku un viens pats to bija apmeklējis. Es toreiz biju ļoti bailīga un vairījos no svešiniekiem. Bija ļoti patīkami, ka pie Jaunsudrabiņiem mani neizprašņāja par skolu un līdzīgiem jautājumiem, vispār tur mani lika mierā. Drīz vien es atkal pavadīju tēvu uz turieni un šoreiz jau ļoti labprāt.

Suņi — Pastaigās mēs parasti ņēmām mūsu abus suņus līdz. Vienalga, kāds bija laiks, vienalga, cik netīri bija abi suņi, Jaunsudrabiņi mūs saņēma vienlīdz laipni.

Šinī sakarībā man jāpiemin arī Jaunsudrabiņu suns Zuzīte. Tas bija neliels, mīļš sarkanbrūns jauktenis ar gaļu un mīkstu spalvu, sikspārņa ausīm un okšķeļa degunu. Tas uzņēma ciemos atnākušos suņus ļoti draudzīgi, nekomplicēti.

Ziemās — Pēc gājieniem no Štokuma skolas pāri ezera dambim gar ezera dienvidu krastu vienmēr biju nosalusi. Jaunsudrabiņu mājiņa man deva siltu patvērumu. Slapjās kurpes es drīkstēju novilkt. Lejā pie durvīm noberzām suņu slapjos, spalvainos vēderus, un tad mēs visi drīkstējām kāpt augšā pie rakstnieka mazajā istabiņā ar slīpo sienu un Baltijas karti pie tās.

Mūs cienāja ar gaišu, karstu tēju. Reizēm, kad bija saņemts no ārzemju draugiem kāds sainis, deva arī mums neparastus gardumus.

Lai gan no sarunām toreiz un tagad no lasītā par Jaunsudrabiņu zinu, ka viņu mājiņā reizēm bijis ļoti auksts, taču manās atmiņās ziemas apciemojumos ir tikai siltums, gaišā tēja, vienkāršība un miers.

Pa gaļo sarunu laiku starp Jaunsudrabiņu un tēvu par mani neviens nelikās zinis. Es drīkstēju netraucēti klausīties, skatīties un dzert tēju, kas mājā nebija parasts. Te man biedros bija arī 3 suņi. Dažreiz man uzdāvināja pastmarkas, saņemtas no ASV, Kanadas, Austrālijas un citām zemēm.

Vasarās— Mēs bieži Jaunsudrabiņu atradām dārziņā strādājot vai arī uz soliņa aiz mājas. Arī Nate bija tur. Reizēm viņa tīrīja saknes, strādāja rokdarbus vai darīja ko citu. Ievēroju, ka pie sola zālē vizēja zivju zvīņas.

Spilgti atmiņā uzglabājies kāds apciemojums: mēs pagriezāmies gar mājiņas stūri, J.J. sēdēja saulē uz sola un grieza savus nagus ar kabatas nazi. Viņš mizoja no nagu galiem plānu kārtiņu, it kā lobītu ābolu. Visā mierā nobeidzis savu darbu, aizvāza kabatas nazi un sniedza mums roku.

No tā laika es skaidri atceros viņa rokas ar apaļajiem nagu galiem.

Ja vasarā bija par vēsu vai karsts, mēs sēdējām lielajā istabā, sauktajā verandā pie atvērtām durvīm, lai suņi varētu brīvi ieiet un iziet. Tur uz kušetes gulēja viņu kaķis, kas arī reizēm piedalījās suņu rotaļās.

Dzimumdienas - Šinī pašā verandā es atkal biju ar tēvu kādā J.J. dzimumdienā. Kad ieradāmies, jau visi krēsli un soli bija aizņemti. Viesu bija daudz. Tie saspiedās ciešāk, arī mums iznāca vieta. Pats Jaunsudrabiņš likās kā pazudis lielajā pulkā.

Tur vajadzēja būt vairākiem vācu rakstniekiem, ciemiņi runāja par tiem. Šinī reizē es uzzināju, ka rakstniekam var būt arī „normāls maizes darbs." Tā stāstīja Vestfāles rakstnieks Hans-Dieter Schwarze. Šis jautājums man likās tik interesants — varbūt tādēļ, ka Schwarces kungs prata jauki smaidīt. Vēlāk uzzināju, ka J.J. nekad nav strādājis „normālu maizes darbu."

Sevišķi man patika dziedāšana. Šteplers dziedāja basā krieviski, kāda studente italiete — franciski. Šodien es zinu, ka viņa ir Boloņas koŗa dziedātāja. Toreiz es sevišķi priecājos par viņas gaiši zilajām, ļoti smailo purnu kurpēm. Visjaukākais man bija, ka šinīs viesībās varēja netraucēti būt visam klāt. Mans tēvs gar mani nelikās ne zinis, man nevajadzēja palīdzēt virtuvē, un pieaugušie mani lika mierā.

Otrreiz J.J. dzimumdienā es biju atkal pēc daudz gadiem. Jau ilgāku laiku mēs dzīvojām Sostes pilsētā. Mana tēva slimā sirds neatļāva vairs apmeklēt Jaunsudrabiņu Mēnes ezera malā. Vienīgā satikšanās bija vēstulēs.

Jaunsudrabiņam neklājās labi. Viņš gulēja Sostes slimnīcā. Mans tēvs arī uz turieni nevarēja aiziet, viņš lūdza mani sveicināt Jaunsudrabiņu 85. dzimumdienā (1962.).

Vairākus gadus viņu nebiju redzējusi Savādā baiļu noskaņā iegāju slimnieka istabā. Tur jau bija sapulcējušies vairāki viesi. Jubilārs negulēja, bet, gultā sēdot, sarunājās ar apsveicējiem. Mani viņš tūdaļ pazina, nosauca vārdā. Pie viņa gultas sēdēja Nate un priecājās par ciemiņiem.

Jaunsudrabiņa galva bija nedaudz baltāka, citādi viņš bija tāds pats kā manā bērnībā, viņa seja tāpat pauda pašcieņu. Draudzīgi un mīļi viņš teica dažus vārdus, runāja maz, toties viesi dzīvi un skaļi sarunājās pa grupām, tā ka rakstnieks pievērsās jaunam apsveicējam.

Tā bija viņa pēdējā dzimumdiena... ***Tulk. A. Rudzīte***

Mesas pilsēta Frankfurte

Taunus kalnu piekājē, Mainas krastā, atrodas Eiropas tirdzniecības centrs — Frankfurte. Tā lepojas arī ar Gētes pilsētas nosaukumu, jo šeit slaveņais vācu rakstnieks dzimis un viņa mājā ir iekārtots mūzejs,

Jau pirms gadu simtiem Frankfurtē krustojās svarīgākie tirdzniecības ceļi gan no ziemeļiem uz dienvidiem, kā arī rietumiem uz austrumiem pa zemi, ūdeni un vēlāk arī pa gaisu. Frankfurtē radies arī vārds mesa, ko min jau 1240. gadā, kad tur (tā raksta vēstures chronisti) notikusi pirmā mesa uz vācu zemes.

Kopš tā laika, ar īsiem pārtraukumiem, tiek rīkotas gadskārtējas Frankfurtes mesas. Pēckara gados tās ļuvušas tirdzniecības konjunktūras barometrs ne tikvien Vācijai, bet visas Eiropas mērogā.

Starptautiskā pavasara un rudens mesas notiek astoņās milzu hallēs (tās aizņem 245.000 m^2). Tur savas novietnes ierīko 57 valstu 4357 firmas ar lielāko patēriņa preču piedāvājumu pasaulē. Ik gadu aug izstādītāju un apmeklētāju skaits. Nemaz nerunājot par parasto publiku, mesu apmeklē 100.000 firmu pārstāvji no 100 valstīm, attiecīgu tirdzniecības nozaŗu speciālisti-iepircēji. Pasūtinājumu līgumus slēdz uz vietas. Telpu trūkuma dēļ daudzas ārzemju firmas gaida gadiem uz iespēju izstādīt savus ražojumus Frankfurtes starptautiskās pavasara un rudens mesās.

Mesas piedāvā kā vienkāršos patēriņa ražojumus, tā arī augstākās luksa preces.

Vieglākai pārskatāmībai mesas iedalījumā ietilpst arī 8 t.s. aroda mesas: Lietiskā māksla, rotas, saimniecības piederumi, apgaismošana, drogērija, rakstāmlietas u.t.t.

Sevišķu ievērību pelna nodaļas: „Skaistāk dzīvot" un „Gaumīgi klātais galds". Te savus slavenos porcelāna, kristalla, keramikas, stikla, cinka traukus un sudraba galda piederumus piedāvā 800 pasaules firmas (ārzemju izstrādājumi 51%). Gaumīga galda klāšanas māksla; jaunām idejām un fantazijai nav robežu, radot ikdienai un greznajiem banketiem klātos galdus.

Mesas rīkotāji un izstādītāji konstatējuši, ka cilvēkos (patērētājos) ir jūtamas pārmaiņas kā dzīves stilā, tā „vērtību" izjūtā — cilvēki meklē praktisku, bet arī aistētisku veidojumu. Tātad izdoma un gaume ir tā mēraukla, pēc kuŗas izstrādājumus var pārdot un godalgot. To visu var teikt arī par „Skaistāk dzīvot" nodaļu.

Mesas atsevišķās telpās notiek priekšlasījumi ar diskusijām — par perspektīvām Eiropas un pasaules patēriņa preču rūpniecībā. Referenti ir ievērojamas personas Eiropā. Apbrīnojama ir vācu organizācijas spēja šo grandiozo Frankfurtes mesu iekārtot un vadīt. Izstādes hallēs visur augstākā technika pēc jaunākām prasībām. Jau mēnesi pirms mesas sākuma interesenti saņem katalogus ar izstādītāju firmu vārdiem un novietņu atrašanās precīzu apzīmējumu. Viesnīcās izdara istabu rezervēšanu. Satiksme, jau no lidlauka, koordinēta ar speciāliem autobusiem. Mesas terriorijā nepārtraukti braukā no halles uz halli speciāls „vilcieniņš". Restorāni, kafejnīcas — viss pieejams izstādes hallēs. Arī internacionālā prese jau laikus saņēmusi ielūgumus un informāciju kad, kur un kas mesas laikā notiks. Prese un televīzija tad arī raksta un rāda par šīm 5 intensīvajām darba dienām Frankfurtes mesā.

Frankfurte ir ceļojuma vērta, kaut vai tikai mesas dēļ!

E. Drunviņš

KESVIKA

● DV Kesvikas nodaļas 9. gadasvētki ar atceres aktu un programmu notiks 12. septembrī pl.19, Optimistu zālē (Church Str. aiz North Gwillimbury arēnas), Kesvikā. Pēc svinīgā akta sekos saviesīga sadzīve. Viesi — nacionālpolītiskās dzīves atbalstītāji, laipni lūgti sarīkojumu apmeklēt.

SV. KATRĪNAS

● Mednieku un makšķernieku klubs 5. septembrī pl. 9 rīko gadskārtējās internās mazkalibra šaušanas sacensības Glenn kluba šautuvē (parastā sacensību vietā). -ons

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

KONCERTS
PAULIS ŠĶETRIS — bass
SANDRA MOGENSEN — klavieres
Otrdien, 15. septembrī
plkst. 20.00
HELICONIAN ZĀLĒ
35 HAZELTON AVE, TORONTO
Ieeja pret ziedojumiem.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Atzīmējot Molotova-Ribentropa slepenā līguma parakstīšanu 1939. gadā, BATUN rīkoja Melnās lentes dienas demonstrāciju Rokfellera centrā Ņujorkā, Piektā avenijā, starp 49. un 50. ielu. Tautību pārstāvji bija ieradušies ar karogiem un dažiem plakātiem. Demonstrācijā varēja redzēt pa vienam Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Polijas, Solidaritātes un ASV karogam, pāris plakātus turēja skolnieki, dažus citus nesa pieaugušie. Dzelzs būrī tautas tērpā bija ,,ieslodzīta'' latviete Anna Treimane. Runāja divi Lietuvas pārstāvji, pārstāvis no Baltkrievijas, Poliju pārstāvēja Aušvicas nometnes kādreizējais ieslodzītais M. Preslers, no igauņiem runāja J. Simansons, no latviešiem Jaunatnes apvienības pārstāvis Ivars Slokenbergs, kas nolasīja arī rezolūciju, ka Molotova-Ribentropa slepenais pakts būtu anullējams. Runas dzirdēja tikai tuvumā stāvošie, jo mikrofons gandrīz nedarbojās.

Rokfellera centrs ir viena no dzīvākām un labāk apmeklētām vietām Ņujorkā, kur vienmēr apgrozās cilvēki. To netrūka arī šoreiz. Tikai samērā maz varēja redzēt Austrumeiropas zemju pārstāvjus, vēl mazāk demonstrantus tautas tērpos. Amerikāņi tomēr apstājās, saņēma izdalītās lapiņas, varbūt dažs arī tās izlasīja, bet uz ietvēm nosviestas redzēja maz. Liekas, ka demonstrācija nebija labi noorganizēta, trūka pievilkšanas spēka, kas liktu cilvēkiem apstāties un klausīties vai novērot. Derētu kāda mūzika, tautasdziesma vai vismaz bungu rībināšana, kas pievērš gaŗāmgājēju uzmanību. Cilvēki mainījās, klausītāju pulks nebija liels, bet divās stundās varbūt tur apstājās pāris tūkstoši. Programmu atkārtoja stundu vēlāk, kad mikrofonu darbība bija skaļāka. Runu saturā bija lasījumi no veciem samizdatiem, ko darījuši vai rakstījuši cilvēki pagrīdē. Sanāksmē arī nolasīja, ka šinī dienā notikušas demonstrācijas Rīgā, Viļņā un Tallinā. Rīgā piedalījušies ap 5000 latviešu, kaut 3000 nav tikuši tuvumā. Viļņā piedalījušies 2000, bet par Tallinu skaitļi nebija zināmi.

Melnās lentes dienas organizēšana bija uzticēta poļiem, bet kādas trīs nedēļas pirms tam tie atteicās. To apņēmās organizēt BATUN, bet īsā laika dēļ panākumi nebija lieli.

● Kapu svētku dievkalpojumā 16. augustā Brāļu kapos Katskilos dievkalpojumu vadīja māc. R. Zariņš, spredikoja māc. L. Saliņš, korāļus spēlēja Māris Kristapsons, soliste Astrīda Neilsone-Cepure, soprāns. Latviešu kaŗa invalidu apvienības goda sardze ieņesa Latvijas karogu, bet vainagu bija sagādājusi kāda puķu pārdevēja. Iesvētīja 22 urnas un 7 piemiņas plāksnes. Starp iesvētītām urnām bija arī farmacijas doktora Kārļa Konstantina Kazerovska pelni. Viņš bija mācības spēks ASV. 11. jūlijā no Ņudžersijas bija atvestas 13 Bierņu ģimenes urnas, kam 18. jūlijā vēl pievienoja trīs citas no Ņudžersijas. Piemiņas plāksni iesvētīja Jānim Benjaminam, kādreizējam laikraksta ,,Jaunākās Ziņas'' ārlietu nodaļas vadītājam, Kārlim Ozolam, bij. Latvijas sūtnim Maskavā, un tieslietu maģistram Edumundam Leimanim no Brazilijas, kam jau 1957. g. uzstādīja piemiņas plāksni San Paulo. Latviešu Korporāciju apvienība nolika ziedus pie plkv. Kalpaka plāksnes. Cilvēku šoreiz bija mazāk nekā citās reizēs. Iepriekšējā vakarā māc. R. Zariņš vadīja svecīšu dievkalpojumu Brāļu kapos.

● Latviešu Kaŗa invalidu apvienības īpašumā ,,Rota'' izgatavota jauna zemes platforma ar diviem karoga mastiem. Projektu zīmējis arch. A. Adamsons, līdzekļus mastu ierīkošanai ziedojis Latviešu palīdzības fonda pārvaldnieks un kasieris J. Kraševskis. Nākamais lielākais sarīkojums paredzēts 19. un 20. septembrī, ko rīko latviešu kaŗavīru organizācijas LKIA, Virsnieku apvienība un DV apvienības. Paredzēts Longailendas vīru ansambļa koncerts, kas notiks Ņujorkas draudzes nometnes telpās. Kapu svētki 4. oktobrī. **Vk**

Latviešu jauniešu demonstrācija Vašingtonā.

GRAND RAPIDI

● Latviešu ev. lut. draudzes dāmu komitejas organizētais rudens sabraukums un sarīkojums dr. lauku īpašumā Mežvidos 6. septembrī pl.12 dienā. Sarīkojumu ievadīs dievkalpojums, kam sekos laicīgā daļa, kuŗā piedalīsies Kalamazū DV apvienības ansamblis Piltenes Prāģeri. Akordeona un elektronisko ērģeļu pavadījumus spēlēs Mārīte Strautiņa. Paredzēta saistīga programma, kuŗā vairāki jauniestudējumi. Dāmu komiteja gādās par pusdienām un kafiju. Dievkalpojums šinī dienā baznīcā nenotiks. Abos sarīkojumos ikviens laipni gaidīts.

● 9. augustā pēkšņi miris 45 g. v. Aivars Knuble. Nelaiķi no O'Brien-Egebine-Gerst apbedīšanas nama izvadīja 12. augustā māc. J. Mednis un guldīja zemes klēpī Vudlavna kapsētā. Par viņu sēro dzīvesbiedre, divi dēli, māte, vairāki citi tuvinieki, radi un draugi. **V. Z.**

BALTIEŠU DEMONSTRĀCIJA VAŠINGTONĀ

Drūms un pelēks bija 22. augusta rīts, kad 15 latviešu jaunieši uzsāka 36 stundu bada streiku Linkolna piemineklja pakājē, lai solidārizētos ar demonstrantiem Baltijas valstīs sakarā ar Molotova-Ribentropa pakta 48. gadadienu. Jau pirmajā stundā sāka līt, bet demonstranti lietus mēteļos un ar lietussargiem visu dienu cītīgi dalīja skrejlapas ļaužu bariem, kas plūda gaŗām trīs Baltijas valstu karogiem un plakātiem apņemtajai vietai. Vasaras tūristu uzmanību īpaši pievilka jauniešu dziedāšana un latviešu mūzika, kā arī interesantie krekli ar politiskiem saukļiem. Grupa poļu vēlējās iegādāties ,,Net, net Soviet'' kreklus, lai ņemtu tos līdzi uz Poliju. Nakti demonstranti pavadīja turpat uz vietas guļammaisos. Otrā rītā, saulei lecot, jaunieši atsāka skrejlapu dalīšanu agrīniem skrējējiem un vēlāk tūristu drūzmai, kas interesējās par demonstrācijas mērķiem un notikumiem Baltijas valstīs. Svētdien laiks izvērtās lielisks, un vairāki tūkstoši tūristu dienas gaitā iepazinās ar Baltijas valstu vārdiem un to likteni. Bada streika dalībnieku omu īpaši pacilāja ziņas par demonstrāciju gaitu Latvijā un Lietuvā, ko piegādāja PBLA informācijas birojs. Svētdienas pusdienā demonstrācijas vietā ieradās grupa lietuviešu un igauņu, kas īpašā ceremonijā nolasīja Molotova-Ribentropa pakta tekstu, un lietuviešu priesteris aizlūdza par okupēto Baltijas valstu iedzīvotājiem. Demonstrācija tika atzīmēta Vašingtonas radio un TV vakara ziņās, to saistot ar notikumiem Baltijas valstīs. **Vk**

Uzticīgā sardzē

Vēl esam mājās. Salaca plūst, straumē spoguļodama brīnišķas krastu ainavas — ar mežiem, lauku sētām, līdumiem un jaunceltām mājām. Ventas ūdeņi virza plostu rindas, tā ieplūdinot vērtības bagātību pūrā. Daugava šurp un turp šūpo kuģu kŗavas, ar svētību un dzīvotspēju jaunajai valstij. Tautas jaunās audzes apzinās tās vērtību un savu pienākumu, solot visu no sevis, lai jaunā valsts augtu garīgā un fiziskā stiprumā. Viss zaļo, kuplo un zied.

Ir karstas vasaras dienas. Saule dedzina debess lokā. Vecāķu jūrmalas kāpās nākotnes darbam vingrinās topošie Latvijas mežkopji — mēra, vēro, vērtē un aplēš. Tikai paretam augšup ceļas skats uz tālumā vizmojošu celtni, kas slējusies Daugavas krastā, pie ietekas jūrā. Tā Daugavgrīvas Baltā baznīca, ar torņa smaili urbjoties zilās vasaras debesīs.

Vecāķu zvejnieki zināja stāstīt, ka darbu vietējā baznīcā sācis jauns mācītājs. Bet mēs bijām aizņemti savās prakses gaitās, varbūt arī pieguruši un neuzņēmīgi atelpas brīdī klausīties, ko sludina draudzes jaunais gans. Kas lai zina — varbūt nākotnē vēl nāksies sastapties ar šo Dieva vārdu kalpu?

Cilvēka dzīves ritējums pilns pārsteigumu un nejaušību. Un tā pēc nepilnām divām gadu dekadām, kad mūsu valsts pieredz briesmas un daļa tautas nonāk svešumā,

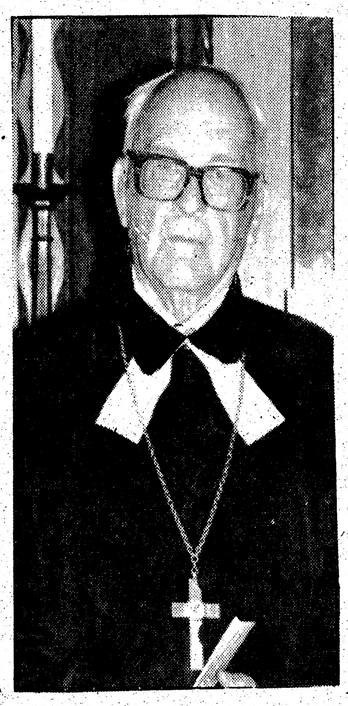

1952. gada 18. novembŗa latviešu dievkalpojumā Amerikā atskan Daugavgrīvas Baltās baznīcas mācītāja Teodora Zīraka balss. Šo lielo svētku dievkalpojums viņa ierosmē arī ievada sākumu un nostiprināšanos latviešu Krusta draudzei svešumā — Ročestras pilsētā, Ņujorkas pavalstī. Un tikai tā arī tuvāk uzzinām māc. Zīraka darba gaitas dzimtenē, paša aprūpētās Daugavgrīvas Baltās un Bolderājas draudzēs.

Kuŗš gan, braukdams lejup pa Daugavu vai klaiņājot Vecāķu kāpās ar dzintartīro smilti, nebūs pārdzīvojis gaiša aicinājuma izjūtu, skatoties augsti slietā dievnama tornī vai klausoties zvana dungojumā, kas aicina dievišķām pārdomām un noskaņai!

Mācītājs Teodors Zīraks dzimis 1902. gada 25. augustā, mācītāja amatā ordinēts 1933. gada februārī. Viņa darba posmā dzimtenē atzīmējams vēsturisks moments — Daugavgrīvas Baltās baznīcas 150 gadu pastāvēšanas atcere. Šai gadījumā dievnams iegūst atjaunotu spozmi, draudze uzceļ jaunu kapliču, izveido un atsedz piemiņas plāksni draudzes locekļiem — brīvības cīnītājiem, lai tā runātu tautas nākamajām audzēm.

Māc. Zīraka rūpju lokā ne tikai dedzīgs Dieva vārds, bet arī draudzes saliedētība un ticības apliecinājums kopīgam darbam par svētību savai tautai. Šīs iezīmes un cenšanās ir arī Z. darbam trimdas apstākļos, kad izkliedē ts dvēseles jāapvieno kopīgām gaitām svešumā. Jo mūsu izturība un ilgas pēc labākas nākotnes bez draudzes un baznīcas nav iedomājamas. Un tā 1952. g. īstenojas māc. T. Zīraka un tautiešu kopējā iecere: 29. oktobrī Sirakūzās notiek pirmais dievkalpojums, kas ievirza sākumu Kristus draudzes tapšanai, bet Ročestrā 18. novembŗa dievkalpojumā veidots pamats latviešu Krusta draudzei. Un tā māc. Zīraks uzsāk kalpošanu divās trimdas draudzēs, šo darbu turpinādams līdz brīdim, kad visas zīmes rāda viņa astoņdesmito dzimšanas dienu.

Māc. Zīraks var būt dziļi gandarīts par tiem svētīgiem gadiem, ko viņš aizvadījis draudzes gana darbā. Viņš atestējis sevi par pienākuma cilvēku, kam no dvēseles dzīlēm izstaro mīlestības darbs un patiess kalpošanas prieks Dieva vārdam.

Liecība par viņa dedzību nebūtu pilnīga bez kāda svarīga raksturojuma. Kalpojot savām draudzēm dzimtenē, viņā bija izveidojusies sirsnīga draudzība ar Daugavas grīvu sargātājiem kaŗavīriem, kuŗi arī bija Dieva vārda klausītājos. Spredikų saturu vareni cēla mācītāja atzinumi un liecības par kaŗavīru pienākumiem un upuriem kā strēlnieku tā atbrīvošanas cīņu laikā. Patriotiskais savijās ar reliģisko. Šo tencinājumu mūsu kaŗavīru darbam māc. Zīraks paņēmis līdzi svešumā, kad mūsu vēsturisko notikumu atcerē un godināšanā uzdzirkst ar dziļu patriotismu un tēvzemes mīlestību. Tas ir nepieciešams un svarīgs atgādinājums — bez Dieva vārdu spēka turēt skatam un sirdij arī mūsu kaŗavīru nopelnus un viņu upuru nemirstīgo lielumu, kas likts mūsu tēvzemes brīvības pamatos un bez kuŗiem tautai nebūs gaidītās atdzimšanas.

Astoņdesmitpiekto, slieksni pārkāpjot un gaŗo jūdzi tālāk soļojot, lai Kristus vārda gaismas teicējam neizsikstoša cerība, sirdsdedze un uzticība Dieva nolemtībai mūsu grūti piemeklētās tēvzemes liktenī. **A. Sed.**

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel 465-5225

Svētdienās iepriekš sazinoties pa tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
sākot ar 1987. gada 29. jūniju
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 21.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 21.00.
Trešdienās slēgts.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 23.00.

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
● Izjusti personīgi pakalpojumi
● Pastāvīga kapella
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

DR. ROBERTS U. VAGNERS, O.D.
OPTOMETRIST
3439 YONGE STREET
TORONTO, ONTARIO M4N 2N1
TELEPHONE
(416) 485-5233

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozar
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
Piedāvā: ● lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
● žāvētus tītarus, zivis,
● pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
● klāj viesību galdus.
Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

Grāmatas dāvanām

J. Ķēniņš — Kanta latviskās cilmes problēmas	$14.50
A. Silgailis — Latvian Legion	$25.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking	$12.00
Latvju Enciklopēdija 1	$48.00
Latvju Enciklopēdija 2	$52.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas	$12.00
H. Biezais — Saki tā, kā tas ir	$16.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums	$ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti	$ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis	$ 6.60
Garīgs apskats II	$15.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares	$27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām	$12.00
Latviešu lietiskā daiļdare	$20.00
I. Gubiņa — Uz akmeņa stāvēdams	$18.00
L. Bērziņa — Jaunības atblāzmā	$16.00
A. Alksnis — Panaceja un viņas mācekļi	$18.00
A. Eglītis — Svešais cirvis cērt un cērt	$ 9.00
A. Kraujiete — Spoguli, spoguli, atklājies, dzejas	$14.00
M. Zichmanis — Brāļi Zēbergi	$14.00
Latvijas dzirnavas	$39.00
Dainu izlase — Ozols	$12.00
E. Grīslis — Uz ērgļa spārniem	$19.00
O. Perro — Vestures veidotāji	$20.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm	$24.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns	$12.00
Laiks, telpa, ļaudis IV daļa	40.00
K. Osis — Uz utopiju tilta	$13.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs	$12.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
Latvija — sienas kartes	$12.50
O. Perro — Holmas cietoksnis (trešais izd.)	$20.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm	$12.50
Ceichners, A. — Latvijas bolševizācija 1940—1941	$27.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.
DV Grāmatnīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd., iesk., no pl. 12.00 līdz pl. 18.00
Slēgta sestdienās no 15. jūnija līdz 15. septembrim.
DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.
Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai no pl. 15.00-20.00
Slēgta sestdienās no 15. jūnija līdz 15. septembrim.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
5165 Yonge St., Willowdale, Ont. M2N 5P5
(Veikals atrodas pie North York Center — Yonge & Park Home krustojuma)
733-4515 733-4516
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
Piegāde Toronto, priekšpilsētās un visā pasaulē.
Akceptējam galvenās kreditkartes.
Auto novietošana veikala ēkas aizmugurē.
Pārdodam atsevišķus Latvija Amerikā numurus.
Inta Gugāns-Tauriņš

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Piltenes Prāģeŗi

Kā radusies ideja par Piltenes Prāģeŗiem, tuvāk pastāstīja vad. Richards Rollis:

„Reiz kādā amerikāņu nespējnieku mītnē apmeklēju vecu latviešu kaŗavīru. Mani aicināja pabūt kopā zālē, kur notika bankets veco ļaužu iepriecināšanai. Pēc azaida zālē uzstājās kvartets dziedoņu ar senām dziesmām. Kvarteta vadītājs paskaidroja, ka viņu uzdevums ir uzturēt dzīvas sen jau aizmirstās amerikāņu tautasdziesmas un balādes. Šāda veida kvarteti ir katrā ASV pilsētā, apvienoti organizācijā. Tā viņam radusies ideja iedzīvināt arī mūsu tautiešu labā šo domu, un radušies vīri, kas labprāt mīl skandināt mūsu tautā aizmirstās balādes, ziņģes, kaŗavīru romances un tautasdziesmas.

„Mums gan ir vairāk par kvartetu, mēs sagatavojam savus priekšnesumus kāda instrumenta vadībā. Dziesmas sameklēju un iemācu es ar Mārītes Strautiņas veiklo palīdzību, pavadot gan uz klavierēm vai elektroniskām ērģelēm, akordeona vai kokles. Mūsu sastāvā pirmo tenoru dzied Ojārs Puriņš, Jānis Vaseris un Richards Rollis. Otrus tenorus — Kārlis Ilēns, Jānis Kalniņš, Zigfrīds Jirgens, Ādolfs Ozols un Roberts Zaķis. Pirmie basi: Pauls Sīka, Arvīds Žumburs, Jānis Žumburs un Zigfrīds Tomsons. Otri basi: Jānis Pone un Viestarts Aistars. Kopā 15. Mūs savā paspārnē pieņēmusi Kalamazū DV apvienība.

Nosaukums Piltenes Prāģeŗi pieņemts no kādas senos laikos Piltenē pazīstamas ceļojošas dziedoņu grupas. Visas dziesmas mēs brīvi harmonizējam un cenšamies skaidri izdziedāt vārdus, lai saturs liktu klausītājiem pārdzīvot to skaistumu. Esam jau trijos gados paspējuši iepriecināt tautiešus Kalamazū, Saginavā, Indianapolē, Detroitā, Mežvidos un Gaŗezerā jau otru gadu Daugavas vanagu sabraukumā. Centīsimies to darīt ar Dieva palīgu arī uz priekšu."

A. Zaube

Detroitas Latviešu skolas 23. izlaidums. 1.r. no kr.: skolas absolventes: Ginta Kukaine, Ivete Augenberga, Larisa Lāce; 2.r.skolotājas: A. Lenša, Ā. Olte, Ē. Avotiņa, V. Markova, A. Kukaine, L. Zariņa.

Foto H. Ludiņš

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Ludzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

vienu gadu	— Kanadā	$46.00,	ASV	$46.00
6 mēnešiem	"	$24.00	"	$24.00
3 mēnešiem	"	$14.00	"	$14.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents pagarinājums

Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtami 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9.

Latviešu nams Toronto

IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko GODĪBU GALDUS

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Tel. 922-2931

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI šuj apģērbus pēc mēra un gaumes

Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider

7 Riverview Gardens — 769-9535

PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

RM NSM

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

DARRELL KENT REAL ESTATE LTD.

Jau 9 gadus latviešu pārstāvis

JĀNIS KORBS

Sales Representative

Biroja: 534-6381
Mājas: 461-9359

902 Bathurst Street Toronto, M5R 3G3

RATAS OPTIC

Igauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
465-8648

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

LNJAK kongress '87

notiks uz salas Catchacoma ezerā no 9.—12. oktobrim, ap 200 km no Toronto, Pīterboro apkārtnē.

Viesosies Austris Grasis (no Vācijas), Didzis Rozenbergs (pārbēdzis no Latvijas) un Simone Krūmiņa (izceļojusi no Latvijas). Piedalīšanās $130 par personu. Tuvāka informācija un reģistrācija pie

Silvijas Tint,
20 Ellendale Dr.,
Scarborough, Ont.
M1P 1N2 Canada
(416) 755-9173

Atri, glīti un lēti

iespiežam

dažādus ielūgumus

Tel. 466-1514

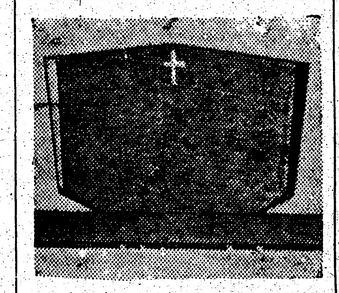

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets.
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

AMBER PRINTERS AND PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Dagmara Vallena

Ko nozīmē informācijas brīvība?

Uzskatu šķelšanās Apvienoto Nāciju forumā

Nu jau 12 gadus AN nodarbojas arī ar tematu par publisko informāciju. Tieši šai jautājumā krasi parādās atšķirības rietumu demokratisko valstu un dažādo diktatūru starpā, ieskaitot PSRS un Austrumeiropas satelītzemes. Rietumvalstis vairāk rūpējas par AN Informācijas centru uzturēšanu dažādās valstīs un cenšas panākt AN komunikācijas satelīta ievadīšanu orbitā, ar kuŗa palīdzību varētu sniegt daudz svarīgu padomu veselības kopšanā, bērnu audzināšanā, zemkopībā un vispārējā izglītībā. Diktatūras no šāda satelīta baidās, jo tas sniegtu informāciju, ko nebūtu iespējams cenzēt. Tāpēc Padomju Savienība ar tai pakļautajām valstīm stūrē uz otru pusi un daudz laika patērē debatēs par t.s. ,,Jauno pasaules informācijas un komunikācijas iekārtu''. Lai savā pusē dabūtu Trešās pasaules valstis, Kremlis un tā satelīti šais debatēs uzsver starptautisko ziņu aģentūru technoloģiskās priekšrocības un apgalvo, ka tādā veidā jaunajām valstīm tiekot nodarīts pāri: viņu ziņu aģentūras nevar sacensties ar starptautiskajām, kas interesējas vienīgi par ziņām, kuŗas svarīgas pasaules mērogā; tāpēc īstie apstākļi jaunajās valstīs paliekot bez ievērības.

Šādā apgalvojumā ir sava daļa patiesības un to atzīst kā starptautiskās ziņu aģentūras, tā rietumvalstis. Tās būtu gatavas financiāli un technoloģiski palīdzēt, lai jauno valstu prese varētu ieņemt pienācīgo vietu pasaules informācijas laukā. Bet visāda paveida diktatūras īstenībā šai virzienā nemaz nav ieinteresētas. Viņu galvenais nolūks ir panākt, lai starptautisko ziņu aģentūru reportieŗiem būtu liegtas tiesības uzturēties un strādāt viņu territorijās, jo tā vieglāk varētu ļaudis apspiest, nodoties masu slepkavībām un citiem pārkāpumiem, ka ne gailis pakaļ nedziedātu (jo vietējo presi jau viņi prastu noturēt stingri grožos).

Tomēr tieši mūsu laikos technoloģijas attīstības dēļ informāciju nākas aizvien grūtāk apspiest vai ierobežot. Lielbritanijas pārstāvis trīs nedēļu garajās AN Informācijas komitejas debatēs, kas nesen beigušas AN galvenajā mītnē Ņujorkā, tās tapēc arī nosauca par ,,atpakaļrāpulīgām veltīgām pūlēm. Tomēr AN Informācijas komiteja ar balsu vairākumu pieņēma vairākus priekšlikumus, kam ASV balsoja pretī, nosaucot tos par pašos pamatos nepareiziem (pārējās rietumvalstis šai 69 valstu komitejā šoreiz atturējās no balsošanas). Amerikāņu pārstāve R. Bērstīne savā runā uzsvēra: ,,Jebkuŗa valsts it uzskatāma par patiesi demokratisku vienīgi gadījumā, ja tā ļauj saviem pilsoņiem saņemt informāciju no visiem pieejamiem avotiem un neapspiež arī izteikšanās brīvību. Tiesības uz informācijas saņemšanu un tālāksniegšanu ir visu citu tiesību pamatos, uz kā bazējas Apvienotās Nācijas. Tāpēc ir tik svarīgi neierobežot informācijas brīvību ar visādiem noteikumiem. Vārds ,,iekārta'' (Bērstīna te runāja par proponēto ,,Jauno pasaules informācijas un komunikācijas iekārtu'') jau pats par sevi nozīmē politisku vai ekonomisku sistēmu, kas cenšas pakļaut sev uzskatu un izteikšanās brīvību''.

PSRS un citas diktatūras cenšas ieviest cenzūru pasaules apjomā arī citādos veidos. Bērstīna savā runā atgādināja 1978. g. Polijas ierosināto ,,deklarāciju, kā pasaules tautām nākotnē uzturēt mieru'', kur ieteikts aizliegt paust uzskatus, kas varētu veicināt naidu tautu vai rasu starpā. Bet arī tā ir izteikšanās brīvības ierobežošana un šādu teikumu vai pusteikumu dēļ ASV nevar parakstīt vairākus svarīgus starptautiskos līgumus: jo vārda brīvība ir tiesības, kas paredzētas ne tikai AN universālajā Cilvēka Tiesību deklarācijā, bet arī ASV konstitūcijā.

Nebeidzamās pārrunas par ,,informācijas uzlabošanu'' iesākās samērā nevainīgi 1975. g., kad AN ģenerālasambleja izteica neapmierinātību pa sekretāriāta publiskās informācijas daļas sekmēm, prasot, kāpēc tik maz pasaules presē parādās ziņas par AN daudziem dažādajiem pasākumiem. AN darbinieki aiztāvējās teikdami, ka presei ir pieejama visa vajadzīgā informācija, bet žurnālisti raksta par tematiem pēc pašu izvēles. Pēc 3 gadiem ģenerālasamblejas darba secībā jau parādījās atsevišķs punkts veltīts informācijas jautājumiem. Pirms nonākšanas plenārsēdē, visus ģenerālasamblejas darba punktus pārrunā vienā no 8 komitejām, kur tos sakārto pēc tematiem: vai nu par financiālām vai dekolonizācijas lietām u.t.t. Šis darba punkts toreiz nenonāca vis (kā to varēja gaidīt) Trešajā komitejā, kur pārrunā sociālos, humānitāros un kultūras jautājumus, bet gan speciālā politiskā komitejā, kur uzreiz iedegās debates par cenzūru un informācijas ierobežošanu. Nodibināja speciālu komiteju AN publiskās informācijas aktīvitāšu apskatīšanai, sākumā ar 41 locekli. Šī komiteja gadu gaitā pieaugusi uz 69 locekļiem un nu pārrunā informācijas jautājumus vispār. Kopš 1980. g. darbā iesaistījusies arī UNESCO (Apvienoto Nāciju Izglītības, Zinātnes un Kultūras organizācija), kuŗas sēdeklis Parīzē. Diemžēl, tieši šais gados UNESCO pārdzīvoja krizi un Trešās pasaules valstis to izmantoja saviem chaotiskajiem dumpības izpaudumiem; tāpēc arī kopīgi darinātais ,,Jaunais pasaules informācijas un kommunikācijas iekārtas'' plāns nes šīs iezīmes.

Pēdējā laikā gan jaunās valstis iemainījušās izteikt savu neapmierinātību padomju paspārnē, lai tādējādi izspiestu no rietumvalstīm vajadzīgos līdzekļus. Tā kā AN komunikācijas satelīts (ar ko visas lielās pārrunas sākās) īstenībā būtu Trešai pasaulei it noderīgs, var jau būt, ka beigās pie tā arī nonāks. Tāda situācija sagādātu Padomju Savienībai pavisam neērtu stāvokli, jo pašreizējā ,,atklātības'' periodā tai nāktos gauži piestrādāt, lai pret to atrastu šiem laikiem piemērotus argumentus.

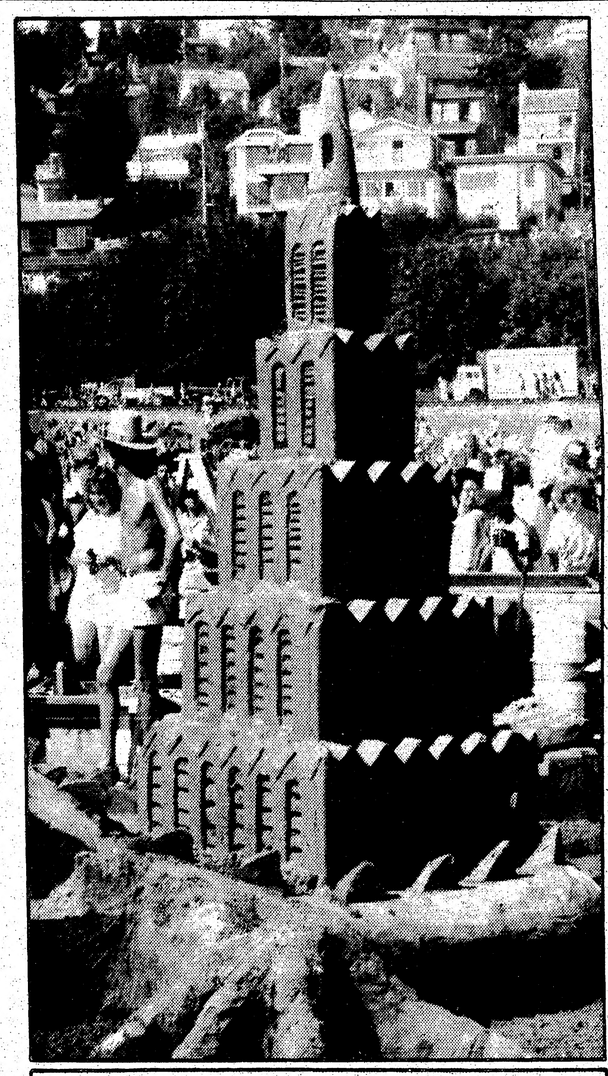

Astotās Kanadas smilšu pilļu celšanas sacensības pagājušā mēnesī notika Britu Kolumbijā.

Šeit smilšu pilis ceļ...

Britu Kolumbijas dienvidrietumu stūrī pie ASV robežas atrodas White Rock pilsētiņa ar nepilniem 15.000 iedzīvotājiem. Tās lielākā pievilcība ir 3 jūdzes garā jūrmala, kas stiepjas gar saulaino Semiahmoo jūras līci. Šeit 12. jūlijā notika Kanadas astotās atklātās Smilšu Pilļu celšanas sacensības.

Kad bēguma ūdens bija atstājis plašus smilšu laukumus, 136 reģistrētas sacensību vienības, katra savā ierādītā laukumā, sāka celt pašu iecerētos mākslas brīnumdarbus. Sacensību grupas bija sadalītas 10 katēgorijās. Pirmajā bija tikai tie, kas iepriekšējo gadu sacensībās bija ieguvuši uzvaras un 10. katēgorijā tikai iesācēji. Pārējām katēgorijām bija katrai sava tēma.

Jau no agra rīta skatītāju tūkstoši sāka plūst no visām debess pusēm, un ap pusdienu laiku pilsētiņa bija ,,līdz griestiem'' pilna. Laimīgi bija tie, kas ieradās ar laivām un tās noenkuroja izrādes pirmajās rindās. Arī Kanadas ministru prezidents Braiens Malrūnijs ar ģimeni izmantoja šo ceļu un ieradās ar strūklu laivu (hovercraft).

Trijos pēcpusdienā celšanas darbi beidzās, un tiesneši, skaitā 3 katrai katēgorijai, sāka izvērtēt darbus un piešķirt godalgas, kuŗas bija vismaz 3 katrai katēgorijai. Pasaules meistara titulu un pirmo godalgu 5,000 dol. apmērā ieguva Hardcore grupa no Redondo, Kalifornijā. Pavisam godalgās tika piešķirti 27,000 dol. Rīkotāji lēsa, ka skatītāju bijis ap 200.000.

Ap pl. 4 noenkurotās laivas sāka šūpoties paisuma viļņos, un ūdens sāka pildīt izraktās renes pie skulptūrām. Noguršie skulptori aizvāca savus darba rīkus un skatītāji sāka izklīst.

Klusa rezignācija nolaidās pār Semiahmoo līci, kur zem rietošās saules apzeltītiem viļņu ripuļiem izira cilvēku celtās smilšu pilis.-

Jāz. Ruško

Man ir vēl mātes valoda,
Tā asina kā galoda,
Kā zelta upe vārdi plūst,
Sirds tēvu zemei neatlūst.
N. Kalniņš

TLB Sestdienas skola sāks savu 1987/88 mācību gadu 12. septembrī.

Reģistrēšanās pl. 9 no rīta.
Mācību sākšanas akts pl. 10 no rīta Jesse Ketchum skolā, 61 Davenport Rd.
Skolā uzņem bērnus ar trīs gadu vecumu.
Tuvākai informācijai lūdzam zvanīt: 491-0560 vai 762-5559

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS SESTDIENAS SKOLAS PADOME

SV. ANDREJA BAZNĪCAS AICINĀJUMS

pūšamo instrumentu spēlētājiem

piedalīties 10 gadu JAUNIEŠU ADVENTA KONCERTĀ.

Lūdz pieteikties pie
Zintas Briedes, tel. 461-3408.

Draudzības lokā

Latviešu skautu un gaidu 5. Lielā nometne

1987.g. 23. augusta rīta ausmas stari lēja savu gaismu pār latviešu skautu un gaidu 5. Lielo nometni Draudzības lokā, kad uz ceļa pulcējās vadītāji ar saviem pulciņiem, lai stātos ierindās gājienam uz nometnes atklāšanu. Karogu laukumā jau pulcējās viesi un vecāki atklāšanas ceremonijai.

Pirmie laukumā iesoļoja vad. L. Klētniece un vad. F. Sīpols, ievedot vienību Latvijas karoga nesējus. tiem sekoja skautu un gaidu vienības ar saviem baltajiem karogiem. Parādē piedalījās 10 gaidu un 11 skautu vienības no ASV un Kanadas, arī trīs pārstāvji no Austrālijas jendām. Parādi pieņēma Lgp. vad. B. Dumpe, LSPPp. vad. A. Budrēvics, Lsp. vad. A. Artmanis un nometnes rīkotāji vad. I. Šmidchene un vad. J. Zaļums.

Atklāšanas uzrunā B. Dumpe pieminēja, ka 1987.g. iezīmējies ar spilgtiem jauniešu patriotisma apliecinājumiem kā svešumā, tā dzimtenē. Mēs varam būt lepni par mūsu jauniešu latvisko pašapziņu. Arī Draudzības lokā nometne ir sava veida latviešu patriotisma izpausme. Latviešu skautu un gaidu organizācijas savos 70 un 65 darbības gados ir nerimtīgi audzinājušas bērnus un jauniešus, lai tie izaugtu par krietniem tautas locekļiem. Mūsu darbības pamati ir droši: uzticība Dievam un Latvijai, palīdzība tuvākajam un skautu un gaidu likumi. Esam darbojušies un pastāvējuši, un mūsu idejas pastāvēs arī nākotnē, ja vien mēs uzturēsim nešaubīgu ticību un dziļu mīlestību mūsu darbam. Neļausim, lai mīlestība gaidismam un skautismam izgaist, teica vad. Dumpe, pasludinot 5. Lielo nometni atklātu.

Atskanot Dievs, svētī Latviju, pret koku galotnēm pacēlās Latvijas, ASV, Austrālijas un Kanadas karogi.

Parādi uzrunāja A. Artmanis, novēlot visiem pēc nometnes turpināt skautot pasaules tālēs. A. Budrēvics norādīja, ka, pretēji mūsu tautas ienaidnieku propagandai, mēs vēl arvien pulcējamies zem sarkanbaltsarkanā karoga un darbojamies latviešu valodā. Mēs vieni paši nespējam visu sekmīgi veikt, tālab esam ļoti pateicīgi vecākiem un latviešu sabiedrībai, kas tik daudz palīdzējuši šīs lielās nometnes sarīkošanā. Lai Dievs palīdz aizbraukt mājās ar jaunu ticību, sajūsmu un darba sparu, par svētību mūsu tēvzemei Latvijai.

Īpašu sveicienu ar grāmatu „Svešais cirvis cērt un cērt" bija sūtījis dzejnieks Andrejs Eglītis. Nometnes atbilde viņam bija: „Lai svešais cirvis cērt. Mūs tas nesacērt. Mūs sarga karogs balts un karogs sarkanbalts."

Foto attēlos: Augšā — karogu pacelšana (kr. pusē); labā pusē — balto karogu nesēji G. Līcis, P. Ezers, M. Veids, G. Grava, Z. Krūmiņš, J. Velkme, V. Andersons, J.Strautnieks, A. Arsts, E. Priede. Apakšā — Lgp. B. Dumpe pasludina 5. Lielo nometni par atklātu. Aiz viņas: vad. I. Šmidchene, Latv. sūtniecības Vašingtonā pārstāvis J. Lūsis, M. Lūse, H. Mangulis, ASV skautu pārstāvji D. Studaven, J. Sanders, S. Horvath. Pa labi — vienību pieņemšana: vadītāji E. Davidsons, A. Plukšs, J. Liepiņš, A. Budrēvics, A. Artmanis, I. Rupners, B. Dumpe, I. Smidchene, G. Sika.

Foto D. Tomsons.

Latvijas sūtniecību Vašingtonā nometnes atklāšanā pārstāvēja Jānis un Māra Lūši, novēlot nometņotājiem interesantas nodarbības un ciešu sadraudzību.

Pēc karoga uzvilkšanas sekoja māc. Laumas Zušēvicas vadīts dievkalpojums. Viņas svētruna paliks daudziem jauniešiem ilgi atmiņā reālā demonstrējuma dēļ. Trīs mazskautus aicināja pārlauzt mazu zaru sainīti, — tie nevarēja. Tad sainīti izjauca, un katrs it viegli varēja pārlauzt atsevišķos zariņus. Tā arī mūs, ikvienu atsevišķi, var viegli pārvarēt, bet ja saslēdzamies kopā Draudzības lokā, tad varēsim pastāvēt cauri visām dzīves grūtībām.

Pēc dievkalpojuma sekoja pieņemšana viesiem un vecākiem. Vispirms nometnei sveicienus no PBLA un latviešu apvienības Kanadā teica Dr. L. Lukss, mudinot jaunatni nebūt atturīgiem un, arī viesojoties Latvijā, pārrunāt šo dienu notikumus, pieminēt nevainīgi cietušos un prasīt brīvību latviešu tautai.

Dr. V. Muižnieks nesa sveicienus no ALA priekšsēža A. Lamberta un Latviešu studiju centra Kalamazū, atgādinot, ka Studiju centrs gādās par latviešu izglītību ne tikai šīs nometnes dalībniekiem, bet arī vēl viņu bērniem.

Sekoja apsveikumi no Daugavas Vanagiem ASV un Kanadā, LELBA vidienes apgabala, lietuvju, igauņu un ungāru skautu un gaidu un daudz citām organizācijām. Bija arī saņemts īpašs goda diploms no Mičigenas pavalsts gubernātora J. Blanšarda, godinot latviešu skautisma darbību 70 gados.

vad. Juris Puliņš

Notikumi Baltijas valstīs...

(Turpinājums no 1. lp.)

nītāju priekšpulkam apspiestajā tēvzemē.

Zīmīgi, ka Ziemeļamerikas kontinenta lielie laikraksti izcilā vietā pirmajās lapās saviem lasītājiem ziņoja par notikumiem Baltijas valstīs.

The Washington Post ziņoja: Protests Draw Thousands in Baltic Region — Baltic Nationalists Stage Protest.

The Washington Times savukārt rakstīja: Baltic States ring with protests of 1939 pact.

Chicago Tribune rakstīja: Anti-Soviet protests flare in Baltic states.

Nuvarkas The Star-Ledger saviem lasītājiem vēstīja: Thousands in Baltic protest Soviet rule.

Baltimoras The Sun: Baltic peoples shout against Soviet Union — Openness of protest is without precedent.

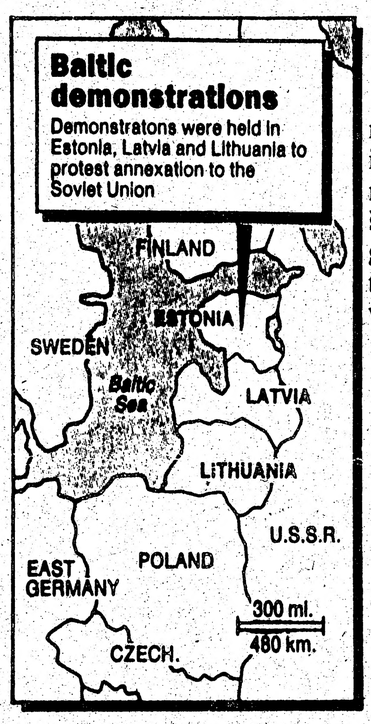

Iespaidīgais The New York Times, ziņojot par demonstrācijām, apliecināja, ka Rīgā pie Brīvības pieminekļa pulcējušies vismaz 5000 protestantu.

Arī Kanadas lielākais laikraksts The Star trīs dienas Baltijas valstīm bija veltījis lapaspusi garus rakstus un uz Rīgu bija nosūtījis savu ievērojamo fotografu B. Supremo.

Nav šaubu, ka padomju uzraudzības iestādes darīs visu iespējamo, lai baltiešu nacionālistu pretestība neietu plašumā. Ka tas tā, par to liecina garīdznieku vajāšanas, kas notikušas nupat okupētajā Latvijā.

Grūti izskaidrot, kādēļ amerikāņu prese tikpat kā noklusēja šā gada Šatakvas konferenci, kas notika romantiskajā Šatakvas pilsētiņā Ņujorkas pievārtē. Šai konferencei pārraidīja prezidenta Rēgena runu no Losandželosas, kurā viņš prasīja, lai Pad. savienība maina savu līdzšinējo nostāju un jaunās atklātības politiku attiecina arī uz militārām lietām. Rēgens prasīja, lai polītbirojs dod rīkojumu augstākai padomei iztirzāt militāro budžetu un padomju bruņoto spēku sastāvu. Tas palīdzētu radīt lielāku uzticību un ticamību Maskavas vārdam. Padomju delegāti Šatakvā asos vārdos nosodīja Rēgena runu un nosauca to par aukstā kara kūdīšanu.

Uz to kāds no amerikāņu delegātiem atbildēja, ka Rēgens ir divas reizes ievēlēts brīvās atklātās vēlēšanās ar lielu balsu vairākumu, pie kam abās vēlēšanās amerikāņiem bijusi izdevība balsot arī par Rēgena pretkandidātiem. Vai padomju delegāti to pašu var teikt par Gorbačovu vai viņa priekštečiem?

Jautājumu periodā kāda latviešu jaunava prasīja, kādēļ Maskava okupētajā Latvijā turpina vajāt Helsinku 86 grupas aktīvistus. Uz to atbildēt pieteicās vismaz trīs padomju paneļa locekļi, bet visi izvairījās no konkrētas atbildes došanas.

Vai piezīmēt arī to, ka Šatakvā Maskavas delegāts Žurkins un divi ģenerāļi apliecināja, ka amerikāņu un padomju attieksmēm uzlabojoties, varēšot runāt par sarkanarmijas atvilkšanu no Austrumeiropas, Baltijas valstis esot likumīga Pad. savienības sastāvdaļa, un no turienes karaspēka atvilkšana nekad nenotikšot.

Aleksandrs Ķegumnieks